

جن بو خويم دہبا

سہ لام عومہر

خانه‌ی موکریانی بو چاپ و بلاوکردنه‌وه

ناوی کتیب: جن بو خویم ده‌با

بابهت: رۆمان

نووسهر: سه‌لام عومه‌ر

پیت چنن: زه‌مه‌ند سه‌لام

دیزاینی به‌رگ و ناوه‌رۆک: هیرش مه‌غدید

هه‌له‌چن: محه‌مه‌د چۆمانی

چاپخانه‌ی: ئازادی

نرخ: ۵۰۰۰

تیراژ: ۵۰۰ دانه

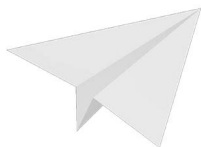
چاپی به‌که‌م ۲۰۱۸

زنجیره: ۹۶۱

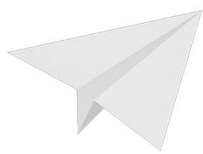
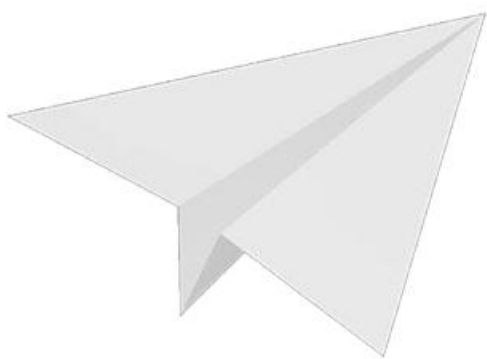
له به‌رپۆه‌به‌رایه‌تی گشتی کتیبخانه گشتیه‌کان هه‌ریمی

کوردستان

ژماره‌ی سپاردنی (۹۸) ی سالی ۲۰۱۸ پیدراوه

لاپه رە	ناوەرۆك
۵	1- چیرۆكى پارچه بوونم
۹	۲- ئامانج
۴۱	۳- خەيائىك بەناو ھەسارەكاندا
۶۹	۴- كشانى تەمەن
۷۷	۵- مەرۆقيك له دەعبا
۹۱	۶- چوونە چيا
۱۵۵	۷- راپه رپين
۱۷۵	۸- ميوانى ناوخت
۱۹۵	۹- بوونە پالەوان
۲۰۵	۱۰- چوونە ناو گەردوون
۲۴۳	۱۲- حيكايەتى دلگەش
۲۵۹	۱۳- جولانى دەمارى شەرانگيزيم

چىرۆكى پارچە بوونم

چۆرپانەۋەى خوین مندايىمى ئاودا، چاۋى
سوورکردمەۋەۋە لاۋىيەتيمى بوخۇى برد، گەرەك و شارو
ولاتەكەمى سوورداگەراندو زۆرى نەمابوو رقم تىدا
بچىنى، لە ئاۋارەييدا بە سىماى نوئ ئاشنا بووم، شارو
دېھاتى جياۋاز ھەبوون سەرساميان كردم، لە خاكى
خوشمدا گوللەى زىندووم دى بو من دەھات، فىرە
راکردن و ترسيان كردم، فرىياندامە بەندىخانەۋە

ناچاری هه لاتنیاں کردم، ئازهلئ درندهو دئوم دیتن،
هه نديکيان وه کوخؤمان بوون و خؤيان پئناساندم،
هه نديکي تريان له نيؤ ئه فسانه کاندا خه ويان ده زړاندم،
به چپاي هه زار به هه زاردا هه لگه رام، گه يشتمه لوتکه و
يهک دوو جار انيش خلؤر بوومه وه وه له بني بنه وه
گير سامه وه، ئه وه نده نا، بوومه هاوه لئ هه زاران و
هه نديجار هاوړپه تيشيان ليستاندمه وه، ناچار يانکردم
منداليم و لايه تيم به و ته قه له رزيوانه بدوورمه وه که
دواتر بوونه گريکوړه و ئيستا خه ريکي کردنه وه يانم،
ناچار تريانکردم له و دهر گايانه دهم که له ئه فسانه کان
ديبوومن، پيموا بوو خه ونه کاني من له ويډان، ئه و
شوينه ي هه زه کانم باليان ليده روئ و پپيان ده گمه
نه پنييه کان، وايانليکردم ئايندم بخرمه نيؤ
ئه گه ره کانه وه و ئه و سه ره تايانه بدؤزمه وه که ليوه ي
هاتبووم، فيري مه ي خوار دنه وه بووم، تا بگمه
سربوون و له گه ل فرپدانى شوشه کاندا شه رميشم بشکئ.

دوواجارچەند ديمەنىكى تراژىدى كە ژن وژالى
گەرەكەكەمى لە خوین وەردابوو، كەوتنى چەكو
چۆلگردنى سەنگەرەكان، لەتوپەتى كردم، ئىدى
هەليانگرتەووە بەبى خواستى خۆم، هەر پارچەيان لە
شوينىك فرېدام، ليرەدا، لە هەلۆەرىنى تەمەن و
وشەكاندا، خەرىكى كۆگردنەوہى پارچەكانى خۆم،
خەرىكى ئاويتەگردنى ئەو خەيال و چيرۆكانەم
كەهەندىكى لەگەل لاشەى (ئامانچ)دا نيژران و
هەندىكى دىشى وشك ببوونەووە كەلكى هەلگرتنەوہيان
نەمابوو، خۆ هەندىكىيان ببوونە هەلم و ئەو هەندەى
دەستيشمكەوتەوہ، لەژير شەبقەى جنەكەى هاورپم
شاردرابوونەووە بۆم هينانەوہ، تا لە ئەفسوونى
پارچەبووندا هەندىكى بەر ئيوەش بكەوى، تا هەرهيچ
نەبى لە چيرۆكى هەلاھەلابووندا هەر بە بزرى
نەمىنەوہ.

★ ★ ★

جن بۇ خۇيم

ئامانچ

سپىدەيەكى زوو بوو لە شقارته كپين دەھاتمەو، كه
دیمەنى لاشەى لە خویندا شەلال بوى ئامانچى
جیرانمانم دیت، دایكى لە باوہشى كرددوو ھەر
بەراکردن بەرەو خەستەخانەى دەبرد، ئەو دیمەنە
توشى شوکى كردم، چونكە ھەر پینچ خولەك پيشتر
بەيەكەوہ لە كۆلانى خۆمان گەمانمان دەكردوو بە
كاغەز ساروخمان درووستدەكرد، ھیشتا تەمەنمان

نەگەيشتبووۋە ھەوت سالان و لە قوتابخانە ۋەريان
 نەگرتبووین، بۆيە بەيانيان تەنيا من و ئامانچ
 دەماينەۋەو لە كۆلانەكەمان جۆرەھا ياريمان دەکرد،
 خۇمان فيرە تىروكەوان درووستکردن و نيشانە شكاندن
 و زۆر جارانيش بە قەۋانى فيشەكەكان كە ھيشتا بۆن
 باروتيان ليدهات سەنگەرمان لەيەكترى دەگرت، بەلام
 پلانى ئەو رۆژەمان تەنيا دروستکردنى ساروخ بوو.

ئەو رۆژە دايكەم ھاتە بەردەرگاۋ عانەيەكى دامى و
 پيى گوتەم:

بېرۆ لەلای مام مەحمودى دووكاندار شقارتەيەكەم بۆ
 بکەرە، شقارتەي ئەۋكاتى قەپىلكەكەشى ھەر لەدار
 درووستدەگرا، ويئەي سى ئەستىرەي لەسەربوو ھەر
 لەو ئەستىرانە دەچن كە ئىستا لە سەر شانى
 ئەفسەرەكان دانراون، ھەموو جارېكيش كە شقارتەم
 بەردەست كەوتبايە چەند دەنكيكەم دەگىرايەۋە يان
 ئاگرمان پيئەكردەۋە ياخود لەناو سيمي پاكەتمان
 داويشت و بە بەردىك دەمان تەقاندەۋە، ئەو رۆژە خۇم

ئامادەکرد تا لەگەل ئامانچ ئەو يارىەش بکەين، بەلام
فريا نەکەوتين، چونکە لە گەرانه وەمدا بوو ئەو ديمەنە
لە جيى خۆم سړى کردم، ئامانچ بە لاشەيهکى شل و لە
خويندا گەوزاو لە باوەشى دايکيداشۆر بېووه.

بۆ يەکەمجارم بوو دايكى ئامانچ بەبى لەچک ببينم،
ئەو هەميشە لەچکيکى سڤى بەسەر پرچەکانيدا
بەردەدايهوه، ئەمجارەيان کەزيهکانى شۆر بېونەوهو
دەلاوايهوه، ئامانچ سەرى بە لەچکەکەى دايكى
بەستراوو چۆرچۆر خوينى لى دەتکا، رەنگى لەچکەکەى
و تەواوى کراسەکەى دايكى سوور داگەر ابوو، دايكى
من و ژنى گەرەکيش بە لەخۆدان و لالانەوه بەدووى
کەوتبوون، بەختى ئامانچ لەم کاتەدا يەک ئۆتۆمبيليش
بەوناوهدا نەهات، کە بەتەنیشتمدا رەتبوون
بەدايکيشمەوه کەس ئاگای لەمن نەبوو، راوەستا بووم و
هەردووک دەستم لە باغەلمدا عاسى بېوون،
نەچۆرانهوهى خوينى ئامانچ و نە چريکەى دايكى کە
بەردى بەدەنگ ديئا، نە لاوانهوهى داکم و ژنى گەرەک

نەيانتوانى بەگريانم بەيىنن، ساتىكى زۆر تراژىدى بوو،
 كەچى نەمتوانى بەدووشيان بگهوم، پىم وابوو
 ئۆتۆمبىل لىيداوه، بەلام نە ئەوان لەسەر ئۆتۆمبىل
 بوون و نە هيچ ئۆتۆمبىل يىكىش لە گەرەكەكەمان ديار
 بوو، بۇيە هاتمهوه مال و دىتم هەرسى خوشكەكانم كە
 ئەوان گەورەو عازەب بوون دەگريان و توند لە
 باوہشيان كردم، هيچ پرسيارم لىنەكردن بەلام گويم
 لەوان بوو دەيانگوت بەخوداى سەرى بە بەردە
 نەقارپىيەكان كەوتووہو مىشكى تەقيوہ، ئيشاللا بەشى
 دايك و باوكى دەبىت، كچە جيرانەكەمان كە ھەميشە
 خۇى پۇشتە دەكردوو منداليسى خوش دەويست،
 ھەرچەندجار منى دىبا ماچى دەكردم، ئەمنى لە
 خوشكم وەرگرت و توند بەخۇيەوہ نووساندم، دەستى
 بە پرچ و لارومەتيدا دەھىنام و زۆر بەناسكى ھەرودەك
 ناسكى خۇى دەگريا، فرمىسكە گەرمەكانى كولمەكانى
 منيشى تەرکرد، زوو زوو بە لچكە ئاورىشمىنيەكەى
 چاوى دەسپريەوہو بە ھەنسك و دەنگىكى تىكەل

بەگريان پيى گوتەم: ئيشاللا بەتەنى لە كۆلانى نامىنييهوہ.

ئەو قسەيە كاريگەرى لەسەر جيھيشتەم، بەلام ديسان نەگرياندم، بەردەرگاي ئيمە كە بەردەرگاي مالى ئامانجيش بوو چونكە دەرگامان لە تەنیشت يەكترى بوو پرببوو لە منداڭ و ژنى گەرەك، ھەر ھەموويان روويان لەئاسمان دەكردوو نزيان بو چاكبوونەوہى دەخواست، يا سەبرى جيرانمان كە لەھەموان زياتر فرميسكى دەرشت گوتى:

تازە لە كۆلان بوو كويپرا گەيشتە سەربان و بەربۆوہ، ئيدى بەو قسەيەى ياسەبرى تيگەيشتەم بو ھەلدانى ئەو ساروخانەى درووستى كردبوون چۆتە سەربان و ئەو كارەساتەى بەسەر ھاتووہ.

تادەھات خەلكى گەرەك زياتر خويان دەخزانده نيو قەرەبالغىەكەوہ، مام وسيني جيرانمان روى لەخوشكەم كردوو گوتى:

كچى ئەوہ چ قەوماوہ ؟

خوشكىشم وهلامى دايهوه گوتى:

وهلا مامهوسين ئامانجى كورى كاك حهميدى جيرانمان
لهو سهربانهيرا بهربؤوه ئيره، دهستى بؤ بهرده
نهقارپيهكان راداشت، زؤر بهخراپى سهرى شكاو
رفانديانه خهستهخانهى.

مام وسين مام وسين بوو دهستى برد بؤ كلاو و
جهمهدانپيهكهى توندوبهئىدى كردهوهو هيچيدى
نهگوت و ههر بهراكردن روى، ههر لهوى تيگهيشتم كه
ئامانج چى بهسهرهاتووه، بؤيه لهنيو بيدهنگى خووم و
سهرسورمانم لهو قهرهبالغييهى ههبوو مامهوه،
خوشكىشم توند لهباوهشيى كردبووم ههر دهستيشى
شلبايه دايدنام و بهلام نهيددهيشت يهك مهتريش ليى
دوور كهومهوه، پيموابى كەس لهمائيدا نهمابوو، منيش
هيشتا دهستيكم لهنيو باغهلمدا بوو تا شقارتكه و ن
نهكەم، ههرچهنده ئهوه ديمهنهوه ناپؤرايه ههموو
شتيكي بير بردبوومهوه، بهتايبهتيش دهستم ئارهقهى
كردبوو و شقارتكههى خاو كردبؤوه، بؤيه دهرمهيناو

گرتەم، بە گریانەوہ زۆر شتی گوت بەلام لە ترسان
ھیچی لیتیئەگەیشتم، ھەر ئەو رۆژە دوور لە چاوی
مندالەکانی وەك من بردبوویان و ناشتبوویان،
پرسەگەشی لە مائی ئیمەو ئەوان دانرا.

شەوی یەكەم خوشکە گەورەكەم كە زۆر خەمی
ئامانجی بوو بۆی دەگریاو داکیشم بەدوایدا، ئەمنیش
بۆ یەكەم جار لە خوشکەم پرسى ئامانج مرد؟

دایکەم كە چاویکی ھەر لەسەر من بوو نەیهیشت
خوشکەم وەلامەم بداتەوہو گوتی: نا کورم فریشتەکان بۆ
خۆیان برد.

منیش گوتەم فریشتەکان کین؟

دایکەم گوتی: فریشتەکان خەلکی باشن، بەچاو
نابینرین روحی ھەموومان دەبەنە لای خۆیان و کەس
ئازار نادەن.

گوتەم: یەعنە ئیستا ئامانج لە ئاسمانە؟

دایکەم گوتی: بەلێ روحەكەى لەوێیە و ئیستا ئاگای
لە ھەموومانە.

دەرفەتى پرسیار کردنى دیم نەما، چوونکە یاسەبرى
جیرانمان هات و بەدایکمی گوت:

یانەجیبە دایکی ئامانجی رەحمەتى داواى ئیوہى
کردووہ بابرۆین.

دایکیشم بەبىٰ هیچ چەندوچوونیک هەستاو دەستى
منى گرت و چووینە ئەوئ، یەکسەر دایکی ئامانجی کە
زۆر کەنەفت و ماندوو بوو هەر کەدیتى لە پرمەى
گریانیدا، بەداواى ئەواندا هەموو گریان و بەو چاوانەى
خۆم دیتە بابیشی دەگریا، بابى ئامانجی قەت ماچى
نەکردبووم دواجار بابیشی ئەمنى لە میز گرت و تەواو
ماچى کردم، بۆنى کردم و بە هەنسکیکی شەرمنى
ئاویتە بەگریانى پیاوانەوہ گوتى:
هیشتا بۆنى تاقانەکەمى لیدی.

هەر کە ئەم قسەیهى بەگریانەوہ کرد، بەتایبەتیش
کە گریانى پیاو لەناو ژنان زۆر کاریگەرە، ئیدی قیژەى
دایکم و دایکی و یاسەبرى و هەموان تیکەلى یەکترى
بوون، منیش کە لەنیو کەشیکی ماتەمى پەر لە

نووزانە ۋە ۋەدا بووم سەدای گریان تا ئەۋسەرى كۆلانی
دەچوو، ھەموان بە كچ و ژنەۋە بەرگی رەشیان پۆشى
بوو، گریان و ماتەم ئەۋكى ھەموانى گرتبوو، كەچى
نازانم ھۆكار چى بوو ھەر گریانم نەدەھات، بەلام بە
سەر سورمانەۋە تەماشام دەکردن و ئەۋانیش ھەمیشە
چاۋيكيان لەسەر من بوو، ھەتا نازانم دايكى ئامانجى
بوورايەۋە يان نووست ئەمنیان نەھینايەۋە مال، كە
ھاتیشینەۋە، دايكم پيى گوتەم: كورم بۆيە سەبوورى
بەتۆ ديت چونكە دايمە بەيەكەۋە بوون، ئەۋ ژنە
فەقىرە ھەر ئەۋ مندالەى ھەبوو ئەۋيش چەند شىخ و
موشايەخيان كرد تا خودا ئەۋ كورەى دانى
فريشتهگانیش ئەۋيان بۆ خۇيان برد.

ھاتینەۋە مالى خۇمان و خوشكەكەم مىزى پيكردم و
دواتر بردمىيە سەرچيى خوى تا بمنويىنى، لەباۋەشىي
كردم و گوتى:

ئەۋجار بنوو.

بهلام به هۆكاری خه يالى ئامانچ و ئهو كاره ساته ي
ئه مرؤ كه پيشتر شتيوام نه ديبوو خه وم ليئه ده كه وت،
بيرم له وه ده كرده وه ئيستا ده بيت ئامانچ له كوي بيت؟
فريشته كان له باوه شي ده گرن؟ ميزي پيده كهن و
ده يخه وين؟ باشه له و ئاسمانه چؤن بهر نايته وه ؟ به و
منداليه ي خؤم كه نه مده زاني گريان چييه بيرم له
ئاسمان و گهر دوون و فريشته و بزر بوون ده كرده وه،
ئاخر كوره كه ي حيرانيشمان كه له من گه وره تر بوو هر
ئهو رؤزه پيي گوته:

تازه ئامانچ نابينه وه، ئهو رؤيشته ئاسمان
منداليكيدي بكه برادهرت و ياري له گه ل بكه.
هه موو ئهو رووداوانه ي ئهورؤ نه يانده هيشته بخه وم،
خوشكه كه شم كه ديار بوو رووداوه كه سر ي كرد بوو
خه وي ليئه ده كه وت، بؤيه ته ماشاي كردم و گوتي:
تا ئيستا نه خه وتووي؟ بنوو بابه كه م سبه ي ده بيت
زوو له خه و هه ستين.

دايكم گويى له مشتومرى من و خوشكم بوو
 دهشيزانى هەردووكمان خەومان ليناكەوى بۆيە ھاتە
 لام و لەباوەشىي كەردم، يەكسەر ئەو چىرۆكەي
 بەبىرداھات كە من زۆر حەزم ليدەكرد، گوتى:

كورم چىرۆكى كورپ بەفەرت بۆ بگيرمەو؟ منيش
 چوونكە حەزم لىي بوو گوتەم: دەي.

دايكم گوتى:

(هەبوو نەبوو خيزانىك هەبوون هەموو بەيانىيەك
 بۆ نان كرين كورپە پاشەبەرەكەيان دەناردە لاي وەستا
 حاجى نانەوا ، خۆ كورپ لەوى گەورەترىان هەبوو
 بەلام هەر ئەويان دەنارد، چوونكە دووربى گويى
 شەيتانى كەربى، كورپكى وەك تۆ ژيكەلە بوو،
 كەردبوويە كارى رۆژانەي و سەرما و گەرمايا بەبى
 پيگوتن هەلدەستاو سەرەويلكى نانى لە بنهنگلى دەناو
 كارى خۆي جيبەجى دەكرد، بەيانىيەك كە لەخەو
 هەلدەستى تا بجيت نانى گەرم بۆ مائەوە بكرى،
 دەبينى بەفرىكى ئەستورور بارىووە بەردەواميش بەفەر

وہك كہرتكہ جل دیتہ خواری، ئەویش جزمە
لاستیقەکانی لەپێ دەکات و قەمسەئەیهکی بە فەروروی
ئەستووری دەبیئت ئەویش لەبەر دەکات، هیشتا دنیا
روناک نەبۆتەو بەلام چونکە بەفر سپیە بۆیە
شەقام سپی سپی دەچیتەو، بەفری تازە باریویش کە
هیشتا سامالی بەر نەکەوتوو وەکو لۆکە وایە لاقت
تییدا نقوم دەبیئت و هەنگاوەکان زۆر ئەستەم دەبن،
کورەش کە بەناو بەفرەکەدا دەروات هەتا چۆکی نقووم
دەبیئت.

کوریشیرینم بۆخۆشت دەزانی سەرەووی جزمە
لاستیق کراوێە چونکە قەیتانی تووندکردنی نییە
بۆیە لەگەڵ هەر هەنگاو نانیک کە ناچار بوو هەتا
سنگی بەرزی بکاتەو جزمەکە ی پردهبوو لەبەفر،
ئەوجا بە هەردوو پەنجە تەزیوکانی بەفرەکە
دەردەهیناو جارێکی دی هەنگاوە سستەکانی دەنایەو،
بەلام دواچار تەواوی جزمەکە ی پردهبیئت لە جلیتاوی

بەفرۇ لاقەكانى دەتەزن، تەزىنىك لە جىڭەي خۇي
جولەي بۇ ناكرى.

كە خىزانەكەيان لە خەو ھەلدەستن دەبىنن كورە
پاشە بەرەكەيان لەناو جىڭەي خۇيدا نىيەو سەرەويلكو
ئەو بىرە پارەيەي لە سەريان دانابوو نەماو، ئىدى
دەزانن كە چووہ بۇ نان كرىن، دايكى سەماوہر پىدەكات
و گىزە گىزەكەي رۇژە رىيەك دەروا، چا پىدەكات
خوان دادەمەزرى كەچى كورە ھەر نەگەرەپايەو، كات
دەرەنگ دەبىت و ھەرگىز ئەوئەندە دوانەكەوتوو، بۇيە
بەدوویدا دەچن، كە دەچنە دووكانى وەستا حاجى
نانەوا ئەو دەلىت ئەمىرۇ كورەكەي ئىوہ نەھاتووہ بۇ
نانكرىن، ئىدى دلىان دادەخورپىت و دەكەونە سۇراغى،
سەرەتا لە جىرانەكانەوہ دەست پىدەكەن، لە يەك
مائىش نايدۇزئەوہ، بەفرىش بەردەوام لە بارىندايە ،
يەك لە جىرانەكانيان كە شوپن ھەلگىرىكى باش دەبىت،
دەتوانىت جىپىيى دزانىش بدۇزىتەوہ، وەگەلىان
دەكەويت و ھەر لەبەر دەركىوہ بە دووى جىپىيى كورە

دەكەوئى، ئەو پياۋە زۆر شارەزا دەبىت، بە پەنجە
ئىشارەتى جى پىيەكان دەكات و يەك يەك بۇيان
شىدەكاتهو.

دەلى ئەو جىپى كورەكەى ئىوہىە ئەوہتا بەفر
بەسەرىدا بارىوہتەوہو ديارە زۆر زوو لە مالى ھاتۆتە
دەر، نابىنن خەرىكە بەبەفر پىر دەبىتەوہ، ئەمما ئەوہ
جىپى مام سماىلىيە ئەو لەویش زووتر وەدەر كەوتوہ
چوونكە ھەموو بەيانىان دەچىت سۆبەى مزگەوتى
دايسىنى، ئەھا تەماشاكەن ئەوہ جىپى باجى ئايشىيە
ئەو دواى ھەردووكيان ھاتۆتە دەر، چوونكە ئەویش
ھەموو بەيانىيەك دەچىت خواردى خەستەخانەى
لیدەنى، جىپى كورەكەى ئىوہش زۆر بەروونى ديارە،
وہدووى جىپىكان دەكەون، يەك يەك ھەنگاۋەكانى
دەبىننەوہ، ھەرچەندە جىپى دىش ھەبوون لەم دەورو
بەرە ئەویش ھەمووى جىپى خەلكى گەرەك بوون
بەتايبەتى ئىمالى كورەكەى، ھەروابىتەوہ پى دىش
ھەبوون كەوتبوونە سەر جىپى كورە، بەلام قۇلتايى

جزمهكانى ئامانچ ھەر ھەتا كىن دووكانى مام
مەحمودى ديار بوو، كە ھەر دووسەد مەترىك لە مالى
خۇيانەو دەبوو، لەوى كالى دەبوو قۇرتاييەكەي
كەم دەبوو تا بەيەكجارى لە چاوان بزر دەبوو، شوين
ھەلگەكە دەلى:

خۇش بەختانە جىپىي يەك دەعباي درندەش وەكو
گورگ و كەمتيارو ورج لە كۆلانى نين، تەنانەت ئى
سەگەكانىش ديار نين، جىپىي گەورەشى لىنيە ھەتا
گومانى دىو شەلەي بگەين، ھەروايىتەو نە
سەرەويلكى نانى و نە جلو بەرگ و نە دلۆپە
خوينىكىش رزاو، خەم و نەبىت ھەر پەيا دەبىتەو.
بەلام كەس نەيزانى ئەو كورە پاشەبەرەي دايەو
بابەي چى بەسەرھات ئەرز قوتيدا يان ئاسمان
ھەئىلوشى.

تەواوى شارىان لەم ھەوالە ئاگادار كردهو،
نەخۇشخانەو پۆلىس و مزگەوت و مالى فەقى و
مجپورەكانىش گەران، كەچى يەك سۇراغيان دەست

نەكەوت، ھەندىك لہ پياوہ بہ تەمەنەكان دەيانگوت
دېۋەشەلە رفاندوويەتى، چوونكە ئەو گۇپالئىكى پىيە
ھەر بەوى دەرواۋ لہبن ھەنگلىي ناوہو تۆلەى خۇى
کردۆتەوہو بردوويەتى.

جا كورى شيرينم حيكايەتى دېۋە شەلەشت بىستوۋە،
دېۋەشەلە پياۋى زىيەيە، ھەموو نيۋەشەويك
لەسندۆلأنەوہ، باش دەزانى سندۆلأن گوندىكى
سەرزىيەيە، ھەلدەكشيت بەرەو ئاوايىەكانى سەرى، زى
و زى ھەر بەناوہراستى ئاۋەكەيدا ديت، كە دېۋەكە
لەناۋ زىيەدا بىت شلپ و ھورپى رۆژە رىيەك دەروا، ئەو
زىيە قولە كە دارتلى تىدا نقوم دەبى ھەر تا ئەژنۆى
ديت، دەلئىن تەنيا ئەو كاتانە دېۋەشەلە ئاسوودە دەبىت
كە زى ھەلدەستى، ھەستانى زىش تەنيا لە بەھاراندا
روودەدات كاتىك بارانىكى زۆر دەبارىت و بەفرى
چياكان دەتوئىنيتەوہو تەواۋى روبرەكان دەبنە لافاۋ و
كلۆ دەكەن، ئەوجا بەھەموو شتىكەوہ دەرژىنە زىيەوہ،
دېۋەشەك گەمىەكى گەورە دەكەويتە مەلە، ھەروا

گۇپالتيكىشى پييه بهقهت كاريتيهكى دهبيت، ديت و تا دهگاته ئەو روبارهى ئاواييهكهى ئيمه لهتدهكا، لهويش سهر دهكهويته سهرى و ههركهسيك لهدهم روبارهكه بيبنى بهههموو قوهتى خوى مستيكي لهپشتى ددها، جائهوى مستى ديوهشهلهى ويكهوتبى يهكسهر لهرز گرتويهتى و ههرحهوتويكى ژياوه، زوركهمن ئەوانهى لهچنگى ديوهشهلهى رزگاربان بووه، بويهش دهست لهخهلكى دهوهشيىنى، چوونكه پيشتر ئەو بهروژ لهنيو زييهدا خوى هشارداوهو بهشهويش روبرو روبار بهرهوسهر ههلكشاوه، بهلام شهويكى شيخي سندولان تووشى دهبيت و ههر لهنزىك گوندهكهى خويانى دهيبينى، شيخ دهيهوى لهو قههچانهى دوورخاتهوه، بهلام ديوه ههر حسابى بو ناكا، لييان دهبيته شهر، ديو ههر گاشه بهردىكى بو شيخي داوى هيىندهى كهله قهنديكى دهبي، شيخيش به خاكه ناسهكهى خوى قوتار دهكات و بهرهنگارى دهبيتهوه، ديو كه دهبينى ئەو بهشهره لهوى ناترسى و دهست دهكاتهوه، ترس لىي

دەنیشى و دەپەوى راکا، شىخيش ھەست بەبەزىنى دىۋە دەكات و بەھەموو ھىزى خاگەناسىكى تىدەسرەوئىنى و لاقىكى دەشكىنى، دىۋە لەتاوان و بە شەلە شەل رادەگا، ھەتا يەك دوو مانگان كەس دىۋەشەلەى نابىنى، دوایى كە دەگەرپتەوۋە ناو زىيە خەلكى بە شەلى دەيبىنن و دەزانن ئەو گۆپالەش ھەر لەبەر شەلىەكەى ھەئىدەگرى و جى زەبرى شىخى بۆھەتايە پىۋە ديار دەبى، ئىدى لەوۋە بەدواۋە ھەرگەسىكى بەردەست كەوتبى زەبرى خۇى لىدەدات، دەست لە كەس نا پارىزى، بەلام ناوئىرى توخنى سىندۆلان و مالى شىخى بگەوى.

دەلىن ئىستاش ئەو دىۋەشەلە ھەرماۋە، چەندىن كەسى ھەنگاۋتوۋە لە پەلوپۇى خستوۋە، ئەۋكاتەى بەرى پشدرى رادەگوازرى، خەلكى بىتوئىنى بەچاۋى خۇيان دىويانە لە برسان پەلامارى ھۆردوئىك عەسكەرى داۋەو كەلوپارچەى كرددوون، ئەو دىۋە بەچنگە زلەكانى دارى لە رەگەۋە ھەلدەكىشى، زۆر حەزى لە ئاۋە، بۆيە ھەر بەناۋ ئاۋىدا دەروا، دەلىن بەر لەۋەى شىخ لىيدا

زەرى بۆكەس نەبوو، چوونكە جاريكى لافاۋ ھاتوۋ
 گوندىكى بە تەۋاۋى بردوۋ، ئەو چۆتە ناۋەرپاستى
 لافاۋكە ۋەك چيا لەۋى ۋەستاۋ ھەرچى لانكو كەسانى
 گوندو ئازەل ھەيە كە لافاۋ رايمايون ھەموۋى رزگار
 كر دوون، دوایش دوو مەرى لەبن ھەنگلى خۆى ناۋو
 بردوۋنى، ئەۋجا ھەتا برسى بوۋبى ھەلگشاۋتە نزيك
 شارى و چۆتە سەر قەلاتى، خەلگيش ئەۋەى لە دەستى
 ھاتبى بۇيان بردوۋو ئەۋيش ھەلى لووشيوۋ، دەشلىن
 جيقونى ديوەكەى كە لە سەر قەلاتى دانىشتوۋ ھەر
 ماۋ، ئاۋى بەھارانى تىدا كۆدەبىتەۋو ئەو گۆمەى
 گامىش دەچنە ناۋى ئەۋە ئەو شوپنەيە كە ديوەكە لىي
 دانىشتوۋو ناۋيان ناۋە گۆمى گامىشان، قەتیش زەرى
 بۆ كەس نەبوۋ، تا لەدۋاى ئەو شەرەى كە لەگەل
 شىخى كر دوۋىەتى ئىدى رەحم بەكەس ناكا، مندانان
 ھەر بە زىندوۋىي قوتدەدا، دوور نىيە ھاتبى و لاقىكى
 لەديۋى ئەو ديۋى روبرارى چەقاندبى و گۆپالەكەشى بە
 بەسەربانىكەۋە گىر كر دىبى و ئەو ناسكونۆلەى قوتدابى.

ھەش بوو دەيگوت نا فریشتهگان زگیان پی سوتاووه
 لهو سەرماو تەزینەى فریای که وتوون له گەل خۆیان
 بردوو یانە، ناشیدەنەو دەکوبابى چۆن دلیان هاتوو
 بەو بەیانیه ساردوو بەفرانبارەى بینیرنە
 نانکرینی؟ مام سمایلیش که پیاویکی دنیا دیتەو خاوەن
 ئەزموون بوو دەيگوت: باشە که بابى مندالە که بیڕەحم
 و لا موبالاتە خو حەمدییهى دایکی بەرەحم بوو، هەتا
 دەمدیت بەسەر ئەو کورەیدا دەگوت و دەيگوتەو:

هەموو عالەم زووی دەبوو

هەموو گەند و گوی دەبوو

ئەمن چونکە درەنگم بوو

بازیك لەسەر چنگم بوو

شەمامیك حەوت رەنگم بوو

ئەدى بۆ هیشتی بەو سەرمایهى ئەو کورە نازدارە که
 پاشەبەرەیان بوو بچیتە نانکرین؟ هەبى و نەبى سەرى
 خۆى هەلگرتوووه له رقان جزمەکانیشى له باوەشى
 کردوو بەلایەکیدا رۆشتوووه خۆى شاردۆتەو.

زستان رۇيشت و سالان هاتن و چوون نه سؤراغى
كورپى دهركهوت نه كهس زانى چى بهسهرهات، ههر
بۇيه و ههموو سائىك له و وختهى كه لهمانگى
بهفرانبار بهفر دهبارىت و كوئانى مالى كورپه
پاشه بهرهى داك و بابى سپى دهچيپتهوه، داكى كورپه
ونبووه كه ديئوو بهبى سهلتوو كهوا تا ههست به
سهرماو تهزين بكات ههر به بهفر پهيكهرى كورپه كهى
له كن دووكانى مام مهحموودى درووستدهكات و ههتا
نزيكى نه ورؤزى ده ميني، ئيستا نه و گهره كه يان ناوناوه
گهركى كورپى بهفر.)

جا كورپه م ههرگيز بهبى پرسى دايه و بابى خؤ له
بهفرى نه دهى، چوونكه له نيؤ بهفرى دا وندهبى، ئيستا
پيم بلى گهره كه كه يان ناونا چى؟

نهك تاقهتى وهلامدانه وهم نه بوو، بهلكو هيئندهى
نه و حيكايه ته بو گيرابوومه وه كوئاييه كه يم ههر له
ميشكى خؤم پيش وى ته واو كردبوو، كه نهفت و ماندوو
له نيؤ خه يالى مردنى ئامانج و دواتریش چيروكى كورپى

بەفرچوومە خەوئىكى زۆر قوئەو، بەلام
 بۆيەكەمجارخەونم دىت، پىم وابى ھەر يەكەمجاربوو،
 چوونكە بەبىرم نايە پىشتەر خەونم دىبى، لە خەونمدا
 من و ئامانچ لە ئاسمان بەيەكەو بەسەرشاردا دەفرىن ،
 پىاسەمان دەکردوو چاومان بە گەرەكى خۇماندا
 دەگىرا، خەلكى لەنيو خوشى خۇياندا بوون و كەس
 ھەقى بەسەر ئىمەو نەبوو، بەتەنىشت ئەستىرەكانەو
 دەرۇشتىن، كويمان ھەز لىبايە دەچووين، داكوبامان
 لەوى نەبوون تا لىمان تورە بن، لەزەتتىك كەپىشتەر
 نەمدىبوو تەزووى بە جەستەمان دەبەخشى، تەواوى
 ئاسمان لەژىر كۆنترۆلى خۇماندا بوو، داىكم و داىكى
 ئامانچ لە خوارەو تەماشايان دەكردىن و پىدەكەنين،
 بۆ يەكەم جارم بوو ئازادىەكى رەھا بىينم نەكەس
 رىگرىمان لىبكات و نەتوشى مەترسى بىن، ئىدى ھەر
 ئەوئەندى خەونەكەم بىرماو نازانم دواتر چىمان
 بەسەر ھات، بەلام كەسبەى ھەستام دىتم نەداىكم و نە
 خوشكم لەلام نەماون و جگەلەمن ھەمووان بەخەبەرن

و خۇشيان گۆرپو، مالمان پره لهميوان و منيش لهو
 كاتهى كه دايكم هاته لام و نان و ماستى بۇ تىكردم ،
 دهمخواردوو تهنيا بيرم لاي خهوهكهم بوو، بيرم له
 ئاسمان دهكردهوو ئهو ساته خۇشانهم بهبير دههاتهوه
 كه بهكهيفى خۇمان له گهردوندا پياسهمان دهكرد،
 ئهو خهونه بووه هۆكارى عاشق بوونى من به فرين و
 ئاسمان، بهدلّ حهزم لىبوو بچمه لاي ئامانج و لهجياتى
 ههلدانى ساروخى كاغەز خۇمان بفرين، خهونيك بوو
 دوواتر تهواوى بيركردنهوى گۆرپيم، مادام گهورهكان
 باوهريان به فريشتهو چوونه ئاسمانه منيش دهبيت
 ئهو باوهره ههنگرم و ئهگهر به تهنيشبى دهبيت
 سهفهريكى وى بكهم.

ههر ئهو خهونه بوو، بووه كردنهوى دهرگا
 نهينيهكان و دوواتر منداليمى گهوره كرد، يهكهم خهو
 بينين بوو بهلام دوواتر زنجيرهيهك خهوى تال و
 شيرنيدى بهدووداهات، ههر لهسهر نانخواردنى يهكهم
 بهيانى بى ئامانجى برادهرم بووم كه بابم پۇشتهو

پەرداخ خۇي گۆرپبوو، جەمەدانىھەكى رەشى نوپى
 لەسەر نابوو، ھەر چەند رۇژيک بوو دايكم داوھەکانى بۇ
 چىنبوو، دەزبىھىكى بەردى درەوشاوى بەدەستەوہ
 بوو، تەنيا بۇ پرسەو بۇنە تايبەتییەکان ھەئیدەگرت،
 ئەو قاتە فاسۇنەشى لەبەر کردبوو کہ لە سلیمانى و
 بەشیوازی مرادخانى و دەستوورى ئەوى دوورابوو،
 پیلاوہ بنقالتاغەکانیشى لەپیکردبوو، ئەوہى کہ
 بەرپىدە دەرپوى تەقەتەقى رۇژەرییەك دەرپوى، ئەو
 دیمەنە زۆر سەرنجى راکیشام بەتايبەت بە چاوەکانى
 خۆم دیتەم خوشکم و داکم و ئافرەتەکانیدى لە جل و
 بەرگى رەش دەگەرەن تا ئەم چەند رۇژەى پرسە
 لەبەرى کەن، ھەر ھەموویان خۇیان ئامادە کردبوو بە
 مەنجەئى گەورە گەورە چىشت لیئین بۇ ئەو خەلکەى
 کہ برپارە بیئە پرسەکە، کہ چى پیاوھەکان دەئىی بۇ
 جیژن خۇیان گۆرپوہو نہ دەگریەن و نہ دەلاویئەوہ،
 ئیدى بابم رووى لە دايكم کردوو گوتى:

نەجیبە ئاگات لە مندالان بى.

دايکيشم لچکه کهی به چاويه وه گرتبوو بهدزی من
 هۆر هۆر دهگريا، ئەو خوگۆرپين و قسه يه ی باوكم که
 بۆمن نوئ بوو، له گه ل گريانی دايکم که هه رگيز
 وامنه ديبوو هه لئويسته ی پيکردم و پيم وابوو ناگايان له
 خه ونه که ی شه ويی من بووه و جار يکیدی ريگه م
 پيناده ن بچمه وه ئاسمان و له گه ل ئامانجی هاورپيم
 بفرين، بۆيه ئەو رۆژه و تا سی چوار رۆژیدی له نيؤ
 قه ره بالغي دا بووين و ده رفه تی بيرکردنه وه م نه بوو،
 به تايبه تيش يه که م جارم بوو ببينم له مالي ئيمه ئەو
 هه موو شيوه ليده نری، هه روا بيته وه به سه دان سيني له
 ماله كانه وه ده هاتن و جو ره ها خوار دنیان له سه ر بوو،
 هه ر ماله ش ناوی خو ی له بنی سيني و قاپه كان به
 بۆيه ی ره نگاو ره نگ نووسی بوو، له ناو ئەو هه موو
 ته قه ته قی قاپ و قاچاغه، لاوانه وه و نوزانه وه ی ژنانم
 ده هاته به رگو ی، به خو ر فرمي سکی ژن و کچانم ده دی
 که چی ئەمن هه ر گريانم نه ده هات، وه ک ئەوه ی چاوی
 من هيشتا فرمي سکی دروستنه کردبی، به رۆژ له نيؤ ئەو

كەشە غەمبارەدا بووم، بەلام هەموو شەوئ بەو
ئومئدەو دەنووستەم بگەمە ئامانج و لەگەل خؤى
پياسەيەكى گەردوونم پيٲبكات، كەچى نەمدى و
پيٲوابوو دواديدارو خەونم دەبئ بە ئامانجيك كە ئيستا
بەئاستەم شيٲو كەيم لەبیر ماوہ.

بەلام ئەوہى كە قەت لەبیری ناکەم و هەميشە
پانتاييەكى بەرفراوانى بیره وەريەكانمى داگیر کردووہ،
ئەوہى كە دلئ هەلا هەلا کردم و سەرەتای ئاگرئكى
بيئامانى لە هەناومدا کردووہ، ديمەنيك كە لەماوہى
چەند چرکەيە کدا هەردوو چاوى رژاندم، بەيانى رؤزى
پيٲنجەم بوو كە دواى مردنى ئامانجى برادەرم بچمە
دەرئ، پرسە كؤتايى هاتبوو، چوومە كؤلان و ديتەم
مندالئ گەرەك ديارنين هەموويان چوونەتە قوتابخانە و
ئامانجيش لەوئ نييە، بەتەنئ بووم و بؤ يەكەمجار
هەستم بە تەنيايى کرد، هەستمکرد جيەهانى من چؤل
بووہ، شار جگە لەمن كەسیدی تپدا نييە، دەنگى
مؤسقاو قورئان كە پيٲشتر لە مائەكانى گەرەكەوہ

دەبىسترا، ئەو رۇژە كپ و خامۇش بوو، لەسەر بەردىكى
نەقار كەبۇ شۆستەى شەقامەكە دايان نابوو دانىشتەم،
خوینىكى گەشى مەيىم لە نىوان بەردەكان بەدى كرد،
يەكسەر زانىم ئەو خوينى ئامانجە، تەنيایى و
تارمايىەك لەنيو خوينى ئامانج ھىندە بەخىرايى رژانە
نيو ھەستەمەو، ھەر لەخۆو ناوھەم ھەلدەپەرى، بەبى
مەبەست رىزىك فرمىسك ھاتنە خوارى، سەرھەتا
دەمويست ھەر لەھەناوى خۇمدا بتويىمەو، بەلام
تەنيایى و بزربوونى ئامانج لە پرمەى گريانىكى
و دەھایدام نووزەم دەگەيشتە ئاسمان و ھەنسكەكانە
لەنيو گەرەكىكى تەم لىنىشتوودا سەداى دەدايەو،
تەقىنەو ھەيەك لەنالەو ئەى داىە، كە لە قورگى
مندالىكى شەش سالى دەردەچوو تەواوى جيرانەكانمانى
بىدەنگ كرد، چرىكەى من و غەوسى گەيلانى داىكەم
كە وەك نەعرەتەو زەوى لەرزەيەك وابوو، ھەموو
گەرەكى بەسەردا رژاندىن، داىكەم كە يەكەم ژن بوو
گەيشتە سەرم زۆر ترسابوو، بەلام كەمنى بە سەلامەتى

ديت و ديتى سهرنجم له سهر خوينه كهى ئامانجه و
 فرميسكى پينچ رؤژم به سهردا باراندووه، ئه وپش دايه
 پر مهى گريان و توند له باوه شىي كردم، دايكى
 ئامانجيش هاته دهري و كه ئه و ديمه نه يدى خوئى له
 خوئى و هرداو خوشكه كانم و كچانى گهرهك و ژنه كان
 وهك يه كه م رؤژى رووداوه كه پرسه يان نوپكرده وه،
 منيان به گريانه وه له باوه شى دايكى ئامانج هاويشت و
 فرميسكى من و دايكم ريز ريز دهاتنه خواري، ئيدي
 جيرانه كان ئيمه يان برده وه ژورئ و له وئ به ديار منه وه
 ده گريان و ده لاوانه وه، له وساوه له گهل ئه وان فيره
 گريان بووم، به گريان و نوزه نوزى ئه وان ههر له گهل
 وان له پر مهى گريانم دهاو ژير نه ده بوومه وه.

منيش له ته نيايى خووم و مردنى ئامانج گه يشتم و
 بپارمدا هه موو شه وه كانم بده مه خه يالى ئه و تا ههر
 هيچ نه بئ جار جار له گهل فريشته كان من و ئامانج
 پياسه بكه ين، بفرين و ههر له ئاسمان خو مان گه و ره
 كه ين، له وئ بخوئينين و له و به رزيه وه ئا گامان له داکو

باب و كەسەكانمان بېت، ئىدى پېموايى دوايدارو
خەونم بوو بە ئامانجىك كە ئىستا شېوھكەشىم
بەئاستەم لەبىر ماوہ.

بەلام خەوى يەكەم شەوم، كە پېموايە يەكەم خەو
بىنىنم بوو، بەتايبەتېش دواى مردنى ئامانج بووہ
خوليا، خولياى چوونە ئاسمان و نيو گەردوون،
ھەربۇيە ئەو خەونە لە گەئەم گەورە بوو ھاتە نيو
ژيانمەوہو تەمەنى داگىر كردم، تا گەورە ترېش دەبووم
زۆرتەر پرسىياري گەردوون و فرېشتەكان و چوونە
بوئشايەم دەگرد، گەيشتە ئەو باوہرەى كە دەكرى بەر لە
مردنېش بچيە سەر ھەسارەكان و ئەو خەونانە
بېنيەدى كە بە مندالى ديوتن، بەلام چۆن و لەگەل كى
دەچى؟ ئەوہ نھيئىيەكە خۆت دەتوانى كۆدەكەى
بدۆزىيەوہ، ھەولئىكە بو گەيشتن بەو شوئىنانەى خەون
نېن، بەلام زۆر لەخەون دەچن، دەكرى ناوى ئەفسانە
يان حىكايەتيان لېئىيىن، ياخود ھەموو ئەو چىرۆكانەى
خۆمان بو خۆمان نووسىوہتەوہ.

ھەر ئەو خەونە بوو مندالیمی ئاودا، تا گەورەيیمی
تیدا بدۆزمەو، گەورەيیهك ھەمیشە كیڭشمان دەكاتەو
ئەو رۇژانەى خەونى رەنگاورەنگمان دەدیت، تا لەو پرا
بە جیھانىك ئاشنا بین تەواوى سەرەتاو كۆتايیەکانى
لەيەك دەچن، وەك ئەو فىلمە دووبارانەى دەیان
بینینەو، یان ئەو خۆرەى ھەموو رۇژى بەیانیان
ھەلدى و ئیواران ئاوادەبى.

جن بۇ خۇيم

فهيالڳ به نيو هه ساره كاندا

ئاخره هه موو كهس وا به ئاساني ناتواني بجيٽه ناو
هه ساره كان و چيروكي ئهوي بؤ ئيره بهيٽه وه، مه گهر
وهكو من خهون ببينن و له گه ل برادر يكي مردووتان
بچنه بؤشاييه وه و دواتر به خه بهر بيٽن و هه رنيوهي
خه ونه كه تان بير مابي، دوزانم هه مووان به خه يال
رؤيشتون و بايي ئه وهنده زانياريتان هه يه، يان
وهرتانگرتووه كه چؤن و كي دروستي كر دوون، به لام
هيچ كامتان وهكو من به ئاساني نه گه يشتوني، ئه من

هەر به خهون له گهڵ ئامانجی برادهرم چوومه ته وئ،
دهكرئ به راستيش بچم بؤنا؟ ههروايته وه باسى
خه يالى زانستيتان بؤ ناكهم و سه فهري ناو بنكهى
ناساشم نه كردوو ه تا به دووربينى هابل كونه ره شه كان
بدؤزمه وه، يان له سه ردهمى رؤنلرئگنى سه روكى
ئه مه ريكاى پيشوو ژيابم و به نهينى له گهڵ بوونه وه ره
ئاسمانيه كان ريكه وتنم واژوو كردبئ تا ئه وان نهينى
ته كنه لوژيم بدهنى و منيش مروؤف و مانگايان بؤ بنيرم،
له راستيشدا يهك دهفري فرپويشم له ژيانم نه ديوه تا
گه شتيان له گهڵ بكهم و يان بمرفينن و دواتر
گه راندبميانه وه سه ر زهوى، نه چوومه ته سيگؤشهى
به رمؤداو نه شوينه ترسناكه كهى ئه مه ريكاشم به سه ر
كردؤته وه، كه به ناوچهى په نجاو يهك ناسراوه و ده لئين
بوونه وه رى ئاسمانى تيدا به ند كراوه، تا له و شوينانه وه
زانياريم ده ست كه وتبئ، نا بؤيه كه مجاره ده مه وئ نهينى
چوونم بؤناو گه ردوون بدركينم و ئه و نهينى و

زانياريانه تان بدهمىٰ كه جياوازه لهو زانياريانه ي تا
ئىستا دهست زاناکان كه وتوون.

ئاخر جيهانى هه ساره كان زور فراوانه كى هه يه
شهوانى هاوينا ن له سه ربان كه له سه ر پشت راکشاوه
نه چوو بپته نيو ئه م جيهانه، سه رنجى له سه ر
ئه ستيره كان گير نه بووبىٰ و بىرى له گه ردوون
نه كرد بپته وه، كه به خه يال گه شتىكى ويده كه ي هه م
ئه وان باشت ده ناسى و هه م بىرىشت فراوانتر ده بى،
ده توانى له ويده گه مه شيان له گه ل بكه ي و كو شيان
بكه ي وه خه يالى مندالى ئاوايه ئه ستيره كان وه كو كه لا
گه مه يان پيده كرىٰ و پيشت وايه هه ره ينده ي ئه و ورده
چه وانه ن روبر لايداون يان ئه و ماسيه بچووكانه ن
كه نارگير بوون، بويه ئه گه ر ده ست پييان بگا چه ندت
حه زلييه ده توانى بيانبه ي چوونكه ئه وىٰ هى هه موانه و
هه روه ك چؤن كه س ريگرىٰ له ته ماشا كرده نيان ناكا.

شهوانى مندالىم به تايبه ت دواى له ده ستدانى ئامانج
و ئه و خه ونه ي ديه ت، له ته ماشا كرده نى ئه ستيره كان

خالى كردهو، پيم سهر بوو لهنيو بوشايدا وهستاو و
ههئناړژين، نهوانهش كه بهردهبنهوهو وهك روناكيهكي
دريژ دهچورپينه سهر زهوى نهوه گيانى پادشاو
كهسايهتبيه زلهكانه دهرژي، واته كهسيك دهرى و
گيانى ههئدهكشي، ههموو نهوانه نازانم نهفسانه بوون
يان راستى بهلام قسهو گوتهى گهورهكانمان بوون، نيمه
راست و دروست لييمان وهردهگرتن و زورجار خويمان
دهكرد بهو پالنهوانانهى بابم له چيروكه
نهفسانههيهكاندا بوى باس دهكردين، يان نهو
حيكايهتانهى دايكم بهر له نووستنمان بوى
دهگيرايينهوه.

گولهستيرهكانى باخچهى مالهكهمان لهگهئ
دركهوتنى نهستيرهكان دههاتنه دهرى و منداليم
دهيگوت:

نهوانه نهو نهستيرانهن كه لهئاسمان دين و دهچن،
ههروهك وان بهرنابنهوهو نهوانيش تهنيا شهوانه
خويمان نيشان ددهن بهلام جولهي گولهستيرهكان له

ئەستىرهكانى ئاسمان خىراترن، تەنيا لەوانە نەبى كە
پىيان دەلئىن مانگى دەستکردوو مروفيان تىدايه.
ئەوانە بەشىكى زۆر كەمن لەو خەيالانەى شەوانى
منداليم، دەزانم هەمووتان هەروا بوون حەزتان لىبوو
دەستان بە ئەوان بگاو بؤ خۆتانى ببەن، بەلام كە
دەگەيه قوتابخانەو يان پىشترىش كە لەگەورەكان گویت
لە نەينيهكانى نىو گەردوون دەبى رات دەگوڤرى و خۆ
هەندى جارىش باوهر ناكەى، بۆيه منيش وەكو ئىو
لەنىو ئەم نەينيه شاراوانەدا خەريك بوو بزردەبووم،
پانتاييه بەر فراوانەكانى ئاسمان و زەوى ئەمەنيان
بچوكدەكردهو و حەزم دەكرد لەگەل گەوره بوونى
جەستەم، بىرم ئەو شتە شاراوانە بدۆزىتەو كە
چەندىن سەدەيه مروفايهتى بەدوويهو، فىلم لەسەرى
دەردەهينن و هەندى جارىش خەلكى پىدەترسىنن،
راستە خویندن بەشىكى زۆر كەمى فىركردىن و پىي
گوتىن: ئەستىرهكان زۆر گەورەترن لە بىركردنەو
ئىو... گەردوون كۆتايى نىيه، بەلام پىي نەگوتىن

لەنيوان خەيال و گەردوون چ جياوازيهك ههيه؟ خو
 ئەگەر پيشمان نهكهويته سەر ئەو ئەستيرانه دەتوانين
 بهخەيال لەوئ بين، پي نهگوتين ئاويتهبووني خەيال
 به نهينيه مەترسیدارهكان چ پيگهاتهيهكي لي
 دروستدهبيت؟ ئاخر ئيمهه مندال زور شتمان بيست و
 خویند، هەموو ئەو پەرتوكانهه پەيوهست بوو
 بهزانستی گەردووناسيهوه بهشی هەرە زوری مروڤ
 نووسیوني، راسته به ئەزموونيكي دهولهمهندا
 تپپهريون تا گەيشتونهته هەنديك راستي، بهلام
 ئەوانيش بهدر نين له ههله ههروهك چهدين زانا
 ئەوانی پيشخويان بهدرۆ دهخستهوهو هيچ دووريش
 نيهه ئەوانهه ديشن هي ئەمرو بهدرۆ بخهنهوه، ههروا
 بيتهوه ئەو زانايانه تهنيا زانياريان لهسەر مانگ و
 دهوروبهري خومان ههيه، كهسيان نهچوونهته نيو
 قولايي گەردوون، بويه ئەو ئەگەرە باشترينه كه لهسەر
 خوت بنيادی دهني دهتواني ههموان لهلاي خوت دانبي
 و خوشت بهدووي ئەو نهينيانهوهبي كه ئاشكرا

نەكراون، ھەروەك ئەو ھەندەي ھىنامەو ھەو خەرىكى
دركاندنىم، دەمەوى لەگەلم بن و سەرنجتان بخەمە
سەر نەينىھەكانى ناو گەردوون، ئاشاناتانكەم بە
جياوازيھەكان و لەھەمانكاتدا ھاوبەشى ئەو
كەلتوورانەي ليرە شانازی پيوە دەكەين و ئەوانىش بە
كۆن ناوى دەبەن، ئەگەر لەگەلم بمىننەو لەگەل خۆم
ھەتتان دەگرم و ئاويتەي ئەو خەيالانەتان دەكەم
كەخەونى ھەموانەو بوخۆمى دەبەم.

بە مندالى و تا تەمەنم بوو سەرووى سى سال لەم
زەويىھە پان و بەرىنەدا مالم نەبوو، ژن و ئۆتۆمبىل و
بستىك زەويىم نەبوو، چوونكە ھەمووى ھى حكومەت و
خەلكى دەولەمەند بوو، بوپە بىرم لە گەردوون
دەكردەو، مادام ئەستىرەكان لە زەوى گەورەترن
دەچم لەوى پارچىك زەوى بوخۆم دەبەم و خانويكى
بچكۆلانەي لەسەر درووستدەكەم، خۆم خۆم
دەدۆزمەو ھەو ئەو شوپنە نیشان دەكەم كە خەونم پيوە
دەدى باخچەپەكى لەسەر دروست دەكەم و دەتوانم جگە

له تهواوی گوډهکان سهوزه بهتوريشهوه لهسهري بچينم،
چوونکه ئهوى وهك زهوى نيهه خاوهنى نيهه داگيريش
نهکراوه، دواتر بهشى ههمووان دهکاو کى چهزدهکات
بابى، دهتوانين ببينه جيران و خزمايهتیش درووست
کهين.

جا ئيدى لهوى ريکخراويک يان پارتىکى فره رهنگ
پيکدينم و بيروکهى نيشتمانىکى نازاد بلاودهکهمهوه،
ههلبهته لهوکاتهدا چوونکه ئهمن يهکهم ههنگاوم ناوه
دهبمه سکرتهيرى ئهه پارتهه و ئهستهيرهکesh ناو دهنيم
کوردهستان، دهشکرى نيشتمانىکى وهکو وئاته
يهگرتووهکانى ئهمهريکاي ليدرووستکهم و تهواوى
نهتهوهکانى سهه زهوى کوکهمهوه تا بههيز دهبين و
تواناي داگيرکرمان دهبیت و ئهوکاته به هيزىکى
توکمهوه دهگهپريمهوه سهه زهوى و هههچوار پارچهى
کوردهستان نازاد دهکهم وسنووره دهسکردهکانى ئيره بؤ
ههتايه دهرمهوه، ئيدى ناوم وهکو گيفاراو مانديلاو
شورشيگرهکانى دى دهچيته ناو ميژوو، ويتهم

دەكەوئىتە سەر فانىلەو دىوارو جۇرەھا پەيكەرم بۇ درووست دەكەن، خەلگى بە فۇتۇشۇب خۇيان دەخزىننە تەنىشت منەو، يان دىن و لە پىش پەيكەرەكەى من دەووستن و وئىنە دەگرن، دەيان فىلمى جۇراو جۇرم لەسەر درووست دەكرى كە پىرپ دەبن لە دىمەن و ئازايەتى ئەوتۇ كە من لە ژيانمدا نە بەخەيالدا هاتوون و نە كردوومن.

شۇرەتم بە ھەموو دنيادا بلاو دەبىتەو، ئىدى رىكەوتنە خواروخيچەكانى لۇزان و جەزائىرو ئەوانىدى كە لەسەر كەولى ئىمەى كورد كرابوون ھەلدەووشىتەو دەو سىستىمى جىھانىش گۇرانكارىەكى رىشەى بەخۇپەو دەبىنى، ئىدى ئەوكات بۇخۇمان بۇ ھەمىشە دوو نىشتانمان دەبىت و دنياش لىمان دەترسى، دەبىنە ئەو ژمارەىەى كە حساب و كتابى بۇدەكرى، چىدى وەكو بندەستەو پارچە پارچەو چىايى وبىكەس نابىن كە تەنيا چىاكان ھاورپىمان بن، بەلكو ئاسمان بەگشتى و ئەستىرەىەكى زەبەللاحي دىمان

دەبىت كە دۇنيام روڭارى دەرەۋى واتە تۇيڭلەكەى دەيان جۇر كانزاي تىدايەۋ ناۋەۋەشى پىر دەبىت لەۋ شلەمەنىە رەشەى لەسەر زەۋى مالى وپىران كىردىن و خىرو بىرەكەى ھەر بۇ ئەۋانىدى بوو.

ئەۋانە تەنىا خەيال بوون ھەرۋەك ئىۋە تۋاناي مەنىش ئەۋەندە بوو بەئام بەخت و بىر كىردنەۋى زىاتىر و ھاورپىيەتى ئەۋ كەس و شتانەى خەيالت فراۋان و سىر دەكا دوور نىيە ئەگەر نەشىگەيەى لە راستىەكان نىزىكت بىكاتەۋە ، بۇيە لەدۋاي تەمەنى لاۋيەتى كارم بۇ ئەۋە دەكرد پىياسەيەك بە گەردووندا بىكەم و ئەۋ مائۇچكەيە بدۆزمەۋە كە لەسەر زەۋى نەمبوو، ھىلانەيەك بۇخۇم گەرم كەمەۋە لەۋى لەسەر پىشت راكشىم و لە نامۇيىدا سەرنج لەسەر زەۋى گىر كەم، لە نىۋ مىلۇنان ئەستىرەدا ئەۋ رەنگانە بدۆزمەۋە كە لە مندالىمەۋە دەيانىنەم، بەئام سىياسەت لەلایەك و كچىكى ناسكى جۋان كەزۇر نىزىك بوون لە خەيال و خەۋنەكانم بە زەۋىەۋە گىياندام.

سياسەت پيى دەگوتەم: دەبىت كار بكهين بؤ سەندنەھى زەھويە زەھوت كراوھكان و نىشتەمانىكى ئازادى لى دروستكەين، نىگاي كچە ناسكەكەش شىرىنتر بوو لەو ئەستىرانەھى شەوانە منيان دەخەواند، بؤيە پيىھەكانە تونتر لەزەھى گىر دەبوون، پيچەوانەھى گوتەكەھى ماغوت جگە لە پيلاۋەكانە زۆر شتى دى بەزەھويەھە بەستەمەھە، بەلام چاويكەم ھەر لە نەھىنەھەكانى ئاسمان بوو، تا دەشەت بىر كرنەھەم لە ھەسارە بيخاۋەنەكان فراوانتر دەبوو، ئەو رۇژانە لەنيوان مندالى و لاويەتيدا بووم، چونكە بەرخى پىرى بووم واتە پاشەبەرەھە دووا مندالى خىزانەكەمان، داىكەم كە بەدانىشتەنەھە لەباۋەشى دەكردم لاقەم لەوسەرى دۆشەگەكەھى دەرچوو بوو، بابىشەم دەيگوت: سەمىلى گوگرە بووھە دەبىت ئىدى بؤخۇي كاروبارى خۇي بەرىكا، ھەربؤيە بەھە دريژ بوون و سەمىل ھاتنە پيىم وابوو زۆرى نەماۋە دەستەم بگات بە ئەستىرەكان و، بؤ گەيشتن بە ويىش بەدواداچوونى دەھى، خويىندەھەھە

تېرامانى زياترى گەرەكە، بۇيە پييهكم خسته ناو
 سياسهت و ئەويديشم لەنيو عيشقيكى دەرويشانەدا
 هيشتەو، بەلام ئاسمان چاوى لەسەرم بوو ھەرودك
 چون منيش بەبينىنى ئەو ئاسودە دەبووم، ھەرچى
 تەماشام دەکرد جگە لە بوشاييەكى فراوان كە زور
 جارانش وینەى ئامانجيش دەھاتە بەرچاوم، وەكو
 چەترىك وابوو نەيدەھيشت بيرکردنەووم زياتر ئالوز
 بيت، واتە نەئەو دەستبەردارى من دەبوو نەمنيش
 چاوم لە ئەو دەبوۋە.

رۇژيەك پياويكى ريشنى نورانى لە چياو ھات و لە
 گۇرستان يەكتريمان ديت و خوى پيناساندم، ئەو
 گۇرستانە چوونكە داروباريكى زورى لىيە بۇيە شوينى
 كۆبوونەوومو خو ھەشاردان بوو، بو ھەموو ئەوانەى
 مەبەستيان بوو لە چاوان ون بن، بەتايبەتيش
 پيشمەرگەو ئەو گەنج و لاوانەى خەرىكى سياسهت
 بوون، ھەروايپتەووم ھەمان ئەو گۇرستانەش بوو كە
 ئامانجى برادەرى مندالىمى تيدا نيژرا، بۇيە برپارمدا

ھەردوای تەواو بوونی کۆبوونەو ھەگەم لەگەڵ ئەو پیاوھ
نوورانی و چاو نەترسە، سەریک لە گۆرەکەى ئامانجیش
بەدەم.

ئەوپیاوھ ھەر لەسەرھەتای کۆبوونەو ھەگەمان کە
لەراستیدا ھەر خۆم و خۆی بووین پێی دەگۆتم :
زانپاری دروستمان لە سەر خۆت و خانەوادەکەت
ھەییە، ئەتۆ زۆر شەیدای خۆپندنەو ھى و ھەمیشە
چاویکت لەسەر گەردوونە، بەو کتیبانەرا دەزانم کە
ھەمیشە داوات کردوون، شیعیریش دەنووسی و بلاویان
دەکەییەو، دەزانم بەدووی زانیاریەکان کەوتووی و
حەزت لە نەینییەکانی ئەوئییە، بۆیە جارێ لە گەردوون
گەرئ، ئیمە نیشتمانیکی داگیر کراومان ھەییە
تانەستینینەو ناتوانین پەرە ئالۆزەکانی گەردوون
ھەئدەینەو، دەبیت زەویەکانی ئیرە لە دەربەگ و
بیانیەکان وەرگرینەو ئەوسا تۆ خانویکی بچکۆلانەت
دەبى بەخواستەکانت دەگەى و دەست لەملانی ئەو
نازدارەش دەبى کە پێیەو بەستراویەو، ئەو فییری

پاراستنى نهينى و جهنگى پارتيزانى دهكردين ئه و
 ودهقانهى دهداينى كه له مه رگى نزيك دهكردينه وه
 به لام دهىگوت:

گهيشتن به ئامانجهكان قوربانى دهوى، هه رگيز نابى
 و ناشى ئيوه لاي كه تازه هاتونه نيو دنياى سياست
 خوتان بخه نه نيو مه ترسيه كانه وه، ئيمه پيوستيمان
 پيتانه وه نه گه ر ئيمه ي چيايى له نيو شاخه كاندا چاوى
 خومان به كار بينين، نه وه ئيوه لي ره چاوى ئيمه ن،
 به هوى ئيوه وه ده توانين بينه ناو شاره كان و نه و
 زانياريانه مان ده سكه وى كه ده مانه وى، ئيوه مان نه بيت
 ئيمه كو يرين بو يه ده بيت به ورياييه وه كاره كانتان
 نه نجام بدن و نه وه ي پيتان ده ليين ده بيت وابكه ن،
 هه ر نه و روزه كو مه ليك دروشمى دامى وگوتى:

له گه ل درهوشانه وه ي نه ستيره كان و بيدهنگ بوونى
 شار بيانگوازه وه سه ر ديواره كان پيشى گوتم: نه و
 نه ينويه زور هه ستيارتره له فراوانى گه ردوون و شته
 شاراوه كانى ناوى، ئيمه باوه رمان به خومان هه يه و

دهتوانين زهوييه لهدهست چووهدگانمان بگهړپنینهوه و
ئهو نهينيانهش بدؤزينهوه که مرؤفايهتی سهرقال
کردوو، ئهو پياوه ريشنه نورانييه له من ورياتر بوو
هزم دهکرد هم باس و خواسی سياسهت و هم
گهردوونيشم زياتر پي بناسيني، ئەمما ئهو بهلاکهيديدا
دهبردمهوهو پي دهگوتە:

ئهو زهويهی ئيمهش ئەستيرهيهکه وهکو ئەوانیدی
بهشی ههموانه تهنيا ئيمه نهبي، با بهشهکهی خؤمان
وهرگرينهوه ئەوسا بيریکيش لهوانیدی دهکهينهوه،
ئوانهش که سهرقالي گهردوونن و ههميشه خهريکی
دؤزينهوهی نهينيهکانی ناوين دهميکه نيشتمانهکهی
خؤيان وهرگرتوتهوهو خؤيان تهرخانکردوووه بؤ گهران
بهدوای ههسارهکان و زؤرجاريش لهو بهينهدا چاوديري
يهکتری دهکن و ههردوو جهمسهری دژ خهريکی
ههلدانهوهی نهينيهکانی يهکترن، ئەوان بودجهيهکی
خهياليان بؤ ئەم مهبهسته تهرخانکردوووه و تهواوی
مانگه دهستکردهکانی بؤشایی ئاسمان به ناساشهوه

جاسوسى لەسەر يەكترى دەكەن، بۇيە ئەركى ئەمپرۇي
 ئىمە سەرەتا سەندەنەۋەدى مافەكانمانە، لەبىرىشتان
 نەچپىت دەست و تواناي ئەوان بگاتە ئەستىرەكان
 داگىرى دەكەن و لەۋىش بەشى ئىمە دەكەۋىتە ژىر
 دەستيان، ھەرۋەك چۆن لەئىستاۋەو پىش ئەۋەدى بگەنە
 مەرىخ سەرمایەدارەكان زەۋيان لەۋى كرىۋە، تەۋاۋى
 جەنگە گەۋرەكانى سەر ئەۋ ئەستىرەيەى خۇمان بۇ
 فراۋانكردى دەسەلات و بردنى داھات و دەسكەۋتەكان
 بوۋە مەۋقەكانى ژىردەستىشيان ۋەكو كۆيلە بەكار
 ھىناۋە ھەرۋەك ئەۋ كۆيلايەتەيەى ئىستاي ئىمە،
 دواكەتنمان لە سەندەنەۋەدى زەۋيەكانمان ھىندەيدى لە
 ئاسمان دوورمان دەكاتەۋە بۇيە ئەۋەدى لەبەر دەستمانە
 با بىستىننەۋە ئەۋجار ئاورپىك لە سەرەۋەش
 دەدەينەۋە.

دۋاى گەفتوگۆيەكى فرە لەگەل يەكترى و رىكەۋتنمان
 لەسەر زۇر شت، پىاۋە نوورانىەكە رۇى بەلام بەم
 رىيەدا نەپرۇى كە پىيدا ھاتبوو، ھەرۋابىتەۋە

ههستمکرد يهك دوو كه سيديشى له گهل بوون، به نيؤ دارستانه چره كانى گويزيليدا كه ههر زؤر نزيك بوو له قهبرستانى قه لادزى بزر بوون، منيش كه ده ميك بوو سه رم له گوږى ئامانج نه دابوو چوومه ئه وى، ته ماشام كرد گوږه كهى زؤر گچكه يه پيم سه يربوو بهم چهند ساله كه هه روا ده زمانه دوينييه ئه وهنده گه وره و دريژ بووم، ته واوى بيره وه ريبه كانى منداليم هاتنه وه ياد، به تايبه ت ئه و رؤژه ناخوشه ي مهرگ بو هه ميشه ئيمه ي له يه كترى شارده وه، چهند فرميسكيكى وه فاداريم بو هه لږشت و گريانىش كه ههر له وه وه فيربووم له ئه و كمدا قولپى دده له كه شيكى پرماته م و چاويكى ته ره وه ويستم ئه وى جي به يلم، به لام خشپه ي پيى كه سيكى ناديارم هاته بهر گوى، خهريك بوو ترس داگيرم بكات، چونكه يه كه م كارى نه ينى پر مه ترسى بوو، چوار ده ورى ئه و شوينه ش سه رباز خانه و ره بيه ي دووژمنى لي بوو، به لام ئامانه شي ت ده ركه وت، ئه و ژنه كه پييان ده گوت شي ت بالاي به قه د چناريك ده بوو،

كراستىكى كوردى سادەدى سىپى لەبەردابوو كە لە
چاكنيان رەنگى بۆر ببوو، ھەتا سەر نەعلەكانى ھاتبوو،
ھىلەگىكى سوورمەى سوورى پۆشى بوو، پرچە
سپىھەكانى كە قەت نەيدەبەست و بەكراوھى شۆرى
دەكردنەو، تەواوى شان و مى داپۆشى بوو.

چاوهكانى سەوز سەوز بوون، سىما سىپى و نازدارەكەى
لەو پەريانە دەچوو كە من تەنيا لە وىنە خەيالئەكاندا
دیتبوومن، ئەو ژنە لە گەرەكى خۆمان و سەر قەبران
بترازابا رووى لە يەك شوين نەدەكرد، داكم ھەمىشە
خزمەتى دەكردوو ھەرچى بيويستايە دەيدايە، تىرى
دەكردوو رەوانەى مالى خۆيانى دەكردەو.

زۆرجاران ژنى گەرەكى كۆ دەبوونەو ھەو لە
سەرشۆركەكەى مالى ئىمە دەيان شووشت و
پاكوخاوينيان دەكردەو، يەك رستە مېخەكى تەپيشيان
بە ملەو ھەلدەواسى و بۆنى رۆژەپرىيەك دەپۆيى، بە
دیتنى نەك لىي نەترسام تەواو ھىور بوومەو ھەو چوونكە
بە سەدان جار خواردنم لەبەر دەمى داناو، ئەوجا داكم

پيئىدەگوت دەلوو، خەلكيش پييان ناخوش بوو پيى
بلىن شىت، چونكه هەرگيز زيانى بۇ كەس نەبوو
تەنانت يەك قسەشى نەدەگرد، كەس گوئى لە دەنگى
ئەو ئامانەشىتە نەبوو، ئيمەش چوونكه راهاتبووين
بۇيە پيمان دەگوت شىت.

ئامان هات و لە تەنىشت گۆرە بچوكەكەى ئامانج
دانىشت، سەرى بە كىلەكەيەو ناو جگە لە ليۇەكانى كە
دەجولان پستە پستيشى نەدەهات، بەخىرھاتن و
دووسى پرسياريشم ليكرد كەچى وەلامى نەدامەو،
ناچار دەستىكم بە پرچە سپيەكەيدا هيئاو مائئاواييم
ليكرد، زانيم غوربەتى و خەمى ئامانج كە تاقانەى
دايەو بابەو ژيكەلەى گەرەك بوو ئەوى راكيشاوتە
گۆرستان، تاويك لەگەل روحە تەنياكانى مردووەكان
گفتوگو دەكات و دواتر دەگەرپتەو گەرەكەكەى
خۇمان.

گۆرەكەى ئامانج و ئامانەشىتم جيھىشت، بەرەو شار
بە تەنى مى ريم گرت و بيركرنەو دە گواستەو سەر

گوتەكانى پياوۋە ريشنەكە، بەدەم گەرآنەوۋەم بۇناو شار
 ئەرك و راسپاردەكانى ئەو بەتايبەت ئەو قسانەى كە
 پىرپوون لەراستى ئامانجى بىربردمەو، بىگومان ئەو
 راستى دەگرد بەئام خولياكانى من لە ئامانجەكانى ئەو
 فراوانتر بوو، بۇيە ھەميشە چاويكەم لە ئاسمان و
 ئەويديشم لەسەر زەوى بوو، ئەو چاوانەى كە ھەر
 لەوشەوۋەدا تاريك داھاتن، نەك ئاسمان بەرپىيى خوشم
 نەدەدى، ئەو شەوۋە لەگەل درەوشانەوۋەى ئەستىرەكان و
 بىدەنگ بوونى شار، بۇيەكەمجار بىرپارى سەندنەوۋەى
 نىشتمانە زەوتكراوۋەكەم داو پىموابوو بەنووسىنى ئەو
 دروشمانەى پياوۋە ريشنەكە دايمى سبەى دەتوانم
 ئازادانە بسورپمەوۋە ئەوۋەى بيانى بىت لە شارو
 ولتەكەم نامىنى، ھەر زەوييەكەم ھەزلىبىت لەوۋى
 خانويكى بچكۆلانەى لەسەر دروستدەكەم و كچە
 چاودرەوشاۋەكەش دەبەمە ئەوۋى و بۇ ھەميشە دەبىنە
 ھاوسەر، ئىدى كاتىكى فرەم لەبەردەستدا دەبىت بۇ
 گەيشتن بە خولياكانەم و دوورنىيە خىزانەكەشم لەگەل

خۆم ببەم، بەلام ئەو شەوہ زۆر جياوازبوو چاوم كراوہ
بوون و بەلام هيچەم نەدەدى، نە ئاگر ھەبوو نە روناكى
كەچى ناو ھەردوو چاوم دەسوتان، چەندى فرميسك
دەرزا زياتر دەزوورايەوہ ، بەتەنى بووم و نەمدەتوانى
ھاواريشكەم، راكردنیش دەنگى پييهكان زياتر دەكات و
بۆيە بيىدەنگى و دانبەخۇداگرتن باشترین چارەسەر
بوو، ئاخىر شلەقاندنى شەو لە مەرگت نزيكەدەكاتەوہ
بۆيە ئاگرى ناوچاوم بەكراسەرەشەكەم سېرى و
داممركاندەوہ ، بەلام پشكۆكانى ناو گلینەم وەكو
ئەستيرەكان ھەر دەگەشانەوہ، دەست و دەم و چاوم
سوور ببوون، چوونكە لەجياتى ئەوہى كونى قوتووى
بۆيەكە لە ديواركەم تا دروشمەكانى پيىبگوازەوہ روى
لە چاوم بوو، ئەوہ يەكەم ھەولئى رزگار كردنى
نيشتمانم بوو، يەكەم شەوى چوونە دەرەوہو كارى
نەينيم بوو، ھەر و ابیتەوہ يەكەم بەتالكردنەوہى رقم
بوو لە داگیركەران، كەچى بەتاريك داھاتنى چاوى خۆم
و مەترسى لەناو چوونم كۆتايى ھات.

ھەر ئەو شەوہ تېگەشتەم ئەمنىك نەتوانم ديوارىك
لە نىشتمانە زەوتكراوہكەم ئازادكەم چۆن دەتوانم
ھەسارەكان بکہمە ھى خۆم و بە ھەزى خۆشم
زەويەكانى سەرى دابەش كەم، بە تويكلكەكەى
كۆشكەكانى پى بەرز كەمەوہو ناوہكەشى ھەلئىنجەم و
بەتالىكەم.

ئەو شەوہ فىرى ئەوہ بووم خەيال لەگەل کردارو
تېكۆشانى راستەقىنە جياوازيان ھەيەو بۇ گەشتن بە
خەونەكان دەبىت ماندووبى، نابىت شكستەكان چۆكت
پىدادەن و بەتايبەتیش لە يەكەم تاقىکردنەوہدا
ھەردەبىت سەركەوتووبى، ھەروا بەردەوامى
دەتگەيەنىتە ئەو شوپنەى دلت دەيەوئى، ھەربۇيە ئەو
شەوہ ھىشتا ئەستىرەكان دەبرىسكانەوہ كە جارىكىدى
رووناكى گەرايەوہ ناو چاوم و ھەموو ئەو دروشمانەى
كە لە زۆرىنەيان نەدەگەشتەم، گواستەمەوہ سەر
ديوارەكان و بەم سەركەوتنەشم ئەو شەوہ خۆشترين و
ئاسودەترين خەوم كرد، چوونكە لە مەترسيەكى

راسته قينه رزگارم بوو، ئەو ئەركە نەينيه شم ئەنجامدا
كه پيم سپيردرا بوو، سبهينيش كه وهكو پالتهوانى نيو
فيلمهكان هاتمه دهرى خوّم بهكس نهدهگورپيه وه،
لهمن وابوو ئيدى كهس داواى ههويه لهكس ناكاو
شارهكهم ئازاد كردوو، بهلام وادهرنهچوو سهرنجمدا
شارهكهم وهك خوى بوو، بيانیه سهرسوورهكان خهريكى
رهشكردنه وهى ئەو قسانه بوون كهمن نووسيبوو من،
ئيدى جار يكيدي و دهيان جار يدي پياوه ريشنه
نورانیه كهم ديته وهو ئەوهى ئەو دهيوست ئەمن
دهمكردو ئەوانيدى دهيانكردو ههموان دهمانكرد،
كهچى بيانیهكان ههر قهله وترو له زيادبوون دابوون،
حهزه كهى منيش بو گهيشتن به مالىك لهنيو
ئەستيرهيهكى گهردووندا تا لهگهلا دلخوازه كهم بو
ههميشه ئاسوده بين ههر له گهشه كردندا بوو،
نهمدهتوانى دهسبهردارى بيم و كارى نەينيش بو
رزگار بوون سهربارو بنبار.

هېشتان له خه يالى شه ودا بووم، ويښه ي ديواره كان و
ئهو شتانه ي نووسيبوومن وهكو تارمايي بهرچاويان
گرتبووم، به تايبه تيش سه خترين شهوي ژيانم بوو
كه چي به بيدهنگي تيپهري، سه ره راي سه ركه وتنم له
ئهر كه كه م كه چي زور خه مم ليده خوارد، به لام دهنكه
دهنگي قوتابيان كه خوم له به ردهم قوتابخانه ديته وه،
به هوش خوي هينامه وهو به بيدهنگي چومه ژووري،
وانه ي يه كه ممان خويندوو له وانه ي دووهدما دهرگايه كي
خوشبه ختي بوومن كرايه وه، كه خه م و رابردوو
نزيكه كانى بير برده وه.

ماموستا هات و له جياتي وانه گوتنه وه كه وانه ي
كوردى پيده گوتين دنيايه ك باسى قوتابى باش و خاوه ن
هه لويست و شاعيري بوكردين.

ئهو ده يگوت:

له م قوتابخانه يه ي خومان و به تايبه تيش له م پوله دا
شاعيري كي مه زن هه يه، ئهو قوتابيه قوناغى ته مه نى
خوي تيپه راندوو وه ناوى چوته ريزى ئهو شاعيرانه ي

لەرۇژنامەو گۇفارهكان شيعر بلاودهكه نهوه، پيويسته
ئيوهش بخويئنهوهو ههولدهن وهكو ئهوبن.

كه مامؤستاكه قسهى دهكردهمن تهنيا له خهيايلى
شهوى رابردوودا بووم، ههركيز بيرم لهسهر ئهونهبوو،
بهتايبهتيش كهزانيم وانهمان پينائى و ههر خهريكى
ئامؤزگارى كردنمانه.

مامؤستاكه زور شتى زياترى گوتبوو، بهلام من ههر
ئوهندهيم بير ماوه، لهپر ههليستاندم، منيش گوتم:
بهئى مامؤستا.

پيموابوو پرسيارم ليدهكات، كهچى رۇژنامهيهكى له
بنههنگلى دهرهيناو كرديهوهو شيعريكى منى تيدا
بلاوكرابؤوه، لهو شيعرانهى بوئانم نارذبوو، مامؤستاكه
گوتى:

ئهو شاعيرهى بؤم باس كردن ئهوهاورپييهى ئيويهيه،
منيش كهباوهرم بهخؤم نهدهكرده، رۇژنامهكه م وهرگرت
و كه تهماشاي ناوى خؤم و شيعرهكه م كرد، زور دلخؤش
بووم، دواى خويئندنهوهى شيعرهكهى خؤم ناسيهوه،

پېموايى چەندىن شيعرم بۇ ناردبوون دياره ئهوهديان
پهسند كردبوو، بۇيه دەستخۇشىم لەمامۇستا كردوو
بەلام چوونكه ئامادەى ئەو روداوه خۇشه نەبووم، يەك
قسەم بۇ نەهات، مامۇستاكەش شيعرەكەى
پېخویندمەوهو چەپلەيهكى باشم بۇ ليدراو
رۇژنامەكەشى دايە خۇم و دانەيهكيشى بە تەختەى
ئاگاداريەكانهوه هەئواسيبوو.

سەرتان نەيهشيئم ئيدى لەو رۇژهوه ئەوقوتابيانەى
كە هەرگيز منيان خۇشنەدهويست و هاورپپهتى منيان
قبول نەبوو، بەتايبەت بە هۇكارى جياوازى بيروپرا، ئەو
كچانەى ئاورپيان لينەدەدامەوهو لوتبەرزانه بە
تەنيشتمدا رەتدەبوون، بە بيستن و ديتنى شيعرەكەم
لەسەر تەختەى ئاگاداريەكان، هەوئى خۇنزىك
كردنەوهديان لەمن دەدا، دەفتەريان ديناو داواى
نووسىنى يادگارپهكانيان دەكرد، زۇر جارپش نامەى
دلداريم بۇ دەرازاندنەوهو بۇ خۇشهويستەكانيان
دەنارد.

ناوم له ناو مامۇستايان و قوتابيان رۇشت و ههستم
دهگرد بوومهته يهك لهو كهسايهتيانهى كه ئىدى
نابىت ههرزهيانه رهفتار بكمه ، نابىت هاورپييهتى
ئهوانه بكمه ناويان بهخرابه رۇشتبوو، ههروابيتوه
مامۇستا شاعىرو رۇشنبرهكانيش زياتر خۇيان لىنزىك
دهگردمهوه قۇناغىكى نوئ له ژيانم دهستى پىكرد،
بهتايبهتيش كه شهوى رابردوو گهورهترين ئهركم
ئهنجامداو كهچى تهواوى ههولئهكهم سرپدرانهوه، بهلام
بلاوبوونهوهى ئهم شيعره كهكس نهيتوانى
بيسرپيتهوهو ناويشم ههه بهراستى كهوته ناوناوان و
مهترسيش بۇسهه ژيانم نهبوو، چهندين پهخشانى
دلدارى و شيعريدىم نووسى، قوتابيان داوايان لىدهكردم
و ئهوان چۇنيان ويستبا وام بو دهنووسين، بو
دلدارهكانيان دهناردوو بهلام ناوى خۇيان دهنووسى،
ئهوهندهنا فيره درووشم نووسين و شيعرى سياسى و
خوپىندنهوهى كتيبى گهوره بووم، وهك خوپىندنهوهى

جن بۇ خۇيم

رۇمانى داىكى مەكسىم گۆركى و پۆشكىن و رامبۇ، كە
رېرەوى ژيانمى تەواو بە ئاراستەى چەپدا سووراندهوه.

كشانی تەمەن

تا گەورەتر دەبووم، لاقم دريژترو سميلم پرترو
دەنگم گرترو ئەركى سەر شانیشم قورستر دەبوو، لەپال
خویندەنەوہى كتيبي ئەدەبى و سياسى، خوشەويستيم
بۇ ئەستىرەكان و نيشتمان و ئازىزەكەم زياتر دەبوو،
ھاوكات و بەتەنیشت ھەموو ئەوانەشدا ژيان پىر
ئەزموونى دەكردم و بەشيك لە نھينىەكانى گەردوونم
شيدەكردەوہ، لەسەريم دەخويندەوہو بەدواى ھەموو

ئەو سەرچاوانەدا دەگەرپام كە نەينى درووستبوونى
گەردوونيان تىدابوو، ھەرودەك چۆن فىرى ئەوۋە بووم
ژيان لە خانەيەكى زۆر بچوكى نەبىنراوۋە درووست
بوو، بە تىپەرىنى مليۇنان سال ئەوجار بوونەوۋەرەكان
بوونە فرەخانە، ئاۋاش بە بىردۆزەكانى وانەى ئەندازەدا
بۆم دەرکەوت دوو ھىلى تەرىب قەت ناگەن بەيەكترو
ھىلە يەكتەر برەكانىش ھەمىشە يەكترى ھەلاھەلا
دەكەن و ھىچيان لەسەر يەكترى ناوۋەستن و بەردەوام لە
ھەۋلى لەتوپەت كەردنى يەكتەيدان، ھەرچەند زياتر
دەمخویند ھىندە زياتر لە مامۇستاکان شت فىردەبووم
و خۇ خویندەنەۋەى كەتتەبە نەينەكانىش ھەم فىرە
ئايدىۋۆلۆژياۋ ھەم زياترفىرە نووسىنى شىعرو پەخشان
و چىرۆكى ھەمەجۇريان كەردم، زانىم خویندەنى
قوتابخانە بۇ نمرەكانەو خویندەنەۋەى دىش بۇ
خۇرۇشنىر كەردن و درووستكەردنى ئەو كارەكتەرانەيە
كە كۆمەلگەو نىشتمان پىۋىستى پىيان دەبىت،
ئەۋەندەنا ئاۋارەيم دىت، ئاۋارە بوونىك مەگەر لە

جەنگە گەورەكانى جىهان ئەوۋە رويدابى، ئىمەيان لەنىۋ
خەيمە لەيەك چوۋەكان پەستاۋ وەكو دىل مامەلەيان
لەگەل دەكردين، ئەو شەوۋە باراناۋيانەم دىت كە خۇمان
بە ئەستوندى خەيماكانەوۋە دەگرت، تا با لە رەگەوۋە
هەلىاننەقەنى و نەيان بات و لەبەر بەفرو سەرمادا
رەق نەبىنەوۋە، تىكوپىك شكانى زىل و خاپور بوونى
مال و شارەكان و بەكۆمەل رەوى مرۇقەكان و تەنانەت
چەك فرىدان و هەلگرتنەوۋە سەرلەنوۋى بىيات نانەوۋە
زۆر كارەساتىدى كە هەرھەموۋيان بوونە ئەزمونىك
تەواۋى ژيانى داگىر كردم، هەرگىز ئەو رۇژەم لەياد
ناچىت كە پارچەبوونى مرۇقەم تىدادى، بەو چاۋانەى
خۇم دىتم مرۇقەك كە راستەوخۇ گوللە تۆپى
ۋىكەوتبوو، لەتوپەت ببو پارچەكانيان كۆدەكر دەوۋە،
لەنىۋ گونىەيان داۋىشت و خەلكى گەرەكش
كەزۆرىنەيان بە چياكەوتبوون و هەندىكىان مابوونەوۋە
خەرىكى كۆكر دنەوۋە ئەو مرۇقەو خۇئامادەكر دن
بوون تا شار جىبەيلىن، ئەورۇژە بوۋى مردوومكرد،

خوينىكى خەستەم دىت بەدارودىۋارى گەرەكەۋە
 نووسابوو، رىك ئەو رۇژەم بىر ھاتەۋە كە ئامانجى
 برادەرم بۇ ھەتا ھەتايە بزرکرد، بەتايبەتەش خوينى
 ئامانجىش ھەر لەو گەرەكە رۇژا، پارچەى گۆشتى مروۇف
 بە دارتيلەكانەۋە دەشەكايەۋە، شوپنى گەمانەكانى ئىمە
 ببوۋە گۆرپانى جەنگ ترس ھەناۋى گەورەكانى
 داگرتبوو، ئەوانەش كە ھەموو رۇژى بە تەفەنگەۋە
 لەنيو شەقامەكانى شار دەسورانەۋە بزر ببون، دايكەم
 كەزىە سىپىەكانى ۋەدەرگەۋەتتوون و ھەر كەمنىدى چاۋ
 لە كۆكردنەۋەى پارچەى مردوو دەكەم بە تورپەى
 بردمىەۋە نىو ئەو كونە تەيارانەى ھەموو مالىكى
 شارەكەم ھەيانبوو، لەۋىدا لەنيو ئەو كونە گورگە كە
 تەنيا بۆنى خۆلى لىدەھات ژن و مندال بەسەر يەكترىدا
 كەۋەتتوون، گەورەكان نزاىان دەکردوو مندالەكانىش بە
 سەرسورمانەۋە سەرنجيان لە دارەپى كونە تەيارەكە
 گىر كەردبوو، لە چاۋەرۋانى پارچەبووندا بوون، منىش
 كە ھىشتا رەمبەى گوللە تۆپەكەۋە پارچەبوونى مروۇقىك

سەرسامى كىرەبۇوم خۇم بە ھەنگوچكى دايمكەوۋە
 گرېدابوو، پېموابوو ئىدى كۆلۈن بۆتە روانگەى جەنگو
 جېگەى كەلايەنى ئىمەى لىنەماو، ئەوۋ تەنىيا
 بىرەوۋرەكى تال بوو لەنىو دەيان بىرەوۋرى ھاوشىوۋەدا،
 مندالى و لاويەتيمان بەم دۇخ و قۇناغانەدا رەتبوو، كە
 دەرفەتى ئەوۋت نەبوو بىر لە داھاتوو يان داھىنان و
 سەفەر بکەيەوۋ بەتايبەت سەفەرىك بؤ شوپىنىكى دوور،
 نەك ئەوۋدىوى سنوورە دەسكردەكان بەلگو ئەوۋدىوى
 ھىزى كىشكردنى زەوى و ئەو بۇشايانەى گەردوون، كە
 پىر لە نەينى شاراو.

ھەربۇيە ھەموو ئەو گەورەبوون و فىربوونانەم
 خستبووۋە خزمەتى ئەو سى ئامانجەى بۇى تىدەكۆشام،
 بەتايبەتەش پاراستنى نەينىيەكان كە يەكىك لەو
 ئەركە گىرنگ و قورسانەبوو كە كەوتبووۋە ئەستوى
 ھەموومان، ئەو رۇژانە راست و چەپى خۇم زۇر
 بەئاسانى لىك جىادەكردەوۋ، دەبوو يەك لە ئاسانترىن
 بەئىنەكانم جىبەجى بکەم كە ئەویش ئەو بەئىنەبوو

كە بەخۇشەۋىستەكەم دابوو، بەلام تاكە كۆسپ
نەبوونى ھىلانەيەك بوو لەم نىشتمانە پانوبەرىنەى
ھەموو لاويەتى خۇمان پىبەخشى، دەبوو بىمە
كرىچى، كرىچى سەر ئەستىرەيەكى دابەشكراو كە
ئىمەى تىدا بىبەش دەرچووین، ئەستىرەيەك خاۋەنى
ھەزاران رىكخراۋى مافى مروڧ و نەتەوۋە
يەكگرتوۋەكانە، كەچى نىۋەى خاكەكەى كەمپ و
گۆرەپانى شەرە.

ئاخر ھەلگرتنى سى ئامانچ لەنىۋياندا ئاسانەكە
ئەۋىش بەم جوۋرە بىت زياتر لە ھىواكانى دوور
دەخستەۋە، بىئومىدى لەنىۋ تەپوتۆزى روداۋەكانى
دەوروبەردا زياتر بەخاكىەۋە گرېدام ، شەشى ئامادەيىم
تەۋاۋ كرددو روۋو چىا ملەنا، دەمزانى لەنىۋ شاردا
ئەگەر دەيان سەنگەرى دووژمن خاپوركەى و سەرجهم
دىۋارەكانى شار بە دروشمى دووژمن روخىن
رەشكەيەۋە بيانىەكان تەۋاۋ نابن، ئاخر چەندىن
رومانەمان ھاۋىشتە ناۋ زىلەكان و رەبىيەكان و

دووژمنهكان، كه چى دههيندهى تريان دههينانهوه،
پيشمه رگه مان دههينانه ناو شارو شهوانى شاريان روناك
دهكردهوه كه چى سبهى شار وهكو خوئى بوو، بويه پيم
وابوو بهچوونه چيا دتهوانين خو مان و ئهوانى ديش له
ژير دهستهيى رزگار كهين، چونكه كهس لهنيو شارهكان
خاوهنى خوئيان نهبوون، ئه ورؤزهش كه له گهل
بهختيارو ئهحه ئه و برياره ماندا، كه له راستيدا ده ميك
بوو نهخشه مان بو دانابوو و چاوه رپي دهره تيكمان
دهكرد، ئيواره كهى چووينه گوندى (ديري) كه زور
لهقه لادزي وه نزيك بوو، به نام بهختيارم زور به ماتي
دهدى پيم گوت:

ئه گهر له بوونه پيشمه رگه دوودلى ئيستاش نهچووه
بچي دتهوانى په شيمان ببيه وه، خو ئه گهر به بي
ئيمهش ناتوانى له گه لت ده گه رپينه وه.
ئه ويش گوتى:

نا ته نيا خه مى باب و دايكمه دهرسم رزگارى برام
شتيكيان به سه ر بيني.

گوتەم: نا، با لە پېشمەرگايەتی رابيين شهويك ديين و
دوای راوکردنی به عسيان، ئەو دەعبايەش لە گەل
خۆمان دەبهين، دەبيت تۆلەي دارو بەردی ليپکهينهوه.

مرۆفیک له ده عبا

(رزگار برای بهختیاری نزیکتین و خوشهویستین
هاورپیم بوو، کیسهی نهک بۆ مالهباوانی بۆ هر کهسیک
درووستده کرد نه گهر ته نیا به ته نیشتیسی تیپه رپبا،
هه ئه ته منیش به دهر نه بووم له و کیسانه ی نه و ده عبا به
بو ی درووستده کردین، رۆژیک له دهر گای جامخانه ی
دوو کانه که یدام و دهستم له نیو کاردا بوو، خه ریکی
شوشتنی نه و چاکه تانه بووم که ده بوو به به نزینی ته یاره
بشوری و دواتر به وشکه ره وه بچۆریندریته وه، نه و کاته

من هه م قوتابی بووم و هه مئيش هاوکاری براگه وره که م ده کرد له به پړوه بردنی دووکانه هه ئمیه که ی، کاتیئ که خه ریکی کاری به نزمین بام نه ده بوو دووکان له که س بکه مه وه، که چی رزگاریش جگه ره یه کی دیموړی درپژئی به لالیویه وه بوو تووند له دهرگای جامخانه که ی دده او ده یگوت:

سه گبابی فه حبه باب خیرا ئه و جامخانه یه بکه وه، منیش به دهستی به به نزمینه وه هر له و دیوی جامخانه که وه پیمگوت:

کورپه دهستم له ناو به نزمیندایه ئه توش دهموچاوت سوورداگه پراوه و جگه ره شت به دهمیه وه، دته وی ئاگرم تیبهرده ی، دواپی وهره وه با ئیشه که م ته واوکه م، رزگاریش که ئه وکاته زور تیکچوو بوو گوتی:

بؤ ئه تو له به نزمینخانه کارده که ی یان ئوتووی هه ئم؟ فشه فشی مه که و خیرا ئه و جامخانه بکه وه کاریکی زور به په له م پیته.

رزگار شه للاتیبه ک بوو نه بیته وه، نه ک هر مائی خویمان ته واوی گه ره کی کاره بای تیکد ابوو، به لای هه رکه سیکدا رویشتا که سه که له دئی خویدا ده یگوت:

خودايە بمانپاريزى، چەندىن جار شكاتى لىكرابوو ھەر دوۋاي ئازاد بوونى بە خراپترىن شيۋە دەگەرپايەوۋە ئەو وانانەى لە بەندىەكانىدى فىر ببوو بەوانىدى تاقى دەكردەوۋە، شرو شىتالى مالىيى وەسەرىەك دەگەرپاند، بابى ئەوۋەندە لىي بىزاربوو زۆر جارن كە لەگەل ھاورپىيەكەم دەچوومە مالىان دەيگوت:

يارەبى بەبەر زىليكى عەسكەرى بکہوئى و شەرتبى
بەشەرتىخوای ئەمىش خىرىكى بکہم، ئاخەر ھەراسانى
کردووین و شەرمەزارى ھەموو دنیای کردین، بابە
وہللاھى ئەمن حەزم لىنيیە ئەولادى ئاوا خویرىم ھەبى،
باشە بەختيارىش ھەر لەو داکوبابەى نيیە ئەدى بۇ ئەو
وادەرنەچو؟ پياۋى چابن لەگەل خوتانى بگىرن و
تۆزىك نسحەتى بکہن بەلگو بگەرپتەوۋە، كورە ئەو
ھەتیوہ زۆر سەیرە لەبەر دللى داکى بەقسەى خوئش
لەگەللى دەچمە پىشى و ئەوى بيەوئى بۆيدەكەم، دەنا وەك
سەى بەرەللاى دەكەم، نابىنن ھەر كارىكى بۆدەكەم دوای
دوو روژان ھەرايەكەم بۇ دەنيىتەوۋە، لىي توورە دەبم
دەيكاتە شەرو گەرپەكەم وەسەر دەگەرپىنى، ئىستا تىماوم
نازانم چ لەو ھەتیوہ بکہم، لەمن و نەكەوئى بيەن و

بزانن كارىكى بۇ نادۇزنەو ھەندىكىش لەبەرى
بپارپىنەو بەلكو رحمان پىبكاو بىتەو سەرخۇى.
ئەمن و بەختيارى براشى ھەمىشە بەدوويەو بووين و
ئامۇژگاريمان دەکردوو نانمان بۇ دەكرى و پارەشمان
دەدايە، بەلام زۇرى پىنەدەچوو وەك خۇى لىدەھاتەو،
خزم و كەسەكانىشى نەياندەو پرا ھەرلىى نزيكەونەو،
چونكە چەندىن جار شەرى بەوانىش فرۇشتو و گەرەكى
ھىنابوونە سەر، ئەو رۇژەش كە لە جامخانەى
دووكانەكەمىدا زانىم كەتنىكى كردوو بەيە پىم گوت:
جگەرەكەت فرىدە، ئەویش جگەرەكەى فرىداو دەرگای
جامخانەم كردهو و خۇى بەژورىداكرد، ھەتا بنەبانى
رانەو ھەستا، گوتى:

ھەتىو ئىشىكم پىتە دەبىت بۇم بكەى ئەمىش گوتە:

بلى: بزائم چتدەوئ؟

دەستى بۇ بەر پشدىنى برد دەمانچەيەكى رەشى زۇر
نوئ و نازدارى دەرھىنا.

گوتى: يان لىم بكرە يان بۇم ھەلگرە؟

ئەمىش كەھىشتا خەرىكى دەست سىرپىنەو بووم
يەكسەر دەمانچەكەم لىوەرگرت و لەبەرچاوى ئەو

خستمه بنجه ريدان، ئەو جەريدانەي كە دواي ئوتووكردن
 جلو به رگمان تيودر دەپيچا، دەستی بۇ باخەلى برد
 وامزانی شتیدی پييه كە پاكت و شقارتەكەي دەرھينا،
 ئەميش ھەروەك دەمانچەكە پرمدايەو ليّم ستاند، گوتەم:
 ھەتيو دەتەوي دووكانەكەي بسوتيني نايّم ئيشي
 بەنزين دەكەم، پەردەي دواووم بۇ ھەلدايەو پيشانمداو
 گوتى:

ئەو بەراستە سەگباب وەمزانی درۆم لەگەل دەكەي،
 (ئاخر بۇنى بەنزينى تەيارە زۆر تيز نييه بەلام
 تروسكاييەك بەسە بۇ راکيشانى ئاگرو سوتانى
 ھەموومان) دەستيم گرت و رامكيشايە دەرەوہي
 دووكانەكە لە دلخۆمدا گوتەم: نەبادا كەسيك خۆ
 بەژووريدا بكاو جگەرەي پيبي ئەوجار پيمگوت :

ئەوشتە چيەو لەكويت بوو؟ ئەويش گوتى:
 ئەتۆ ھەقت چييه ئيستا ليّم دەكرى يان بۆم
 ھەلدەگري؟ يەك شتيشي بەسەر بيّت لەتۆم دەويتەو جا
 نەلتي پي نەگوتووم، ئەميش لە دلّی خۆمدا گوتەم: بە
 خوداي توشى گونەرەشى خۆم ھاتم، پيم گوت:

جارى با كارى به نزينه كه خه لاسكه م نيو سه عاتيدى
وه ره وه قسيكى لئده كه ين.

چوومه ژوورى و ده رگاي جامخانه كه شم داخسته وه
ئەویش به بی ئەوهی یهك وه لأمی هه بی چووه به رامبه ر
دووكانه كه م و لئیدانیشت، ئەمیش كاری خۆم ته وا و
کردوو دواتر ده مانچه كه م ده ره ینا، كه ته ماشام كرد
ئەستیره یه کی گهش به ده سكه كه یه وه بوو جو ره كه ی و
ناویم نه ده زانی به لأم زانیم ده مانچه یه کی نایابه، له
شوینییکی باشر شاردمه وه و ئەو جار ده رگاي جامخانه م بو
کرده وه گوتم:

وه ره ئەو جار دانیشه، بزانه م ئەو شته ت له کوئ بوو؟
گوتی: هه تیو محاسه به م ده كه ی؟ هه قه ت نه بی ده یكری
یان مشتەری بو بیئم؟

گوتم: ده ته وی سەری خوشت و ئیمەش به قورپداكه ی
نازانی هه رچی ئەمەن و ئیستغباراته بو جل شوشتن و
ئوتوو كردن دینه ئەم دووكانه ؟ ئەو جار مشتەری بیینییه
ئیره ئەوه جاسووس ده رچوو؟ خو سەری ئەژدادوو ئاباد م
ده چیتە قوری، توژیك بیر بکه وه ئەو جار قسان بکه .
رزگار كه میك بئده نگ بوو ئەو جار گوتی:

كە لىمناكرى بىمدەو دەپۆم.
پىمگوت: يەكەم پارەى ئەو دەم نىيە، دوو دەم ناتدەمەو
تا نەزانم لەكویت بوو.

گوتى: هەتو لىمداگر دەكەى؟ چوو لای جەرىدەكان و
دەستى بەو شوینەداكر دەكە لىم دانابوو، بەلام
نەیدۆزىەو، بۆیە پىم گوتەم: بىمدەو دەپۆم.
دامنىشانوو پىم گوت:

رزگار گيان ئەگەر هەتا ئىستا بەقسەى منت نەكر دوو
ئەو جارەيان بە قسەم بكە، ئەو دەى تو دەيكەى
مەترسىدارە، پىم بلئ ئەو شتەت لە كوئ بوو؟

گوتى: راستىەكەى شەرم لەگەل بابم كرد، ديارە ئەو
بە پىاوم نازانى وەلأهى ئەو دەمانچەم لىنەكرى يان بۆم
نەفرۆشى دەچمە بازارى دووان لەو سەوتولأنەى
حكومەت سلار دەكەمەو ئەو جار بابم دەزانى ئەمن
كىم، دوايش رادەكەم و دەچمە شوینىك شەيتانىش بىرى
لىنەكر دىتەو.

گوتەم: ئاخر كورپى باش يەكەم هەموو خىزانەكەت
لەناو دەچن و لە سىدارەيان دەدەن، دوو دەم بچىە سەر
ئەستىرەيەكى دىش هەر دەتدۆزىەو، وەرە لىرە

كىشەكەي كۆتايى پېدىنن، دەستەمەرد بۇ باخەلم
سىوپىنچ دىنارى تىدا بوو، گوتەم: سى دىنار بۇ تۇ
دەمانچەكەش بۇ من، بەلام لاي كەس باسى مەكەو
بۇخۇم بەدزى دەيفرۇشم.

گوتى: ھەتتو ئەو ھەد دىنارىش زياتر دەكا.

گوتەم: ئاخىر خۇ پارەت پېنەداو ھە ناپىنى ئەو ھەندەم لە
باغەلئە ئەو جار بېدەھەمەن باشترە لە بېگانان، نەتۇ
تووشى كىشەدەبى و نەمالەو ھەش.

ئەو ھەش سى دىنارەكەي لئو ھەرگەتەم و گوتى:

دەتوانەم ئىستا جگەرەي پېكەم؟

گوتەم: بېكەشە بەلام پياوى چابە چىدى كىشە بۇ خۇت و
ئەو خەلگەي درووست مەكە.

يەكسەر ھەلئىدايەو گوتى:

دەزانى ھەتا گۇنگەلئى نەنئەمەو ھە ئىو ھەگەلم شل ناپن،
بەزاتى خوداى نەمگوتبا دوان سلاى دەكەمەو ھە قەت سى
دىنارت نەدەدامى، دەزانى بەشى ھەفتەيەك خواردن و
خواردنەو ھە دەكا، ھەستاو لئىدا رۇي.

ئەو رۇشت و ئەمىش يەكسەر بەدووى بەختياردا
گەرپام، كە چوومە مائىيان ھەموان پىدەكەنن، دوای
چاكوچۇنى گوتەم: ھا دلتان خۇشە؟

بابى بەپىكەنننەو ھەلىدايە و گوتى:

دەدانىشە بۇ ئەو سەگباھە دىلى دلمان خۇش بىت،
شەرتبى ھەمووى سەعاتىك نابى ھەراى لەگەل كردين،
بەلام ئەوجارەيان ھەر بە خشكەيى چۆ دەرى و ئىشاللا
ھاتنەوھى نابى.

يا سەبىجەھى داکىشى ھەلىدايە گوتى:

خوانەكا پياوھەكە ئەوجارەيان خەلكى وەسەر
نەگەراندین، بەخودای كورپكى لیدەردەچى برنجى ئەتۆ
بزانه چۆن لەبەرى دەحەسىنەو، دە دووعاى خىرى بۆ
بکە.

منىش تەماشايەكى بەختيارم كر دوو ئەویش يەكسەر
دەموچاوى منى خویندەو ھەگوتى: بەمناوہختە، ئاخر
ئەتۆ قەت لەم كاتانە دووكان بەجى ناھىلى چۆنە
ھاتووى؟

بابى كە ھېشتا خەندەى لىدەبارى دەموچاوى
ئالۇزداگەپراو قسەى بەختىارى وەرگرت و گوتى: خۇ ھىچ
نەبووہ؟

گوتە: نا بەلام دەبىت كارىك بۇ رزگار بدۇزىنەوہ دەنا
سەرى ھەموان بە فەتارە دەدا.

بابىشى كە ئەوجارەيان سىماى زىاتر ترسى لىدەبارى
گوتى :

چىكردووہ خىرا پىمبلى؟

ئەمىش دەستەم بۇ پشەتەوہى قەمسەلەكەم بردوو
دەمانچەكەم لە بەردەمى دانا، ھەر كە دىتى يەكسەر
رەنگى ھەلبىزكاو گوتى:

ئەو نارەسەنە ئەوہشىكرد، بەوخودايەى بەسەرىەوہ
ناچى، باشە نازانى ئەوہم لە مالى ئاشكرابىت مائەكەمان
بەسەردا دەروخىنن؟ بلى ئەوہى چۆن بۇ تۆ ھىنا؟
منىش تەواوى چىرۆكەكەم بۇ گىرانەوہ.

ئەوجارەيان داىكى گوتى:

دەك رۆلە دووعاى من نەبى دووعاى شىخ و
موشايەخان بىت، ئەورۇ مەيتەكەت بىتەوہ، يارەبى

وهبهر گوللهى گهرم كهوى و ئهه شيرهشت ليحهرام بيٲ
 كه داوميهٲيى، دهكړؤله چونت بيو هاتنهوت نهبي.
 بابيشى به رهنكى پهريوهوه روى له سهبيجهى ژنى
 كردوو گوتى:

توخدا ئهوه ئهولاده بؤمنت هيئاوته سهر دنيايى،
 ئهٲؤ وهره حكومهٲ بهه گهورهه گرانيهى خوٲ
 پيئنهويږى، ههر حهفتهيهكى سجن دهكهى و وهك سهى
 تيئمان بهردهديهوه، ئيئستا چبكهين و چيليئبكهين؟
 دهستى له باغهئى راكرد سى دينارهكهى دهرهيناو گوتى:
 ههٲا ماوم مهمنونى تؤم، بهه خودايهى ئهٲؤ نهباى
 سهرى ههموانى له قورئ رادهكردين، ئهه روداوهش باس
 مهكهه و ئهمن چارهسهرى دهكهه.

زؤر ههولمدا پارهكهى وهرنهگرمهوه دواچار بهختيار
 پارهكهى ههلگرت و گوتى: بابړؤين، له دهريئ بهزؤر له
 باخهئى هاويشتمهوهه چوينهوهه دووكان، كه دهركاى
 جامخانهم كردهوهه يهكدوو عهلاگه جليان ههئدابؤ ژوورى
 و ناوى خوئشان له ودرهقهيهكى نووسيبوو، منيش
 بهبهختيارم گوت: چاره نييه دهبيٲ كاريكى بؤ

بدۇزىنەۋە يان رەۋانەى دەرەۋەى كەين بېيتە پېشمەرگە
خۇ ئەگەر لەۋىش بەرپىكەنە دەرەۋەى ولات باشتىر.

گوتى: بەۋ خودايەى ھەئىدەيە سەر ئەستىرەيەكى
دېش ئەۋ توخمە ناگۆرئ، ھەر ئەۋە مابوو، شەرتبئ
چەكى بگەۋىتە دەست، يەك پېشمەرگەش قوتار ناكا،
ئەدى دووكانمان بۇ دانەنا لە بنى ھىناين، نەچوۋە تىمى
مەلارايى ھاۋىنانەۋ كابرانى مقاۋىلى ۋەبن خۇيدابوو،
ھەموانى شەرمەزار كردين، ئەتۇ ۋەرە بەشەر جگە لە
ئىشى قۆرۇ ڧەرتەنە يەك پياۋەتتە لە دەست نەيا، باشە
دەبېت ئەۋ شتە كە ھەر لە دەعبادەچئ نامۇكانى
دەرەۋەى ھەسارەى خۇمان نەبئ؟ پىم بلى شەرتبئ لە
ڧىلمىش شتى ۋا نەگبەتم نەدىۋە.

منىش دلخۇشىم داپەۋەۋ گوتەم:

ئەۋەندە پياۋەتتەى كرد ھاتە لای من، ئەدى ئەگەر
كەتنىكى پېكرىبا يان دابايە جاشىك جاسوسىك، لىگەرئ
كىشە بە پارەى چارەسەربېت ھەر كىشە نىيە، لەۋ قسانە
دابووین رزگار بەبەردەممانداۋ بە زەرفىك خوارنەۋەۋە
بەرەۋ سىپىدارەكانى رۇخ روبر شۆر دەبۆۋە، ھەربە

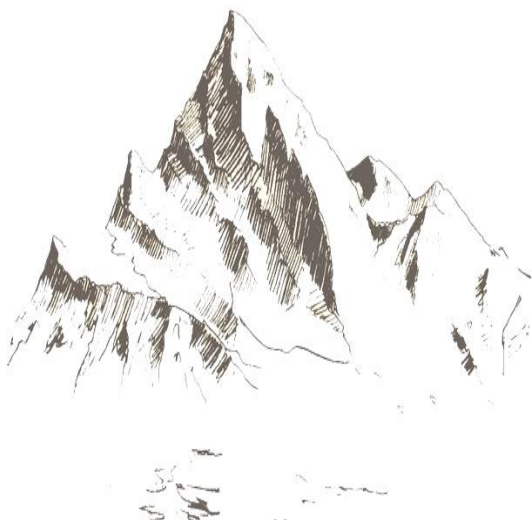
خوپرپه تيش به دهنگى بهرز هاواری کرد، ها کونه
حيزه كان وه زعتان چونه؟)

بابيپنه وه سهر حيكايه ته كهى خومان، به ختيارى
هاورپم برائى نهو رزگار شه للاتيه يه كه بوم باسكردن،
تازه جيقتونى خوى لهو ماله گهرم كردبوو، كه له گوندى
ديرى بومان ديارى كرابوو، قسه كانى منى وه رگرت و
گوتى:

شهرتې باشترين بيركردنه وه يه، خو نه گهر
حكومه تيشمان پينه رووخى به رزگارى دهويرين، خودا
شاهيده بهر له ههر چالاكويه كه دهبيت نهو خوپرپه يه
ته مې كه م.

جن بۇ خۇيم

چوونە چيا

زۆرى نەبرد ريشدارە نوورانیه کهو دوو پيشمه رگه يدي
ليمان وه ژوور کهوتن، ئەو ژنەي له مائه کهي ناو گوندي
ديري پيشوازي ليكردين و پيمان گوت: ئيمه ميواني
فلانين ناوي ئەستي بوو، هەر که ريشداره که هاته ژوور
يائهستي چاوي دهگيپرا بهلام هيچ قسه ي نه کردوو
پيشوازيه کی گهرمي ليكردن و خواني بو رازاندنه وه،
ريشداره کهش دواي چاکو چؤنيه کی دوورو دريژو

پرسىنى ھەۋالى ناوشارو رۇيم، ئەوجار كەوتە
ئامۇژگارى ئىمە، پىيدەگوتىن: ئىۋە لەنىۋ شارچاۋى
ئىمەن بەھاتنتان بۇ دەرەۋە ھىچ نابىنن، بۇيە دەبىت
خویندن تەۋاوگەن ئەوجار برىارى ھاتنە چيا بدەن،
ئەۋ رىشدارە لەسەر نانخواردنىش كە ساۋەرو باينجانىان
بۇ لىنا بوون، لەگەل قاپىك سەۋزەى ھەۋشەى خۇيان و
نانى تىرى ھەر قسەى دەگرد، دەيگوت: ئىۋە
بەرپرسىارىەتتىكى قورس دەخەنە سەرشانم، ئاخىر
ئەۋەندەى ئىمە لىرە پىۋىستىمان بەۋەيە ئەۋەندە لە
شاخى سوودتان لىنابىنن، زوو زووش بەدەم پاروو
کردنەۋە دەيگوت:

يائەستى قاپىك شەى باينجانى دىشم بۇ تىكە، جا
رووى لەئىمە دەگرد ئەدى بۇ ئىۋە نانى ناخۇن؟ ديارە
شتى چەۋرترتان خواردوۋە، كوپرە ئەۋە خواردى
دەستى ژانە لە شاخى ئەۋەتان دەست ناكەۋى، بخۇن.
كەۋچكىكى لە شەى باينجانەكە دەداۋ ھەلى
دەلوۋشى، شەرتبى ۋەھى دەخوارد دەتگوت

تېشتوگۆشتى دەخوا، بۇيە لەدلى خۇمدا دەمگوت
بەخوداي ئەمەش ئاوا برسى دەبىن و نانوپيازىشمان
دەستناكەوئى، ريشدارەكەش زوو زوو دەيگوت:

بەقسەم كەن پەژىوان بېنەو، هېشتا كارى زۆرمان
بە ئىو ماو، يائەستيش قسەى لىوئەدەگرتەو و گوتى:
دەك رحمەت لە داىوبابىت بەخولای قسى دلى
منت كرد، سەرپووتى وەكو ئىو كوا پېشمەرگايەتى
پيدەكرى، هەى لەمنو نەكەوئى ئەلەان لە نىو شارى كى
چاوساغى بۇ ئەوان پېشمەرگانە بكات؟ بەقسى ویش
ناكەن بەقسى داکىخۇتان كەن و ژەوان بېنەو.

منيش هەلمدايەو گوتە:

پوور ئەستى بەخوداي تازە لەنىو مال و برادەران
قسەمان كردوو ئەوجار خۇ نابىنە بارگرانى، وەكو
هەموو پېشمەرگەكان رادىين و دەتوانىن لە شاخيش
بىت ئەركيان سوكت بکەين، لە شاريش دوو شانەمان
ماون لە ئىمەيان باشتر دەبەنە ناو شارى، برپارىكە
داومانە هەرگىز پاشگەز نابىنەو، جا دەبىنن لە

ھەموان باشترو ئازاتر دەبىن، كورە ئەو ژيۈردەستى و
سەگبابىيەى لە ناو شاريداهەيە ئى ئەوہى نىيە لىي
بژى.

يائەستىش گوتى:

بەشىخى سىندۆلان دوو لوسكەلەى وەك وەم ھەن
ئەلەانىش بۇخۇمىيان دەشۆم.

ئەمەش ھەرسىك تەماشای يەكتىمان كىردوونەھەش
گوتى:

پوورى گيان ھەروا نامىننەو، راستە زەوىمان
نەكىلاوہ بەلام لە شارى گىرەمان بە بەعسىان كىردوو،
لوسكەلەكانى خۇشت رەگەل مەخە، تا فىرە چىاو
چۆلانيان كەين.

رىشدارەكەش كە ئەو سووربوونەى ئىمەى دىت و تا
قسەى زىاترىش لىك ھەئەبەزىنەوہو بشزانىن مىردى
پوور ئەستى پىشمەرگەيە، قاپە شلەكەى ھەلگرت و
تەواوى ئاوەكەى چۆراندە نىو دەمىەوہو گوتى:

ياخو براژنەستى دەستەكانت نەپزى بەراستى
خواردنىكى بەتام بوو خۇزگە ھەمەى مىردىشت لىي
خواردبا.

يا ئەستىش كە رىك چاوەرپى قسەيەكى ئاوا بوو
گوتى: ئەدى بۆت لەگەل خۇ نەھىنا؟

ریشدارەكەش گوتى: شەرتبى دوو رۇزانم چاوەرپى
کرد، ئەو لەگەل مەفرەزەيەكىدى رۇشتۆتە بادىنان
لەوانەيە ھەتا مانگىكى دىش نەگاتەوہ سنوورى مە.

يا ئەستىش گوتى: ئەوجەلەى لەگەل خۆتى بىنەوہ
مندالیش غەرىبيان کردوون.

ریشدارەكەش گوتى: براژنەستى بۇ ناللى ئەمن
غەرىبىم کردوہ؟

يائەستى: لەوان قسە قۇران گەپرى ئەلغان مادام ئىوہ
تيرتان خواردوہ، وادەزانم ھەمە خواردوويەتى، رەبى
نۆشى گيانتان بىت، ئەو جەل غەرىبىشى كەم خۇچ
ھەبەى تىدا نىيە.

ریشدارەكەش گوتى: دەى مەمان بەۋە ئەۋسەرى
 ئەۋجارەيان بىۋى نايەمە ناۋشارى، ئەۋجا براژن
 برپارمانوايە نەمىننەۋە چۆن ھاتوۋىن ئاۋا
 دەگەرپىنەۋە كارى خۇمان تەۋاۋ كر دوۋە.

ریشدارەكە روۋى لە پىشمەرگە ھاۋرپىيەكانى كر
 گوتى: تىرتان خۋارد، ئەۋانىش گوتيان دەستى براژنى
 خۇش ئەرىۋەللا ھەتا قورگمان ھاتوۋە.

ریشدارەكە ھەر بە پشدىنەكەى دەمولىۋى سىرپەۋە
 گوتى:

براژن جا چايەكەشمان دەيە، ھەتا لەگەل ئەۋ
 پىشمەرگە نوپىيانە ۋەرپىكەۋىن.

براژنەستىش يەك ريزە چاى سەماۋەرى بۇ تىكردين
 ۋ ھەموان خۋاردمانەۋە، شەرتبى چايەك بوۋ قەت
 تامەكەى لەبىر ناكەم، بەتايبەتىش كە ریشدارەكە
 لەبارەى ئىمەۋە ۋرتەى لىنەھات ۋ پىشى گوتىن
 پىشمەرگەى نوۋ.

ئىدى ھەر سېكمان بە خۇو ھەگبەيەك لە جلوبەرگ
 و كارى تەواونەكراوۋە، لەگەل ھەگبەيەكى گەورەى
 خواردن كە يائەستى بۆى دانابوون، بەرەو چيا
 ۋەدوويان كەوتىن، ھەتا لە گونديش دەرچووين لە
 ھەرپەناو پەسيويك، كەسيك ھاوارى دەكردو و ئەوانيش
 وشەيەكى نەينيان دەگوت و رەگەل مە دەكەوتن، تا
 دەھات ژمارەمان زۆر دەبوو، ريشدارەكەش چوونكە
 بەرپرسى ھەموان بوو، يەك بەيەك لىي دەپرسين
 نانوخورادوۋە؟ ئەوانيش دەيانگوت مېرپووين، پيدەچوو
 تەواوى چوونە دەرەو لە گوند بە پيشمەرگەكانى
 خۇيان تەنرابى، تەننەت لە رۇخى گوندو تا نزيك
 بوونەو لە دۆل و بانەكانى پيش گەيشتن بە گوندى
 چۆم خېرکەو سونى و قەبرى بايزى ھەر ھەمووى
 پاكرابوونەو.

ھەورازو نشيوى زۆرمان برى، گويمان لە خورەى
 ئاوى شەوانە دەبوو، باى كوستان فينكاتى بە
 جەستەمان دەبەخسى، تا زياتر دەرۆشتين روناكى شار

دوورتر دهكهوتەو، ناخۇشترين رۇشتماندى، بەتايبەت رۇشتنى ناو زەويه كىلدراوكان ھەر وەك رۇشتن وابوو بەناو بەفردا، بەژىر سەنگەرەكانى دووژمندا رەتبووین يەك يەك و دوو دوو بەبى ھەستکردن بە جولەو روناكى يان مەترسيەكى راستە قينە، كە ھەرەشەبىت بۇسەر ژيانمان قوتار بووین.

دەبوو بۇ پىکردنى ھەر جگەرەيەك پرس بە ريشدارەكە بكەين، بەبى پشوودان ئەو كوستانانەمان دەبىرى كە رۇژانە لە دوورەو دەمان ديتن، ھەبەتتى پيشمەرگايەتى وزەو تواناي پىدەبەخشين و تا دەھات لەشار دوور دەكەوتينەو.

چونكە ھەرگىز بەبى دايكم و كەسەكانم بۇ ھىچ جىيان نەرۇشتبووم، بەتايبەتتيش زۆر جاران بابم دەيگوت : ئەوھى عەسكەرى نەكات نابىتە پياو، واتە ئەمن ھىشتا مابووم بۇ ئەو پلەيەى بابم بە پياوھتى دادەنا، بۇيە بىرکردنەو لەمالەوھ بىدەنگى كردبووم، خەريك بوو مندال دەبوومەو، لەگەل ھەر ئاورپىكم بۇ

قەلادزى بۇ شارى كچە نازدارو كەسەكانم، زياتر كوئى
گريان قورگى دەگرتەم، چونكە پيمابوو ئىدى شار
نابىنمەو، دوورنىيە لە چالاكيەكدا شەھىد بىم و
خانەوادەكەم نەتوانن پرسەشم بۇ دانىن، ھەستم بە
ماندوو بوون نەدەكرد بەلام لە ناخەو ھىندە ماندوو
بووم، نامۆيى ھەنگاۋەكانى شل دەكردمەو، ئەوكاتى
بوونە پيشمەرگە قورس نەبوو، بەلام بىرم لەو
دەكردو ھە ئايا دەتوانىن ئەو ئەركە لە ئەستۆ بگرين؟
بەردەوام بوون رومان دىنى؟ ئەو سى ھاورپيە ھەر
بەيەكەو دەبىن يان جيامان دەكەنەو؟ ئەو
پرسىارانەو دەيانى تر بە ميشكەدا دەھاتن و دەچوون.
پيشمەرگەكان لە پيش و پاشمانەو بەرپز دەرپۇشتن
ئيمەشيان لەنيو خۇياندا دابەش كردبوو، خۇم لە
بەختيارى ھاورپيم نزيك دەكردو ھەر بە چرپە
پرسىارم ليدەكرد تا بزائەم وەكو منە، ھەواليم دەپرسى
و پيم دەگوت:

خۇ ماندوو نەبووى؟ ھەرچەند دەمزانی وەكو منە،
بەلام شەرم رېگر بوو بۇيە دەيگوت:

زۆر باشم ئەوہى ماندوو بوون بىت نازانم چيە.
چوومە لای ئەحە، گوتەم: ماندوو نەبووى بارودۇخت
چۇنە؟

گوتى: دەلىي تۇپەم، بەلام قسەکانى پوور ئەستى ھەر
لە مېشکەدان، باشە دەبىت جىي خوشوشتنى لىبىت؟
گوتەم: ھەموو شتىكى لىيە خەمت نەبى.

ئەوہ تەنيا بؤ دلخۇشى ئەحە بوو، دەنا ھىچەم
لىنەدەزانى، ئىدى كە پىشمەرگەو ئەوانى دىم دەدیتن
ھىور دەبوومەوہو ھىچەم بەسەرخۇم نەدەھىنا، بەلام
دايکە نازدارەكەم ھەرگىز لەبەرچاوان بزر نەدەبوو،
ھەر لەو بىرکردنەوانەدا بووم، روبارىكى سەرشىت كە
دەبوو لىي بپەرىنەوہ ھاتە رېگەمان، پىموابى ھەر ئەو
روبارەيە كە بە گوندى چۆمخەرکەيدا دىت و بە
تەنىشت قەلادزىدا رەتدەبىت و ھەر لە پشت قەلاتى
لەگەل روبارەكەيدى تىكەل دەبىتەوہ، ھەتا ئەژنۇيان

خۇمان ھەلکرد، پىلاو و گۆرىھکانمان لە گەل ئەو شت
و مەکانەى پىمان بوو لە کۆلئىناو بەو شەوہى يەك
يەکو دوو دوو لە روبرەكەماندا، ئاوەكە زۆر سارد بوو،
زىخوچەوى بنپىمان لووس لووس ببوون، دەستی
يەکتريمان گرتبوو بەريز ھەموومان پەرىنەوہو بەلام
ئاوەكە ھەتا بن گونمان ھات، بۆيە پاشەلى ھەموانى تەپ
کرد، لە نەديوئىك كە كەوتبووہ ناوچەى ئازادکراو
پىشمەرگەکان ئاگرىكى خوشيان کردەوہ، ھەموان
بەدەورىەوہ خۇمان وشك کردەوہ، دواى پشويەكى نيو
كاترمىرى بەر پرسەكەمان گوتى:

لە مەترسى دەرچووین و بەلام ھەردەبىت وريا بين
چونکہ زۆر جارەن دووژمن بۆسە لەنيو سنوورى
ئازادکراویش دادەنى، دواتر بەرەو يەكەم بارەگای
پىشمەرگە بەرىكەوتين، لەگەل گزنگى دەمەوبەيان
کۆمەلئىك لە ئىستى قاقاخچيەکان كە ھەر
قاقاخچيەك دوو ئەوہندەى پىشمەرگەکان چەکیان
پىبوو، تىكەل ئيمە بوونەوہ، ئەو ديمەنە بۆمن جيگەى

تېرامان و سەرسورمان بوو، بەيانی باشیان لیگردین و ئەوان رویان لە دۆلیکی چروو بیسه لاناوی کردوو شۆربوونەو، ئیمەش بە بزەرییهکی باریکدا لە نیوقەدی چیاپیهکی هەزار بەهەزار، روو ناوزهنگ بەریکەوتین، بەردمان لە بنپیی خلۆر دەبوو، تەنها خزینیك بەس بوو بۆ ئەووی بۆ هەتا هەتایە بزربی، ئەوئەندەنا گۆرونیش دەبووین و کەس نەیدەتوانی بتهینیتهو، هەر لەوکاتەدا بیرم لەو دەکردهو ئەگەر بەشو گەیشتبایناپه ئیره چۆن بەرپیی خۆمان دەدی؟ ئەمن قەت لە هەورازو نشیوان نەترساوم بەلام ئەو رییهی دیتە ترسی هاویشته دلم و بەلام بەسەرخۆم نەهینا، ئاخەر رییهکە هەر باریک نەبوو لەزۆر شوینان ئاو دریبووی تەرتەری کردبوو، شەرتبۆ هەرکەسیک لەوی هەلخلیسکابایه هەلا بەهەلا دەبوو، هەر لەویوه تیگەیشتم کە هەموو جار ئەو پێشمەرگە قور بەسەرانه ئەو ریگە سەختانهیان بریوه تا گەیشتوونەتە نیو شار، ئیمەش بە تەنیا یەك دوو کاتر میڕ چالاکی خۆمان

دەکردوو دەچووینەوہ مائی بۇناو جیگہیہکی
گہرمونہرم، بەیانینیش بەرچای حازرو بە پوخت
وخاوینی دەچووینہ قوتابخانہ، ہەر لەوئ تیگہیشتم کہ
پیشمەرگایہتی ئاسان نییہ.

لەبەر ئەوہی لەدیوی نسانی ئەو چایہ بووین کہ
بزنہریہکەہی پیوہ بوو، بۆیہ ہیشتا خۆر لەئیمہی
نەدەدا، بەلام بەرامبەرمان روناک بوو یەکپارچہ دارو
دوہن دایپۆشی بوو، لە ہەندی شوینیش دووکەلی
ئاگرو ئاوەدانی دیار بوو، جموجۆل دەبینراو ہەستت
دەکرد ژیان لەنیو ئەو دۆلودوہنہ چروپرانہ زۆر
جوانہ، بزنیہ ریہکە نەماو لە پیچیکدا کہ ہەر چەند
سەد مەتریکی مابوو یەکەم بارەگای حزب بەدەرکەوت،
لە خوشیان جگەرہیہکم داگیرساندوو ریشدارہ
نوورانییہکەش جگەرہیہکی لیوہرگرتەم، بەدەم
جگەرہکیشانہوہ تا بەردەرگا نەوہستاین، ئەمما لەم
کورتہ ریہکە کہ ہەر چەند خولہکیکی خایاند
ہەناسەکانی ئازادی دەروونی ئارام دەکردینہوہ، ہەستی

سه ربه خؤيى ته واوى ئه و ترسانه ي بير بردينه وه كه
له ناو شار هه مان بوو، ئاسوده ييه كه نه مده زانى له كوئوه
دى به لام ده مزانى به خشينى ئه و خه ونانه يه كه پيشتر
به مرؤوه ديومانه، نازانم هه ستيكى ناوازه كه پيشتر
نه مديبوو ته نيا به خه يال بؤى چوو بووم داگيرى كردم.

كه گه يشتين و چووينه نيؤ ژوورى باره گا تاريكو
روونى به يانى بوو، ئاخىر باره گا كه له شوينيكى هيئده
قول درووستكرابوو پيمو ابى هه تاوى هه رنه ده گه يشتى،
له سى چوار پيشمه رگه بترازى هيچيدى لينه بوو، دواى
ماندوو نه بوون ئيمه هه گبه كانمان داناو
پيشمه رگه كانيش كه باربان زؤر قورس بوو تا قمه كانيان
له خؤيان كردنه وه وه له سه ر گازه راي پشت هه موان لى
راكشايين.

ئه من يه كه چركه ش خه و نه چوه چاوم، سه رنجم
له داره رپى ساپيته كه گير كردبوو، به لام بير كردنه وه م
له لايه كيدى بوو، ئه وانيش واته پيشمه رگه كان پرخه يان

دەھات، ھاۋرپيەك كە دواتر زانيم ئەۋە ناۋى مام
جەبارە پيى گوتەم:

ھاۋرپيى بەخەبەرى ؟ ئەۋ وشەى ھاۋرپيە زۆر دلى
خۆشکردم.

منيش گوتەم :بەلى

دەگوتى ۋەرە نانى بخۆ، كە لىى چوومە پيش
تەماشامکرد نان و پەنيرو ھەنگوين، لەگەل ھىلكەۋرۆن
دانرابوو، ئاخىر لە دليخۆمدا دامنايوو بەنانە رەقەش
دەتوانم بژيم، شەۋانە لەبن تاشەكان و خۆ لەنيو
گونىيەيەك دەئالينم و دەنووم، كەچى خواردنى
بەيانيانى ئەۋ بارەگايە لەھى مالى دەۋلەمەندتر بوو،
بۆيە يەكسەر دەستمکرد بەنان خواردن، لە راستيشدا
زۆر برسېبووم، ھەربۆيە زۆرم خوارد تا ئەگەر سى
رۆژى ديش خواردن نەميىنى بەشم بكاو بە زيندوويى
بمىنمەۋە، بەختيارو ئەحەش ھەستان و نانيان خوارد،
دەستم برد بۆ كۆكردنەۋەى خواردنەكان تا ھاۋكارى
بكەم، مام جەبار گوتى:

نا ھاۋرپۇ دەستى لېمەدە جارى ئىۋە تازەن و منىش
ئەمپۇ خەفەرم، ھەروا ھاۋرپۇيان زۇر ماون و تا ئەوان
نانى نەخۇن خوانەكەى كۇناكەينەۋە، ئەگەر لېرە
بمىننەۋە سەرەى ئىۋەش دى، يەكسەر تىگەيشتم و
زانىم چوۋىنەتە ناو سىستەمىكى جىاواز لەمالە باوان و
ئەركمان ئاسان نابى، بەلام چوونكە پىشتر جۇرەھا كارم
كردبوو، بەتايبەتیش دووكانى ھەلمى كە جل شوشتن و
ئوتوو كردن و دواجارىش خویندن بۇيە زۇر ترسم
نەبوو.

دواتر چوۋىنە دەرەۋەى بارەگاۋ سەرنجەكانمان ھەر
ھەموو دەوروبەرى بەنامۇيى دەدى، چەندىن
پىشمەرگە بەخىراتنىان كردىن و جگە لە ھەۋالى
ناوشار يەك پرسىيارىدىان لېنەدەكردىن، تەنانەت
نەياندەگوت ئىۋە كىن، ئىمەش بەر لە دىتنى بەقاز
بوونى پەيمانگاۋ كۆلىژەكان، بەقاز بوونى
پىشمەرگايەتىماندى، بەلام نەكەس قىقەى بۇ كردىن،
نە دەيانگوت ئىۋە كىن و لە كويۋە ھاتوون، ئاخىر زۇرم

حەزلىبىو كەسىك تەنيا بلى ئىوھ كىن؟ تا يەك سەعات
قسەى بۇ بىكەم و بلىم ئەمە ئىدى پىشمەرگەين، وەكو
ئىوھين و دەتوانين دوژمن بتوقىنين، خۇشەويستى
هەموو گوندوو شارىهكانين و وەكو ئىوھش ريشمان
دەھىلىنەو، بەلام كەس پرسىارى نەکرد.

ھەر لە دەرەوھى بارەگا دەسوراپنەو، پىاويكى زۆر
نازدارو خاومن ھەئويست و قسەخۇشم ناسى ئەويش
ناوى (حەمە يوسف) بوو، ئەو پىشمەرگەيە لە
خزمەتى ھەمواندا بوو، كەوى بەخىو دەگردو پىموابى
كەوھەكانى لە داکوبابى خۇشتر دەويستن، يەكەم
دیدارمان دواى ھەوال پرسين، پىى گوتين:

ئىوھن پىشمەرگە نوپىهكانن؟
گوتە بەئى.

ھەر بەبى چەندوو چوون گوتى: دەك لەفسىوبەم
بەخوداى بەعس بەمە نەروخى بەئىوھ زەحمەتە.
تووشى سەر سورمان ھاتم، بەلام جوابم دايەوھو
پىمگوت:

لەنيو شارى لە فسى ھەندىك بەعسيانمان بردوون،
ھاتوپنە ئيرە لە فسى ئەوانى ديش ببهين.

ھەمە يوسف گوتى: جارى ھيچوو پيناليم لوسكەئەى
شارين، ئەلەان خودا ھافيز.

قەفەزى كەوھەكانى بەدەستەوھ گرت و روى، ئەمەش
ھيچى ديمان نەگوت، بەلام ئەھەى ھاوريم گوتى:

كورە ئەویش پيماندهلى لوسكەئە! قەينا كەوى لىن،
ھەر زور برسيمان بيت و خواردن نەمىنى ئەوھ لەفسى
ئەو كەوانە دەبەين و دەيانخوين .

نيگەرانيەكانمان وردە وردە دەرەوينەوھو خەريك
دەبوو ئاشنايەتى لەگەل دارو بەردەكانى ئەویش
پەيداكەين، ئەوھى زور دلخوشى دەگردين يەكەم
نەبوونى دووژمن لە دەوروبەرمان، تەواو ئازاد بووين،
دووھم بارەگاكەمان شوينى خەوتن و خواردنى لىبوو،
چەند كاتزميريك ھەر خەريكى چاوكيران بووين بە
دەورى بارەگاكەوھ، تەواوى سروشتى ئەويمان تەنھا
بەچاو پشكنى، دەستمان بو ھيچ نەدەبردوو

نەشماندەۋپرا دوور كەوينەۋە، خۇ يەك كۆلان و
بالە خانەى لىنەبوو، بەلام دەبوو لەژىر فەرمانى
ریشدارە نوورانىەكە دەرنەچىن و تا جىگەۋر يىگەى
خۇمان نەزانين ئەو دەورو بەرە جىنەھىلین،
لەسەربانى بارەگاكە باگردىنكى لىبوو ھەرسىكىمان
لەۋى دانىشتبووين و ئەمن زياتر لەدە جگەرەم كىشا
باسمان لە ناو شار دەکردو بەختيارىش دەيگوت:

ئاخ يەك جار بەچەكەۋە بچمەۋە مالى و ئەو رزگارە
خوپرىپە ۋەپىش خۇمدەم ھىچە ناۋى، ئىمە لەنىو
پرسىارو سەرسوپرمانى خۇماندابووين، كە بانگيان
كردىنە ژورەۋەو گوتيان كاتى نانخواردنى نيۋە رۆيە،
كەچووين ھەركەسەۋ قاپىكى بە دەستەۋە بوو،
پىشمەرگە ماندوۋەكان ھەستابوون و بەلام ھىشتا
پشدين و تاقم تەفەنگەكانيان بە دىۋارەۋە
ھەلپەساردبوو، سەرنجەم لە مەنجەلەكاندا دىتم برنج و
شلەيان ھەيە، ئىدى تەۋاۋ دلتيا بووم كەمانەۋە لە
پىشمەرگايەتى قورس نيىەۋ دەتوانين بەردەۋام بين،

ھەرچى گومان بىت بەو دوو ژەمە خواردن و
خوارنەوھىيە نەمانما، ئاخر بىروھۇشى ئىمەى تازە
پىشمەرگە تەنھا لاي خواردن و خەوتن بوو، ھىشتا
مەترسى شەرو كەوتنە خوارەوھى تۆپ و راجىمەمان
نەدیتبوو، بەسەر كەمىندا نەكەوتبووین و رىى
دوورمان نەبىبوو، ھىشتان چەند كاترئىرىك بەفرمان
نەشىلابوو، بۇيە تەواو دلخۇش و ئاسودە بووین، بەلام
دواتر ئەوھى كە زۆر نىگەرانى كردين سى شەو و سى
رۆژ ماينەوھ تەنانەت رىشدارە نوورانىەكەش لەبارەى
چارەنووسى ئىمە قسەى لەگەل نەكردين، ئەوھندەنا
بەرىسەكەمان بەكارىكىدى رۇشت و بۆمان نەبوو
پرسىارى شوینەكەشى بكەين، كەس نەيدەگوت خەلكى
كوین و بۆچى ھاتوون، ئەگەر گویشمان بۆ ھەندى
پرسىارى ئەوان ھەلخستبا ھەر زانىارىمان دەست
نەدەكەوت چوونكە دەيانگوت حزب دەزانى، بۇيە لەم
نىوھندەدا ھەموو شتىان دەزانى ئىمە نەبى، ھەرچەند
دەمانگوت بۆ خەفەرىيات و چەكمان نادەنى؟ يان بۆ

له گه لّ خوٲان نامانبه ن دهيانگوت جارئ زووه، با
به رپر سه كه مان بيٲته وه، ته واو ودره ز بووين، هه ستمان
ده كرد متمانه مان پيٲناكه ن، بؤيه دواي گه رانه وه ي
ريشداره نوورانپه كه شه ويك چومه لاي پيمگوت:

چپيه ده لئى متمانه مان پيٲناكه ن؟ ئاخر له نيو شار
له مالى ئيمه نه ده مانه وه ره بپيه ماوه نارنجو كى ئيوه ي
هه لئه ده نيئ؟ ديوار ماوه دروشمه كانى ئيومان
لپنه نووسپيئ؟ يانى چى متمانه مان پيٲناكه ن؟ ئه ويش
زؤر به نهرم و حه ليمي وه لامي دامه وه و گوتى:

هه ر هيچ نه بئ ئيوه له ريكخسته كانى مندابوون،
دهيان جار ژيانى خوٲم و چه ندين پيشمه رگه م خسته ٲته
مستى ئيوه، باسى متمانه مه كه به لام به رپر سى سياسى
و سه ربازيمان ليٲره نيپه، تا بزانيين له كوٲيتان داده نيئ،
هه روا بيٲته وه بوونه پيشمه رگه ش هيٲنده ئاسان نيپه،
كى ده لئى وهك زؤرينه ي جارن كه رويداوه كه سو كارتان
ناپه ن و ناتان به نه وه چوونكه هيشتا ئيوه كه مٲرين
تالى و سوٲرپيتان ديوه.

له قسه كانى ئەو ريشداره نورانييه زۆر شتم
 خويندهوه، به ئام به دوو هاورييه كهى ديم نه گوت،
 مانه وهى ئيمه لهو باره گايه دوو ههفتهى خاياند، لهو
 ماوه يه دا دوو جار ان ئەمه يان برده فرۆشگا و شتومه كيان
 پيهيناينه وه، وهك مهري دابهسته مان ليها تبوو،
 هه موانمان ناسى و دنيا بووينه وه له وهى كه په يوه ندى
 به متمانه وه نييه، چوونكه به روژ چهكى خويان
 ده داينى و چه ند جار يكي ش فيره هه لوه شاندى
 كلاشنكو ف و به ستنه وه يان كردين، ئەوه جگه له وهى له
 ئاماده كردين خوار دن هاو كاريمان ده كر دن، بويه زۆر
 دنيا بووينه وه كه به رپر سه ريشداره كه قسهى له گه ل
 كر دوون و ئەوانيش رايان ته وا و گو رابوو، ئەو روژانه
 حه مه يوسف مان باشتر ناسى، به تاي به ت مام جه بار
 هه ميه سه باسى نازايه تى و قسه خوشه كانى بو ده كر دين،
 تي گه يشتين كه هه رچى ببينى له فس ييده با، كه س
 هه لئا بو يري و ئە گه ر كه وه كانى نه يان خو يند با ئەوه
 له فسى وانيشى ده برد، ئەوه نده نا له فسى ئەو

خواردنەشى دەبرد که بەدلی نەبا، لەوەش کەلئی دەنا،
لەوانەش که دەیانخوارد، رۆژیک پيشمه رگه یه کی
قسه خوش که هه میسه به سه رهاتی بۆ دهگیراینه وه و
تازەش برینداریه که ی چاک ببۆوه، هاته ژورئ و سلاوی
له هاورپیان کردوو به حه مه یوسفی گوت: براژنیم ئی
دهچۆنه؟

به و پرسیاره حه مه یوسف ئاگری تیبه ربوو،
هه زارجنیوی سوکی پیدایا، تاویدا تفهنگی، باش بوو
هاورپیان پرپاندایه و ئارامیان کرده وه، هه موان
پیده که نین، ئەمەش لەنیو سه رسورمانی خۆماندا
بووین، ئاخر ئەو ته نیا گوتی: براژنم ئیده چۆنه؟ ئەو
توره بوونه ی نه دههینا، دوا ی هیور بوونه وه ی حه مه
یوسف، هه موان چوونه ده ری و ئیمهش به دوایاندا، خۆم
له هاورپئ حه مه یوسف نزیك کرده وه و پیم گوت:

ببوره پرسیارم هه یه، ئەویش چوونکه لەنیه تی ئیمه
گهشت و دواتر ته واو ببوینه هاورپئ و دۆست گوتی:
دهبلی ئەتۆش قه نده کهت بشکینه و هه ی له فسیت به م.

ئەمنيش گوتەم: خؤ ئەو ھاوړپييه هيچى خراپى
 نەگوت، ئەتۆ بؤوا پرتدايه؟
 حەمەيوسف گوتى:

جەلئ پرتدايه بؤ سەى بەكاردئ هەى لە فسيت بەم،
 بلئ بؤواى لئتورەبووى، كورە ئيوە نازانن ئەو
 توتكەسەگە مەخسەدى چى بوو، دەستى رادپرايه
 گردىكى كە چالە گلئنجانيان پئدەگوت، دياربوو گلەبانى
 بارەگايەكەش هەر بەو گلەى كرابوو، ماينىكى
 لئبەسترا بؤو، گوتى: ئەوەى بە ژنى منداناوە چوونكە
 هەرمن خزمەتى دەكەم و ئالىكى دەدەمئ وادەزانئ
 سواری دەبەم، شەرتبئ رەزگى وئمنابئ سواری ئەو ماينە
 بەستەزمانەى نەبووم، ئەوجەلەى خؤ ئەوە يەكەمجارى
 نئيه ئەو ناماقولئيهى دەكا، هەر لەژوورئ نەبەم دەلئ
 ئەوە حەمە يوسف چۆتە كن براژنئيم، خؤ لەكن من
 ناوئيرئ ئەو ناماقولئيانە بكا، ئەمما ئيوەى شك برد
 وايزانى شەرمتان لئدەكەم و قسان ناكەم، ئەوجا
 بەكورپى خؤم بلئيم هەر كەوەكانەم بيانەوئى بخوئينن ئەو

يان تەنەكەيەكى ھەلدەداتە سەر بەردان، يان
فيشەككى بەھەوايدا دتەقئىنى و دەلى لہ دەستم
دەرچوو، بۆتە مۆزلى سەرى من، ئەمن قەتم كەس
نەتۆپاندووہ بەوخودايەى رۇژىكى فسئدوايەى پئدەدەم
و دەلىم لہ پیتەم دەرچوو.

تىگەيشتم و زۇرىش پئكەنيم، پئشم گوت:

كوره چەند تورەبى زياتر سەرتدەخاتەسەر لئىگەرئ
چدەلى بابلى، جەلئكىدى ئەوہندە تورەمەبە.

لئى جيابوومەوہو چومەوہ كئ ئەحەو بەخەى، دىتم
وہرەزىان پئوہ ديارە چىرۇكى حەمەيوسفم
بۇگئرانەوہو زۇر پئكەنين.

ھئندەى پئنەچوو مام جەبار لەدوومان ھات و گوتى:
كۆبوونەوہتان ھەيە، ھەرسئيمان خەنى بووين، لە دلى
خۇماندا گوتمان ديارە بەرپرسەكان ھاتوونەوہ، كەچى
وادەرنەچوو، بەرپرسئىكى رەزاگران ھات و قسەى بۇ
كردين و دەيگوت:

ئىۋو دەتوانن چەك ھەلگرن و بە دەخەشابهو كۆلە
پشتىكەوہ خۆ بەنىو شاريداكەن؟ داربرىنى زستانان و
بەفر مالىن و نازانم چى وچى....پيشمەرگايەتى چەند
گەورە كرد دوو ئەوہندە ئەمەى گچكە كردهوہ،
ئەمنيش سالانىكى زۆر بوو سەروكارم لەگەل
پيشمەرگەدابوو بۆيە شەرمم لىنەكردوو گوتەم:

بۆ جەنابت كەبوويە پيشمەرگە ئەوانەى باسى
دەكەى لەنىو زگى داکت دەرت ھىنا بوو، ئەوہى گوتت
بەزيادەوہ دەتوانين و بۆ كەيف و سەفا نەھاتوينە ئيرە،
ئەگەر تەواوى ئەگەرەكانمان لە بەردەم خۆمان دانەنابى
چۆن ئەو برپارە دەدەين، پيشم گوت: ئيمە لەنىو ھزرى
خۆمان داماننا بوو لە ژير تاشە بەردان بنووين، نانى
رەق و گياوگۆلان بخۆين، كەچى ليرە ھەموو شتىك
ھەيەو دەتوانين لە ئىوہش زياتر بكەين.

پيشمەرگە رەزا قورسەكە كەپيم وابى خويندەواريشى
نەبوو چوونكە قەت كتيبيكى بەدەستەوہ نەدەگرت و

تواناي زۆر قسه كرنىشى نەبوو بەخەندەيەكى گالته
ئاميزه وه گوتى:

ئيوه كورى شارين ئاو قونى تەر نە كروون تەنھا
زمانتان هەيە، ئەمن بوۋەمە ئەوھش كەيفى خۇتانه.
خەريك بوو هەربە گالته پيى بليم لە هاتنمان
پاشەئمان هەمووى تەر بوو و چەندىن جار لە ماسى
گرتنىش هەروا، بەئام ئەو لييدا رۇشت و بەجىي
هيشتىن.

ئەحەى ھاوپرمان زۆر بېدەنگ بوو كەمترىن جار
قەسى دەكرد كە ديتى ئەمن تورەم ئەو جار هەليدايەو
گوتى:

جاوهرە داكىمەگى، ئەمەلەشارى ئەو نوپنە
گەرمونەرمەمان جيھيشتوھو هاتوينە ناو بۇن گۇريان،
ئەتۇ بپروانە ئەدى كچە نازدارەكانى ناو قوتابخانەو
گەرەك، بەو ژيانە رازىن ئەو سەرزەلەش دەيەوئ
پەشىمانمان كاتەوھ، بە چاوى منداڭ تەماشامان دەكات
شەرتبى ئەو بەرپرسەى باسى دەكەن بيت شكاتى

لېدەكەم، دەبىت لە ژورپى بئاخنن، بە دەستى خۆم
قولزەلقۇرتى بۆدەبەم.

بەختياريش گوتى: با ھەر لەورگىخۇيدا، ئەمن
ھاتووم تۆلە لە رزگارو بەعس بگەمەوہ ئەتۆ راوہستە
با چەکم بەدەنى.

منيش كە لەوان گەورەترو بە ئەزموون تىرىش بووم،
بۆيە ھيۇرم كىردنەوہو پيىم گوتن:

خەمتان نەبى ئەو گلەييە دەكەم بەئام وانابى،
چارەيدى ھەيە تەنيا سەبىرتان ھەبى .

تاجەند رۇژيىكىدى ھەرۈەك خۇمان ماينەوہ، ئەو
بەرىسە سىياسىيە ھەرنەھات، بەيانىيەكى زوو ھيشتا
ئيمە لە ژوورەوہ لەسەر نانخواردن بووين مام جەبارو
دوو پيشمەرگە خۇيان حازر كىردبوو بچن بۇ فرۇشگا،
ئاخر زۇرجاران مام جەبار ھەتا وەرەز نەبين ئەمەى
لەگەل خۇى دەبىرد، كەچى ئەو بەيانىيە ھەرسىكمان
گويمان لىبوو پيشمەرگە رەزا گرانەكە كە ساردىەك
كەوتبۇ نىوانمان گوتى:

مام جەبار سى قوتوو شيريش بينه، ئەمن
 بەسەر خۇم نەھيئاو بەلام بەختياري ھاوشاريم
 لەسەرسفرەي بەيانی دانىشتبوو و پارويكى پەنيرى
 بەدەستەوہ بوو، ھەموو لەشيشى کردبوو بەگوى بۇ ئەو
 پيشمەرگە رەزا گرانەي بەدزى و بەئاشکرا دزايەتى
 دەکردين، بەختيار پاروہکەي فریداو گوتى :

خۇ ئەو سەگبابە ئەو قسەي لەگەل ئيمە بوو،
 ئيستاش وادەزانى شيرە خۆرەين ھەرگيز نابى
 بەسەريەوہ بچى، ئەمنيش تەواو دلتيا بووم لەگەل
 ئيمەيەتى بەلام ھەر ھيورم کردەوہو گوتەم:

ئەو جارەي بەرەقى قسەي لەگەل دەکەم.

ئەو بەيانىيە ھيچمان نانمان پينەخورا چوونکہ
 ھەستمان بەبارگرانى دەکرد کہ بۇ پيشمەرگەکانمان
 درووست کردبى، ھەمە يوسف تازە لەشارى گەراپبووہ
 دەستیک رانکوچوئغەي جوانى لەبەر بوو، کہ ئەمەي
 بەلاوازي ديت، گوتى:

ئەوہ کى عاجزى کردوون ھەتا لەفسىي بەم؟

ئەمىش جواپم دايەوۋە گوۋتەم: ئى تۇ بەۋى پىس
ناكەم بۇخۇم لە فسى دەبەم.

حەمە يوسف لە نىگەرانى ئىمە گەشت و زۆر
لەبەرمان پارايەۋە نانى بخۇين نەمانخوارد، بۇيە بە
تەنى چوومە دەرى، زۆر لە رەزاگرانەكە گەرەم
نەمدىتەۋە، جگەرە لەدوای جگەرەم پىدەكرد، كە
هاتمەۋە بەردەرگای بارەگاگەمان هەردوۋ ھاۋرپىيەكەم
بە مېرو مۇچى لەسەر كۆلكە بەرۋىيەكى برۋاۋى
ئەستوۋر دانىشتبوون، چوومە لايان و تىمگەياندن كە
لەو رەزا گرانە دەگەرەم.

پىشمەرگەيەك خەرىكى نان حازر كردن بوو، بۇ
نيوەرۋىيە، دەيزانى تورەو بىزارين، بۇ دلنەوايمان پىي
گوتەم: خەرىكى ئاور كردنەۋەم ئەگەر هەندى قلىشكە
دارم لەسەر ئەو بيشە دارانەى بەر هەيوانى بۇ بىنى،
ئەحە يەكپى راست بوۋەو چوۋ باۋەشيك دارى بوھيئاۋ
ھەر لەناۋ ئاگردانەكە كە لە بەردەمى هەيوانى

درووست كرابوو ئاوريان كردهوو مه نجه له ئاويان
وه سهرنا.

سهرتان نه يه شييم تا به ره بهري نيوه رويه نه و جار مام
جه بارو وان هاتنه وو به لام كه به دهر كه وتن نه ويشيان
له گهل بوو، يه كسهر چوومه سهر ري و پيمگوت:

كه جه نابت ده چيه فرؤشگا بو به مام جه بار ده لي
قوتووه شير بيئي؟ شهرم ناكه ي له جياتي نه وه ي
پي تخوشبي هاورپي دلسؤزت بو زياد ده بي بيزارمان
ده كه ي؟ نه تو ده زاني به قهد بالاي تو كتي بمان
خويندوته وه هه ناسه كانت ده زانين چي تي دا يه خو
مندال نين، له شاري ماباينا يه وه دوور نه بوو نه من بيمه
پزيشكي ده رووني و نه وكات ده هاتم چاره سهر ي تو م
ده كرد، هه ي نه خوينده وار باشه حزب چكاريكي به تو يه
وهري گرتووي و ئيمهش دواده خا، ها بزانه شيرت هي نا
هه تا بو هاورپيه كانمي بگرمه وه وه به چروچاوتدا
برشينه وه؟

که پېشمەرگه رمزاگرانه که ئه و حه ماس و توره
بوونهی منیدی باره کهی داناو چاوه رپی ئه و هم ده کرد
وه ناو یه ک که وین، هه ر له وی شه ری ها ورپی کوژی
دهست پیبکات، ئه هه و به ختیاریش سه رو گاشه
به ردیان له مستی نابوو تا وه ک سه ی بیتۆپینن، به لام
دیار بوو مام جه بار له رییه نسحه تی کردبوو، بۆیه
هات و دهستی له ملی کردم و زۆر داوای لیبووردنی
کرد، دهیگوت :

کوره ئه من سوعبه تجیم و چوزانم به و قسانه توره
دهبن، شهرتبی له خه می ئیوه دام ئه مه ش ها ورپی
یه کترین، ئه و جار دۆست ده تگرینی و دووژمن
پیتپیده که نی، ئه وه ی گوتوومه له دلسۆزیمه وه بووه
داوای لیبووردن ده که م و بابه جاریکیدی ئه و
سوعبه تانه ناکه م.

بوخۆم لییم وه رگرت و به لام ها ورپیکانیدی گوتیان:
چوونکه داوای لیبووردنی له مه نه کردووه لیی خوش

ئابىن، ھەر ئۇ ۋە رۇژە لەگەل مام جەبار دانىشتىن و
ئەۋىش

رىشى لە بارەگايان سىپى كىردىبوو، پىي گوتىن:
كۆرەكانم بەو خودايەى ۋەروناگىرن بەرپىرسى سىياسى
بىتەۋە لەۋانىدى توندترە ۋەك بىستومە دووتان
شەشتان تەۋاۋ كىردوۋە يەكىشتان ماۋىەتى، جا بەقسەى
مامى خۇتان دەكەن ھەتا تەۋاۋ لەشارى لە چاۋان بىز
نەبوون بچنەۋە، چونكە ئەمەن ئەۋە بۇ بىست و قىسور
سالە لىرەم پىشمەرگەى لە تەمەنى ۋەم نەدىۋە، ئىلالا
ئەۋ مندالانەى لەگەل داكىان لىرەن، ئەمىش لە دلى
خۇمدا گوتەم:

خۇ مام جەبارىش بە مندالمان دادەنى، بەلام چونكە
ئەۋ پىاۋە زۇر بەرىز بوو ۋەكو مندالى خۇى تەماشا
دەكىردىن، بۇيە قىسەمان نەكىردوۋ، ئەۋ رۇشت و
ھەرسىكىمان بىرپارماندا بەبى گەرانەۋە بۇ رىشدارە
نوورانىەكەى ھاورپىمان بگەرىپىنەۋە ناۋ شار، لە
راستىشدا ھەرسىكىمان ۋەرز بىۋىن، ئاخىر ھەر خەرىكى

خواردن و نووستن بووين، ههستمان دهکرد بارگرانين بهسهرياندهوهو خهريکه ئيسکمان قورس دهبيت، ههروا بيتهوه ئهويش، بيري کچۆلهکانی شاری و جل ئوتوو کردن و بهدزی خواردنهوهمان دهکرد، ئهوه جگه لهوهی بۆ يهکهم جارمان بوو يهک دوو ههوتوان خو نهشوين، پرچم ئالۆز ببون و بۆن ئارهقهمان گرتبوو، ههموو جاري ئهحه دهیگوت: کوره زۆر سهيره ههمان سابوونی شاری ليړه ههيه کهچی کهفی ناکا شهرتبی خو بهو ئاوه ساردهی بشۆم دوو ههفتان گهرمم نابيتهوه.

بهکورتیهکهی ئهگهر بۆ خو شوشتنیک و پياسهکی چاو چاوينيشبا ههزمان ليبوو بگهريينهوه شار، ئاخه قون شوشتنهوهش بهو ئاوه ساردهی ئهوی زۆر ناخوش بوو، ههروابيتهوه ئهمن جار جار کتیبیکم به دهستهوه دهگرت و دهمخويندهوه، بهختيارو ئهحه ئهوهشیان نهدهکرد، بۆيه چوومه لای مام جهبارو تيمگهياند که برپاری گهرا نهوهمان داوه، ئهويش گوتی:

ئەدى راناوستن تا بەرپىسى شارتان دەگەرپتەوہ؟
ئەمنىش گوتەم:

نا لە نيو شار دەيبىنين، ئەمە خۇمان كۆكردبۆۋە
چاۋدېرى شەومان دەکرد تا لەگەل قاچاخچيان برۆين
بەلام مام جەبار گوتى:

ھەرگىز نابى ئيوە ئامانەتى منن ھەتا مەفرەزەى
خۇمان نەگەرپتەوہ ناھىلەم برۆن، ئەو شەوہ مام جەبار
ھەر چاۋدېرى ئيمەى دەکردوۋ پېشمەرگەكانىشى
تىگەياندبوو كە نەھىلن برۆين، زوو زوو دەھاتە لامان
و قسەى خۆشى بۆ دەكردين ئەمىش دەمىك بوو
پرسىيارىك ھەراسانى كىردبووم و دەمويست لە مام
جەبارى بكم ئەمما غىرەتم نەيدەھىنا ئەو ساتەم
بەدەرەت زانى و غىرەتمدايە بەر خۆم و گوتەم :

مام جەبار پرسىيارىكم ھەيە ئەگەر لىم وەرگىرى و
تورە نەبى؟

گوتى: بلى كورم ئەمن لە زيانمدا يەك جار تورەبووم
ئەوپەرەكەى دەبىتە دوو.

گوتەم: مادام نايلىم.

گوتى: شەرتبى دەبىت پىم بلىي و بەئىنىش دەدەم

تورە نەبەم.

پىمگوت:

باشە ئەوۋە پازدە بىست رۇژىك دەبىت لىرەين، ئەتۇ
نەچوئەتتە شەروابىتەوۋە چەكىش ھەئناگرى و
يەك شتومەكىشت بۇنايا، ئەتۇ مال و مندال يان ھىچ
كەسىكت نىيە؟

مام جەبار كە تەواو گوۋى بۇ پرسىيارەكەم قولاغ
كردبوو، كىسە توتتەكەي كردهوۋە بە پەرە سىگارى
جگەرەيەكى پىچايەوۋە بە ئاخ و ئۇفكى قولىۋە گوتى:
كورم، خوشم بۇنى ھەمان پرسىيارم دەكرد، چۇن
مالۇمندال نىيە! لە جياتى ژنىك دووانم ھەبوو، ھەر
ئەو دووژنىيە بوو ئاگرى لە خۇم و ھەموان بەردا،
ئاوارەي كردم و قوربەسەرى كردم، ئەو چىرۆكەي بۇتان
باس دەكەم ھىوادارم سودى لىوەرگرن، ھەتا ئىوۋەش
دووچارى ئەو ناخۇشيانە نەبن كە بەسەرم ھات.

حيكايه تەكەى من ليرەو دەستپيدەكات) لە تەرەفى
لاويەتيدا بووم بيوەژنىكى جيرانمان ورده ورده خۇى
لینزیک دەکردمەو، ھەر جارەى بە بيانوويەك بانگى
دەکردم و کارىكى مالىي پيدەکردم، سەرەتا ھەر
بەداكى دەگوت جەبووريم بو بنيرە سەلاجەكەم
کارناکا، ئيدى بەمن فير بو، ھەموو جاریکيش بونى
خوشى لە خۇى دەداو ماکسيەكى تەسكى لەبەر دەکرد
سمتە خرەکانى بەولاولاياندا دەبرد، بەدیتنى ئەو
گۆشتە تورت و لەبارە ئەمن ھەر ئاگام لەخۆم نەدەما،
عەرزى بەجەنابتان بکەم، جاریکيان بەفيللى باول
ھەلگرتنەو ھەو لەسەر سندوق دانانى، بردمىيە مالى
خۇيان، بەرە بەرى عەسرى بو، ھەر کەوەژوور کەوتەم
ماکسيەكى نوپى لەبەربوو بە فيللى پيس بوون و درانى
ھەر لەبەرچاوى من ھەليکردوو دواتر لەبەر خۇى دانا،
رانەکانى کەھەر لە کەلەم دەچوون ژوورەكەى روناك
کردەو، تەزوويەك نازانم لەکوپوھەت ھەناسەى سوار
کردم، يەكسەر بونى شتيکيم کرد، چوونکە پيشتر

پاريزى بۇ ھېنا بووم، لە ژېرەو ھش لىباسىكى پىازى
 لەبەر بوو، لە ھەياتم شتىوام نە لە فىلمى دىبوو، نە
 بەرستەى مالان و رستەى خوڭمانەو ھەلخرا بوو، ئاخىر
 ئاوەلگراس و دەرىپى بنەو ھو ژېرگراس و مەمكدانم
 دىبوون، ئەمما ئەو لىباسەنا، نەو ەللا قەتم نە دىبوو.

دوايە كە بويىنە ژنومىرد زانىم ئەو ھ جلى نووستنە،
 ئەو شتە ھېندە تەنكو لووس بوو ھەموو گوڭشتە
 سپىھكەى لەبىرا ديار بوو، ھەر كە پشتى تىكردم
 سەرنجەم چوو ھ سەر خرايى سمتى، ئاوپرى داىەو ھو
 پىكەنى، ھەر ئەو جارەى بە فىلى جولا ندىنى
 كەنتۆرەكەى، كە ھەر جارەى بە فىلىك ئەولاو ئەولاى
 ژوورپى پىدەكرد، لەپشتەو ھىرا ئەمنى بە دىوارىەو ھو
 نووساند، كەلپن و نەرماتى سمتى دەمارى پىاوتى
 ھەكارخستەم، ئى ئەمىش تازە خەتى سمىلەم دابوو توند
 لىمچەقاندو ھەردوو دەستەم خستەنە سەر مەمكە
 خەركانى، ئەویش چوونكە پىشتەر ئەو بەزمەى لەگەل
 مىردى زۆر كەردبوو، دوايەش بەزمەكەى لى برا بوو،

بۆيە زۆر برسى بوو، منيش گەنجىكى جوان و جھيل
بووم، ھەروايىتەوۋە سەبرى ئەيىوبىشىم نەما، دواتر
ھەردو دەستەم ئاودىوى قەدوبالايى كىرد، ئەوئىش
نەيكرده نامەردى توند بەخۇيەوۋە نووساندم و
بەجۆرىك رايدهمووسىم تا ئاستى ئەوۋى ھەموو
جوانەكانى دنيام لەويدا دەدى، كەماچى دەكردم زۆر لە
ماچى داکم و ئەوانىدى خۇشتر بوو، چونكە دەمى
دەخستە ناودەمم و ئەمن خەرىك دەبوو لەھۇش خۇم
بچەم، ھەزارجارى خۇبەقوربان كىردم، ئەوچار
بەكۆرەكانى خۇم بلىم ھەر لەو رۆژەپرا شەرمەم شكاو
تەواو ئاويىتەى يەكترى بووین، ئەوۋى كە زۆرىش
سەرسامى كىردم، تا خۇى نەشوشتبا لەمىزى نەدەگرتەم،
كۆرە بۆنىكى لىدەھات، بەفەخرى عالەم سەد لەبۆنى
مىخەكو گولوى خۇشتر بوو، ئىستاش ئەو بۆنەم لەناو
لوتىيە، بەكورتىەكەى دلەمى بۇ خۇى بردوو عاشقى
بووم، داکم بەو كەين و بەينەى من و بپۆەژنەكەى
زانى، چوونكە ھەموو رۆژى كە بابم دەچۆ دەرى، ئىدى

ھەر رۆژەو بە فيلئيك بيوەژن دەھات و داواى دەکردم،
 ئەگەرچى داكم زۆر ئامۆژگارى دەکردم، دەشيزانى ھەر
 بەئاشكرا نا، بەدزىش دەچمە وى، بەلام نەغىرەتى
 ھەبوو بە بابم بلى، نەدەشيتوانى ريگە لەمن بگرى،
 سەرەتا ھەر بە ئىزنى وى دەچووم، ئەمىش بابى خۆم
 باش دەناسى بۆيە نەمدەوېرا پىي بلىم، داکىشم ھەر
 ھىچ، ئەمما رۆژيک لەژىر فشارى بيوەژنەو ھەزى خۆم
 ، تىنم داىە بەرخۆم و بەرەنگىكى پەريودەو بەبابم
 گوت:

ژنم دەوى.

ئەویش كە ھەر بە شوخى وەرگرت پىي گوتم خوا
 بتداتى.

كە سوور بوونى خۆم بۆ دووپات كردهو پىي
 گوتم:

كوپم ھىشتا مندالى و كوا دەتوانى خىزان
 درووستكەى ئەوجار ھالى بابىشت دەزانى كە ناتوانم
 خەرجى ژنەكەت بۆ دابىن بكەم، منىش پىم گوت :

ئەتۇ ھەقت نەبى و ئەمن پىكىدىنم.

ھەرودەك گوتىشم داکم بە سەين و بەينى من و
بىۋەژنەكەى زانىبوو بەلام نەيدەویرا لای باوكم باسى
بكات دەيزانى شىتوھار دەبىت، لەو كاتەش كە پىمگوت،
داكم دەمى ئەوۋەندە داپچىرىبوو، سەرتان نەيەشىنم
تەواوى باسەكەم بۇ بابم باسکرد، ئەو نوتقى گىرابوو
چەندى قسەم بۇ دەکرد ئەو رەنگى زياتر تىك دەچوو،
نىۋچەوانى گرژو لايەكى لىۋى بەلەرزىن كەوت، جىرە
جىر لە ددانەكانىەوۋە دەھات، سوور داگەراۋ دىمەنىكى
ئىجگار ترسناكى ھەبوو، تەپلەكىكى جگەرەى بۇ
راوھشاندم خۇم لانەدابا نىۋە عومرى دەکردم، ھەستا
سەر پىيان، دايكم بۇى لە بۇسەدابوو دەيزانى خراب
دەيقەومىنى، وەھای خۇراپسكاند، ھەرچى قۇپچەى
كراسەكەى ھەبوو بەگۆرئ وەربوو، دايكم نەبا شوينى
ساغى نەدەھىشم، بۇيە بابمى گرت و نەيەھىشت لىمدا،
بەلام يەك دنيا جنىۋى ناشىرنى پىدام و چى دووعاى
خراپە لىى كردم، دەستى دەلەرزى و ھەرچى دەکرد

نهيده تواني شقارته كهه يپكات تا جگه ره كهه
داگير سينئ، چونكه هه ر كه دهنكه شقارته كهه گري
دهگرت ئه وهه ناسهه ئه وهنده توندي دهه دهكوژاوه،
دوو اجار پئي گوتم: ئه وهه باسهه له ميشكم بهر مه دهريئ،
ئه گه رنا نهيه مه وهه مائي.

ئئ منيش لاه بووم و بيوه ژنه كهش لهزه تيكي وههه
دابوومئ كه نه له مائي و نه لهيه كه شوينيدي دهستم
دهكهوت، له راستيشدا عاشقي ببووم، هه ستمده كرد
هه ميشه له ميشكمدايه، بويه باوه شيكي ئه وم به
هه موو دنيا نه ده گوريه وه، دايكم له من و باوكم
ده پارايه وهه ده لالايه وه، به لام سوودي نه بوو، چونكه
ئه وهه هئور نه ده بووه و ئه منيش جگه له وهه زگم
به دايكم ده سوتا، دوو ئه وهنده رقم له بابم هه ستا بوو،
به يني خومان بيئ شوينيكي خوشتريشم شكده برد، كه
له مائي باوان دهست نه ده كهوت، سه رتان نهيه شينم
ئه وشه وهه هه ر كهه چوومه دهريئ ريئك خوم به مائي
بيوه ژنه كهيدا كردوو ئه وهه له مائي خومان رويدا

ھەموويەم بۇ گېرپرايەۋە، ئەۋىش لەباۋەشىيى كىردم و
گوتى:

نەدەبوو بۇ خۆت پىيى بلىيى، دەبوو دايكت لەسەر
جىيان يان كەسىكىدى راسپاردبا، بەلام قەينا ئەمنت
ھەم ھەتا ماوى لەسەرچاۋانت دادەنىم.

ھەر بەراستىش وابوو چوونكە ئەو بىۋەژنە مائۇحالى
خۆي ھەبوو، مېردەكەي لە شەرى قادسىيەى كوژرابوو،
كەسوكارى خۆشى لەو ولاتەى ئىمە نەمابوون و بەر
لەرۆيشتىيان كچە عازبەكەيان بەشوو دابوو، ئەۋىش
تەنھا يەك دوومانگ بەيەكەۋە ببوون و مەيتەكەيان بۇ
ھىنا بۆۋە مالى، مالى خەزۋوريشى زۆريان ھەولدابوو
بىبەنەۋە لايخۇيان گوتبووى مالى خۇم تىكنادەم، ئەو
شەۋەش ئەمنى داناو زۆر ئامۆژگارى كىردم، تىيى
گەياندم كەمن لەو بچوكتىم و ئەگەر پىيى رازىبەم
نايەللى ھەرچى كەموكورىيە ھەمبى، كارم بۇ
دەدۆزىتەۋەو دەستەم پىۋەدەگرى، ئەۋەى كە زۆرىش
بەۋىيەۋە نووساندم ھەر ئەو شەۋە بوو، بىردىمىيە ھەمام

و جوان جوان شوشتمى خۇ ھيئندە مندال نەبووم
ھەرچەند ساليك لەو گچكەتر بووم، بەلام واى شوشتم
قەد داکم واى نەشوشتبووم، خوشى خاوين كرده وەو
دواى كاتزمير دوازده بردميه بنجىي خوي، ئاخىر
لەدواى ئەو كاتە كەس نەيدەتوانى سەردانى كەس بكا
بەتايبەت مائە باوانى ميئردە كۆچكردوھكەى، بۆيە
تائەوكات رايگرتەم، ھەر كەچوشينە بنجىي، بەجوريك
ئەمنى دەلستەوہ قەت شتيوام بە خەونيش نەديبوو ،
وہك مندال ھەردوو مەمكى دەخستە نيؤ دەمەوہ
ئەگەرچى ئەمن كەمئەزمون بووم و حەزم لەو شتە
نەبوو بەلام چوونكە ئەو پيى خوش بوو دليم
نەدەشكاند، دەمئريو مآچە مآچم ليؤەديئا، ئاخوئؤفيكى
دەكرد، ھەرزراوى منى برد، گوتم: ئەوہ بؤ دەگريەى
خۇ قەپالم ليئەداوہ؟

ئەويش بەئاخوئؤفەوہ گوتى: دەك بەباوہت دەبەرمرم
بيمرە زؤر خوشە.

تيگەيشتم ئەو لەزەت لەوہى دەبينى ئەمما ئەمن نا.

هەر جاريكيش كه له سهرم هه لده خليسكا، خوئی
ده هاویشته وه سهرم و له دواى هه موو ئاسووده
بوونیکيش پشوويه کی باشی وهرده گرت و جاريکی دی
هه مان له زهت و چهزی دهدامی به جوریک كه وتبووینه
ناو یه گتری هه موو شهرو شوپره کانی مالمان و ترس و
دلّه راوکییه کی له بیر بردمه وه، دواى هه موو ئه و به زم و
ره زمانه پئی گوتم:

جه بووری گیان نه گهر به راستی منت بوئی ئه وا کاریک
ده که م زور به سانایی بگهینه یه کو وه کو ژنومیرد،
به بی ترس هه موو شهوی ئه و چهزو ئاره زوانه م دهداتی
و نایه ئیش قهت كه موکورییم هه بی.

سه رتان نه یه شیئم بو سبه یینییه کی درهنگ له خه و
هه ستاین، پیموایی هه ر یه کدوو سه عاتان نووستین، نان
و چایه کی وه های بو حازر کردبووم نه بیته وه، ئه منی
به دزی حیرانان کرده ده ری و پیشی گوتم:

نه که ی شهرو شوپره له گه ل باوکت بکه ی هه ولده به
هیمنی کی شه کهت چه لکه، لای براده رو که سیش باسی

ئەوشۇ نەكەي، كەنگىنىش حەزت لىبوو دوور لەچاوى خەلك وەرەو، مالى خۇتە.

بەلام وامنەکرد، ھەستام لەرپىگەي خزم و خەلكى ئاوايىھو ھەتا سومعەي ژنەو ئىمەش نەچى بەبى باب وداك ھەندى خزم و ناسياوم تىگەياندن، بەتايبەتیش ئامۇزايەكى ھاوكوفى خۇم كە پىشتر بە نەينىكەي دەزانى، دەشيزانى ئەگەر زوو ئەو كارە نەكەم ھىندە عاشق بووم دوور نىيە دووژمنايەتتەك لەم بەينەدا درووست بىت، بۇيە بە كونفەيەكونىك كە ھەر ھەفتەيەكى خاياند، ئەو چەند شەو و رۇژەش ھەر لە مالى ئامۇزايەكەم بووم، مامىشم زورى ئامۇژگارى كردم، بەلام دوايە تىگەيى كە كارلەكار ترازاوھو عاشق بووم، تىكەلى بووم و لەو بترازى كەسیدی بەكەلكى مننايە، ئىوارەيەكى خوازبىنىم كردوو ھەر ئەو شەو ۋنەم مارەكردوو ھەرچى پىداويستى خۇيەتى ھەر بە پارەيخوى كرى و ئەمنىشى پۇشتە كردوو چوومەوھ سەر مالى حازرى.

ژنه مووچهى شههيدانهى وهردهگرت و ئەمنيش
ورده ورده سوکه ئە نيشم دهکردوو خهريکى کاروبارى
کارهبا بهستن بووم، له ماوهى سى سالان دوو منداڵم
ليى بوو، هه موو ئەو به ئينانهى بهمنى دابوو به زيادهوه
بوى دهکردم، ژيانىکى هه رچهند بليى خوشمان هه بوو،
بابيشم له خه م و خه فه تى من ئەو خانوهى فرۆشت و
چوو هه ر کيکى دوور له مه.

ته مه ن هاتوو رۆى ماوهى حه وت سالان به يه که وه
ژيانىکى خوشمان ده برده سه ر منداڵمان گه و ره ببوو،
ئەميش له دايه ره ي کاره باى ته عين کرام، چوونکه هه ر
بوخۆم نيشى کاره بام ده کرد، هه تا ئەه و کاتيش جگه
له دايکەم که به دزى ده هاته لام و ماچى ده کردم و چهند
سوکه جنيۆيکيشى به ژنه کهم ده دا، به لام هه رگيز
ژنه کهم وه لامى نه ده دايه وه وه به لکه ريژيکى زۆريشى
ليده گرت، يه ک که سوکارم سه ر دانيان نه ده کردم، دوو
جه ژنان چوومه مالى بابم ده ريانکردم، له وى له
دايه ره ي کاره با زۆر به جوانى ده وامى خۆم ده کرد، هه ر

ئەۋەندەم خۇش بوو تا دوو مووچەم وەرگرت،
كچۆلەيەكى خرىن كه له شارى سلیمانیه وه هاتبوو
جاریكىدى هەر وه كو زه مانى بیوه ژنه كهى دهورو خولى
دهدام، جاریکیان ژنه كه م هاته دائیره ی پیمبلیّ حەزم له
چیه بۆملینی، كچه خرىنه كه دوايى هاته لام و گوتى:

ئەۋه دايكت بوو؟

وهك له سه ربانىك به رمدنه وه وابوو، له راستیدا
جياوازی من و ئەو زۆر نه بوو به لام چونكه يه كه م
خوشمده ويست، دووم مندالی ببوو دوو میردیشی
کردبوو، بۆیه ته مەنى پیوه دیار بوو، هەرگیز ئەو
جياوازیه م نه ده دی كه له نیوانمان هه بوو، به لام لهو
رۆژه وه خورپه يه كه به دلما هات، كه وتمه بیر کردنه وه،
كچه زۆر زانه خرىنه كهش كه زانى ژنه كه م بیوه ژن بووه
هیناومه و له خۆم گه وره تره هیندهیدی گرنگی پیده دام،
دههاته لام و دهیگوت:

به ساقه ی ئەو سمیلّه ته نكه تيم چام بۆ هیناوی

تامیكه بزانه وهك خۆم شیرینه؟

عەرزى بە جەنابتان دەكەم جارېكىدى عاشق
بوومەو، ئاخىر زۆر جاران شەيتان دەھاتە كەوئەو
پېي دەگوتەم: ھەتتو ئەتۆ تامى كچانت نەكردوۋە ھەر
دەبېت بېكەى، دەنا تەمەنت بە بەلاش دەروا، لە
راستىدا ئەوكاتى گەنجىكى زۆر جوان بووم، بەلام
شەھادەم نەبوو نەمدەوېرا خۇ لەكچە شارىاندەم، ئەو
بېوئەژنە ئەمنى دۆزىەوۋە دواجارىش كچە شارىەك
خستىمىە باوھشى خۇى.

دووسال بەسەر ئەو كەين و بەينەى ئىمەدا رەتبوو،
جارىكىان كچەتوو زۆر بە گەرموگورې لىمەتە پېش و
ئەو ئىۋارەيە خەفەر بووم كچە شارىەكەش لە تەنىشت
دايەرەى دىۋىكى بۇخۇى لەنىۋ مالاندا بەكرى گرتبوو،
وئەزۋور كەوت و ئەوئەندە خۇى ناسك كرددەو
بەتايبەتىش ماكسىەكى شارىانەى لەبەر كرىبوو ھەر
دەتگوت ماسىيە لەوېدا، يەخەى كرابۇۋە جووتە
مەمكەكانى قىت كرىدبۇۋە زۆر لە گوئە رىۋاس دەچوو،
گوئەكانى وەك گىۋژى پايزان زەقبوونەو، سوراو و

سپياوى ھيىن عەنتىكەى لە خۇى دابوو ھەر لە ژنە
ميسريەكان دەچوو، ئەوانەى لە تەلەفزيۇنەكەى
بەغدايى پيشانى دەدا، خۇى لىنزيك كردهوہ بۇنيكى
لەخۇى دابوو نەك دليك ھەزار دلى بۇ ھەيران دەبوو،
پيى گوتەم: جەبەگيان.

كۆرە ھيىن بەناسكى ناوى ھيىنام خەريك بوو ھەر خۆم
نەناسمەوہ، ئاخىر پيشتر بابم ھەر بە گامپش و پالآخ و
بەراز بانگى دەكردم، بۇيە چاويكم لەپشتى خۆمكرد تا
دنيا بيمەوہ بزائەم لەگەل منيەتى، گوتەم: گيانى جەبە.
گوتى: كەس ھەيە لەمن جوانتر؟

ليى نزيك بوومەوہو گوتەم: نەوہللا دەليى پەرى،
بابانخەرابوو ئەوہ چت لەخۆت كرددوہ؟
پەنجە ناسكەكانى بە ريشمداهيىناو سەرى بەسینگى
كردم بيىەكو دوو خۇى لە باوہشى ھاويشتەم، ئەوجا
گوتى:

جەبەگيان لە تۆ بترازی کەسیدی شکانبەم، لەو
دایەرەش لەتۆی جوانتر و قۆزتری تیدانییە، هەر
لەیهکەم دیتنەووە شەیدات بووم، هەمی بەساقەت بەم.
سەرو نەهیشیئەم ئاویزانی یەکتری بووین، ئارەقەمی
رەش و شینمان دەردا بەگورەکانی خۆم بلایم: ئەوئەندە
خرپنبوو پەنجەکانم لە ناو سمت و سینگییدا قەمدەبوو،
ئەو مەلەونە مەگرو نازیکی دەکرد مردووی زیندوو
دەکردەو، ئەوئەوێ ژنەکەم لە شەوی دەرکردنم لە مائی
خۆیان دایمی ئەمنیش هەروام لەویکرد، ئەویش کە تا
ئێستا ئەو لەزەتەمی نەدیبوو بۆیە کار لەکار ترازو ئیدی
ئەو چیدی بە پاکیزەیی نەمایەووە ئەمنیش هەستم بە
تاوانیکی گەورە کرد، زانییم خراپ قەومانوو مەو
دەبیت باجیکی قورس بەدم، بەلام هەرچۆنیک بیت
منیش هەرودە ئەو رۆژەمی بۆوژنەکە بەفریام هات و
دلی دامەو، ئەمنیش بەئینی هینانم پیداو هەموو ئەو
تەمەم رەواندەووە کە لە کچە خرپنەکە نیشتبوو، ئەوئەو
کە زۆر سەرسامی کردم بەهەموو شتیکی رازی بوو،

دەيزانى ژنم ھەيەو ئەو منى كىردۆتە ئەو پىاۋە،
دريژەي نەدەمى، خەمىكى زۆرمخوارد، دەمزانى
تاوانبارم بەلام دلخوشى خۆم بەۋەي دەدايەۋە كە مادام
ئەو تامى دوو پىاۋانى كىردوۋە، دەبا ئەمىش تامى دوو
ئافىرەتان بىكەم، لەنيوان خەتاۋ مافدا تىما بووم، دۋاى
بىنەو بەردەيەكى زۆر، دۋاى ئەۋەي دوو رۇژان خەو
نەچۆ چاوم، غىرەتمدايە بەر خۆم و تەۋاۋى ئەو
نەينىەم بۇ ژنى يەكەمم باس كىرد، ئەۋىش لەبابەم
زىاتىر توۋرە بوو، دەستەگانى دەلەرزىن و كەۋگىرىكى بۇ
راۋەشاندم بە فەخرى عالەم وىمكەۋتبا نانم لەت
نەدەكردەۋە، ھەرخى لە دلدا بوو پىي گوتەم، دەشى
گوت:

سبەينى دىمە دائىرەي و دەبى تىتىكى بەسەرى ئەو
تياترۋىيەۋە نەھىلم، ئەۋكچەشارىە دەيەۋى ئەتۋ لەمن
بىدزى، راۋەستە با بەيانى دابى بزانه چۆن ھەيى
ھەردوۋوكتان دەبەم ھەي بىنمەك.

ئەمىش بە جۇرئىك لەبەرى دەپارامەوہ
لاقودەستەکانیم ماچ دەکرد، دەیویست دەرم بکات، بەلام
دوو مندالە نازدارەکەم بوونە رىگر، دواى کيشەو بینهو
بەردەيەکی زۆر، بە ناچارى ھەموان رازى بوون، بەو
مەرجهی ھەر دواى يەك دوو مانگان تەلاقی دەم.

ژنى دوو دەمیشم گواستەوہ، باوہرتان ھەبیت ھەر
ھەفتەيەك خۆشيمان بە خۆمانەوہ دیت، جەنگى عىراق
و ئىران گواسترايەوہ مائیمە، دوو مندالەکەم کە ھەراش
ببوون و دین و ئيمانیان ئەمن بووم، لیم بوونە
دووژمن، جەھەندەمىك لەمائی ئیمە دایساو بە ئامان و
زەمان نەدەکوژاوە، ژنە گەورەکەم دەيگوت يان ئەو يان
من، ئەوى ديش بەھەمان شيۆہ، مندالەکانیشم کە
ھەرگیز لە قسەى من دەرنەدەچوون، وایان لىھاتبوو
ئەوہى من پیم خۆش با نہيان دەکرد، لە مالى ئيسکم
ئەوہندە گران ببوو يەك کەس قسەى لەگەل نەدەکردم،
بابو داكو کەسەکانیشم بە ژنى دوو دەم ھیندەيدى ھار
بوون و حاشای يەكجاريان لىکردم، رۆژيک بەناخىرى

گیانم زوو چوومهوه مال، تەماشام کرد دەموچاوی ژنه بچوکه که میان دامالیوه تە خواری، هه رایه که نه بیته وه، کوره گه وره که شم دانیشتوو ه پاکه توجه رخی داناوه و جگهره ده کیشی.

گوتم: ئەو بیئە دەبییه جییه؟

گوئی: بیئە دەب ئەوانەن خیانهت له دایکم ده کهن.

ئیدی تیگهیشتم شوینیک بۆ من و ژنه بچوکه کهم نه ماوه، بۆیه هه ر بۆ سبهی برده وه مالی باوانی له سلیمانی، چونکه له هه موو لاوه سه رزه نشت ده کرام و بهینی خویشان بیت که سوکاری ژنه سلیمانییه کهم هه ره شهی کوشتنیان لی کردم، به لام ته لاق نامه م بۆ ناروو جیا بوینه وه، ژنه گه وره که شم وه رینه گرتمه وه، بۆیه هیچم به ده سه ته وه نه ما را کردن نه بیته، را کردن له و بارودوخه دژواره ی تی که وتبووم، یه که س راینه گرتم، نامۆزاکه شم که پشتی یه که تر بووین پشتی تی کردم، ئیدی رووم له چیا یان کرد، چه ندین باره گای حزبانه کرد لی ره ئارامتر نه دیته وه.

جا كورپەكانم ئەوۋە چىرۆكى ژيانى منە، ۋەك گوتەم يەكجار لە ژيانم تورپە بووم ئەوۋىش ئەو رۆژە بوو كە كورپەكەم لىيەلگەرايەۋەو لەبەرچاۋى من ھەر لەجىيى من پالى بەبالىفەكەمەۋە دابوو، مژى لەجگەرەى دەداۋ حسابى پوشىشى بۆمن نەدەكرد.

ئىستاش نەھاتووم بەعسيان بپروخىنم نەيەك كەسىشم پىدەكوژرى، نە سىياسىم و نە عەسكەرى، ھەر لەۋدەقەى ئىۋەم دىت وامزانى مندالەكانى خۆمن، ھاتونە ئىرە، ھەر بۇيە ھەزم لىبوو ھىچتان بەسەر نەيا، پىاۋى چابن قەت بە مندالى مەكەونە نىۋ مەكرى بىۋە ژنان و كچە شارىانەۋە، ئەگەر ئەو خۆ روتكردنەۋەو خۇناسكرنەى ئەو دوۋە نەبان ئاوام بەسەر نەدەھات، بەدوۋان لەخستەيان بىردم، تازە ژيانى من رۆيى، شەش دانە سالىە يەك كەسى خۆم نەدىۋە، بەلام ئەو پىشمەرگانە جىگەى ئەوانيان بۆ پركردوۋمەۋە، شەرتبى ئىستا كورپەكانى خۆم بىينم نايان ناسمەۋە، دەزانم ژنە بچووكەكەم مىردى

کردۆتەو، ژنەكەى ديشم ھەرچەند وەلامى بۇ دەنيىرم
دەليت ئەمن نەبام لە برسان دەمرد، خيانەتى ليىکردم و
ژنى بەسەر ھينام، شەرتبى وەك سەى لەبەر چاوم
كەوتوو، ئىستا ئيرە بۆتە نيشتمانى من و لەگەل ئەو
وہزەى راھاتووم.

لە دلى خۇمدا گريانم بۇ مام جەبار ھات، بەلام
بيوہفایى و سادەو ساكارىەكەى ئاويىتە بەبى
كەسيەكەى كارىگەرى ليىکردم و بۇيە لە كولاندنەوہى
برينەكانى داواى ليىبووردنم ليىکردو ھيوامخواست دلى
ليىمان نەيەشابى.

ئيمەش ھەرسىيىكان لەنيو تەمى چىرۆكەكەى مام
جەبار توابووینەوہ بىريشمان لەو ھەموو دلسۆزى و
ورەى ھەمانبوو دەكردەو، كە لە دەستماندابوو، وەك
جەنگاوہرىكى شكست خواردوو تەماشای خۇمان دەكرد،
بەپەلە بووين و دەمانويست ھەرچى زووہ بگەرپينەوہ
شار، ھەر ھىچ نەبى ئەو ئەركەى لەسەر شانمان بوو
جيبەجيىمان كرددو لە ناخەوہ ئاسودەبووين، بەلام

نيگه رانى ئيمه له وهدا بوو كه ئه و وينه جوانه يه له
ناوشار بۇ پيشمه رگايه تي له هزرى خۇمان داماننا بوو وا
دهرنه چوو، نهك ههر ئه وهدنده گومانمان له سه ر ئه و
دروشمانهش درووست كرد، كه به بى بير كرده وه
ديواره كانى شارمان پى رهنكاو رهنك ده كرد، خۇزگه مان
خواست ئامۇژگاريه كانى ريشنه نورانيه كه مان له گوئ
گرتباو گيانى بهر خودان له نيومان ههر زيندووبا،
نازانم ئه و بهر پرسه گه و ره سياسيهش بوو به چى ههر
نه گه رايه وه، له ئيمه ببوه ئه ستيره ي سيوهيل
ههر دهرنه كه وت و نه كه وت، ئيستاش نازانم شكلى چونه،
هينده يان بو باس كردين ئه حه ي هاورپم ده يگوت:
له وانه يه له جياتى كلاشكوفى توپى نه مساوى به شان وه
بيت.

به خهش ده يگوت: نا دوور نييه چهند ده بابا به كه كو سى
چوار سه متى له ده وورى برؤن.

بەختيارى ھاورپشەم تەنيا خەمى ئەۋەدى بوو تۆلەي
لە رزگارى براى نەکردبۆۋە، دەيگوت: ئەتۆ ۋەرە ئەۋ
خويپريە چ بەختيكي ههيه.

ئەحەش كە كەمترين قسەي دەكرد هيشتا
چيروكەكەي مام جەبار لە ميشكى نەچووبۆ دەري
رووي لەمن و بەخەكرد گوتي:

هەتيوينە ئەۋ مام جەبارە زۆر زۆلە، بەخوداي
لەوانەيە نيۋەي شاري گابي، خو ئەمەش لوسكەلە
بووين، چانەبوو پاريزي لئنهگرتين، هەر باش بوو
سەلامەت بووين، دەك ئيمەش داۋەشيين ئەتۆۋەرە تامي
دوانى كردوۋە شەيتانيش ناياتە خەوى من .

گوتەم:

هەتيو ئەتۆ قسان ناكەي كە دەشيكەي تەنيا قسەي
قۆر دەكەي، مام جەبار پياۋى چاكە بەلاۋيەتي توشي
ئەۋ بەزمانە بوۋە لىي مەگرە، خو پيوستيشى بەۋ
شتانە بيّت ئەۋە مايني لئيه.

ئەحەش گوتي:

راسته ھەربۇيە يەك مېينەش روى لەو بارەگايە
نەکرد.

جوابم نەدايەو ھە بەختياريش گوتى:

بۇ جەنابت شتيوات بۇ ھەلگەوى بەسەريدا
بازدەدى؟ ئەحە ويستی قسان بکا ئەمن نەمەيشت.
ئەو شەو ھە و دوورۇژى ديش ماينەو ھە دواتر
مەفرەزەيەكى خۇمان كە ريشدارە نوورانىەكەشيان
لەگەل نەبوو، بەلام ئەو ماوہيە بوونە ھاوپرى و
ھاوخەمان، پييان گوتين: خۇ كۆكەنەو شەو
بەريدەكەوين، لەراستيدا ئيمە ھەميشە نامادەبووين،
ئيوارەكەى نانمان خواردوو تەواوى پيشمەرگەكانى ئەو
بارەگايە لە دەورمان كۆبوونەو ھە نامۇژگاريان دەكردين،
ئەو ھەندەيان بەشان و بازووى ئيمەدا ھەلدا، ھيندەيان
داواى ليبوردين كرد، ھەتا ئيستاشى لە گەلدابى
ھيچمان لەدلیدا نەما، ئەوان گوتيان بابە ئيوە چەند
ساليكىدى جيى ئيمە دەگرنەو، خۇ ئەگەر يەكتان
بييتە پزيشك بارتەقاي ھەزار پيشمەرگە خزمەتى چيا

دەكا، بېرۇن خويىندىن تەواو كەن و حسابكەن
پېشمەرگەن.

لەراستىشدا ھەروايەو ئەوھى لەناو شار بەئىوھ
دەكرى بەمە ناكرى، پېشمەرگە رەزا گرەنكەش كە ئەو
رۇژە رەزاي خوى لەلای ئىمە سوک كردهوھ هات و
ھەرسىكمانى ماچكرد، پاكەتتىكى سۆمەرى ھەوت
رقەمى دا بەمن و گوتى:

بؤ رىيە بيكىشە، بەلام لە بن رەبىاننا، ئاخىر بەتەنى
من جگەرەم دەكىشا، چەكو چۆلەكەي پېشمەرگانى
لېبەستىن و ويىنەيەكى يادگاريمان گرت، دواترو دواى
ئازاد بوون ويىنەكەي داينەوھو ھەتا ئىستاش ماومانە،
ئەوچار ھەر بە گالتە گوتى:

جا كەچوونەوھ شار سەرو قوتوو شىر بۆمە بنىرن،
ھەموان پىكەنن، شەرتبى دەروونيان ھىندە ھىور
كردىنەوھ عەيب نەبا لە گەرەنەوھومان پەشىمان
دەبووينەوھ، با ئەوھشم لەبىر نەچى، لەدواى
توورەبوونى ئىمە لە شىر، ئەگەر شىرى راستىشان
ھىنابا ناو بارەگا، ئاخىر زۆر جارەن شوانەكان كە
بەتەنىشماندا رەتدەبوون بەستل شىريان دەداينى، كەس

ناوى نەدەھيىنا و ھەندى جارىش ھەر بۇفشەى حمە
يوسف دەيگوت: ھاورپيان ئەو ماستاۋەى لەبەر دەستان
ھەلگرن، دەنا لەفسىي دەبەم و ھەمووى دەخۇمەو،
زۇر جارىش تەنيا تەماشى مەيان دەکردو و پىدەكەنين،
خۇ ئەگەر بەيانيان شيريشيان كولاندا دەيانگوت
ماستاۋى كولاۋيش ھەيە ئەگەر دەخۇن.

سەرتان نەيەشىنم وەرپى كەوتىن و بزە ريو رەبىەو
روبارو ھەموو رىيەكەمان بېرى، چۇن ھاتبووين ئاوا
گەراينەو ھەو خۇمان بە قەلادزىدا كەرد، ھىشتا دنيا
تاريك بوو كە بەسەر ھەرسى مالددا دابەش بووين،
كەمن چوومەو ھەو مالى دايكە ئەو ھەندەى بۇنكردين
ھەرنەبىتەو، خواردنى حازر كەردو ھە زورىكى لاجەپ
داينان، ئەو جار چاى ھىناو ھاتە زورى گوتى:

كورم ئەو ھەو بۇ تەفەنگت پى نىيەو ئەوانى دى پىيانە؟
ئەمنىش گوتەم: ھەلا دايە وەريان نەگرتىن گوتيان
خويىندەكەتان تەواو بەكەن.

داكىشم گوتى: بەخوای چاكبوو ئەمنىش ھەروام
دانابوو.

ئەو رۇژە لەمالى ئىمە بوون و دايكم تەواوى جلهكانى
 بۇ شوشتن و ئەوہى پىويست بوو بۇيكردن، جا گوتى:
 ئەوہ دەچمە بازار چتاندهوئ بيهينم؟ ئەمنيش به
 دەر فەتمزانى گوتم: دايە دوو قوتوو شير بيئە.
 داکم گوتى:

ئەيەرۇ قوتووى شيرتان بۇ چييه خۇ مندالتان لە
 گەل نيه؟
 پيشمەرگەكانيش دايانە پيکەنين و گوتيان وەلا تۆلەى
 خۆت کردهوہ.

هەر بۇشەوئ پيشمەرگەکان نازانم چکار يکيان هەبوو
 کۆمانکردنەوہو مالئاواييان کرد، ئەمەش بۇ سبەينئ
 بەبئ خۇ رادەستکردنەوہ لەگەل بەختيارى هاورپم
 وەنيو بازارو گەرەکان وەربووین، بەبەختيارم گوت:
 ئەرئ رزگار چۆنە؟
 بەختياريش گوتى:

وہك خۆيەتى هيج نەگۆراوہ، ئەو دەعبايە قەت
 نابيئە بەشەر، هەتا بەيانى پيى رابواردم، دەيگوت تەر
 بوويه پيشمەرگە، ئەدى هەتيو نەتگوت دەتبەمە شاخى
 و فەلاقەت دەکەم، وەلا نەتوانى گونيشم بگرى، هەر

لەلای ئەو پېشمەرگە میوانانە حەيای بردم، خەریك
بوو پېیان بلیم بیتۆپین بەلام نەمویرا، گوتەم با
کەریەتی نەیگری خەبەرمان لیدا، بۆیە بە بیست و
پینج دینار ریکەوتنی یەك مانگمان مۆرکرد.

ئیدی وازمان لە باسی رزگار هیناو بە کەیفی
خۆمان تەماشای کچ و کالمان دەکرد، نامە ی گەرانەو دەم
بۆ خۆشەویستەکەم ناردوو هەر ئەو دەندەنا یەکتیشمان
دیت، تەنھا ئەو دەندە ی پیگوتەم (شار بەبی تۆ چۆل
بوو) ئیدی وەکو سەرکەوتوو یەك خۆمان نمایش دەکرد،
ئەمما ھاشەھاشی ئاوی کوپستان و بۆنخنی نیو بارەگا و
تامی خواردنی ئاگری دارەکانیان ھەتا چەندین سال
لیمان نەبۆو.

راپەرىن

بارودۇخى ئىراق شەژا، ئەو شەژانە ھەر ناو شارەكانى
نەگرتەوۋە چىاشى تووشى داخورىپان كرد، منىش
خویندەنم تەواو كردبوو چاودەپپى دەرەفەتمان دەكرد تا
بۆیدەرچىن، لەگەل دوو ھاورپىدى چووينەوۋە چىا،
ھىشتا سەرەتای رووداۋ و گۆرانكارىهكان بوو، شەپرى
ئىراق و ئىران وەستا بوو، لەوئى چىبىنم ھەر بابا بوو
خۆى رادەست دەكردەوۋە زۆرىنەشيان رەوانەى
دەرەوۋەى ولات دەكرد، چوونكە حكومەت دەستى بەتال
بوو، ھەرچى ھىزى ھەيە بە جاش و جەشەوۋە بە
چىايانى وەرکرد، بىئومىدى لە لوتكەدا بوو، منىش كە
ھىشتا جىقونى خۆم لە بارەگای گۆرىن گەرم نەكردبوو،
چوومە مالى دۆستىك لە شارى سەردەشت.

راپەرىن شارەكانى خواروۋى ئىراقى وئىران كردبوو،
سەرەتای گەشىتنى بوو بەكوردستان، مەفرەزە
گەرۆكەكانى پىشمەرگەش لەگەل بارەگاۋ ئەوانەى بۆ

ماوھىەك خۇيان سىر كىردىبوو خەرىكى خۇ كۆكردىنەوھ
بوون، بەلام شلەژانى چىاو راپەرىن و مقۇمقۇى ئازاد
بوون، ئەمەى ھىنايەوھ ناوچە ئازادكراوھكان،
بەكونفەيەكونىك دەست بە ئازادكرنى شارەكانى
كوردستان كراو بەعسىەكان ھەرەسىان ھىنا.

پىاوھ رىشنى نوورانىيەكە لە رانىيەى پەيدا بووھو
مژدەى ئازاد كىردنى نىشتمانى خستە نىو
دروشمەكانەوھو ئىمەى لەگەل خۇى بردوو ھەموو
لەشى بەتفەنگ و گوللەو ئەو كەرەستانەى ھى شەر
بوون داپۇشىن، بەلام بەر لەوھى لولەى تەفەنگەكانمان
ئاراستەى داگىركەران كەىن، خەلك بەشى ھەرەزۇرى
ئەو ئەركەى جىبەجى كىردوو پىش ئىمە رژانە سەر
شەقامەكان، دەسەلاتىان بەبوك برد، تەمومژەكان
رەوینەوھ و ئەو سەرسورە بىانىانەى ھەراسانىان
كىردبووین توانەوھو بە فەیلەق و ھەموو بەرپىرس و
جاشەكانەوھ كەوتنە بەردەستى خەلك، بەلام بەرەى

كوردستانى كە بالاترين دەسلەتلى ئەوكات بوو، لە
هەموان خۇش بوو.

يەك لەو ئامانجە قورسانەى هەلمگرتبوو بە ئاسانى
هاتەدى، ئەگەرچى برىنىكى ئىجگار قوللى لەنيو
شارەكەم قەلادزى جىھىشت ئەويش بە تەخت كردن و
راگواستنى بۇ كۆمەلگا زۆرە مليكان، دواى ئازاد بوون
دووسالان لە خزمەتى ئەو شارەدا بووم، تا هەستايەو
سەر پى، لەبەر ئەوئى نوينەرى حزب بووم لە بەرەى
كوردستانى، هەرچى كيشەو گرفتى ئەو شارەپە
رووبەروى ئىمە دەبوو، هەر لە سەرپىچى و شىش
دەرھىنانى بينايەكان و ئاوديوكردنى ئامپەرەكان و
سەنگەر لەيەگگرتنى ئاغاو جوتيارەكان و دەيان
كيشەيدى.

لەم ماوہ كەمەدا دنيايەك ئەزموونم وەرگرت،
تىگەيشتم دواى سەرکەوتنەكان خەلکانى دوو روو هەن،
لەوانەى پيشتر خوڤرۇش بوون و لەنيو باوہشى
حزبىكەوہ يەك باوہش پشگىرى دىنييت و بۆت لەسەر

مىزى بەرەى كوردستانى دادەنى و دەلى مىنىش
بەشدارى تىكۆشانى ئىووم كرددووه، دئىابوومەوه كه
پاكوپىسەكان بەهۆى رژانى ئەندامبوونيان و
كۆكردنەوهيان بوۆ سەر سندوقەكانى دەنگدان،
بەزەحمەت لىكجىادەكرىنەوه، ئەو دوو سالاھ
پىشمەرگەى مەردم دىت چووه ناو خانووى كرىووه
جاشىشم دىت خەرىكى دەرھىنانى شىشى بالەخانەكان
و داگىرکردنى سەربازگەو گوندوو نىوہى نىشتمان بوو،
بەرپرسم دىت چى نانە رەقەو كتىب و بەياننامەى ناو
كۆلە پشتهكەى بوو فرىيداو خۆيگەياندە گومرگو
پرېكرد لە پارە، مەفرەزە پارتىزانەكانى چىا لەسەر
مىراتى بەعس گوللەيان بەيەكتەوه دەنا، لەبرى
ئەودەستو دەستکردنى كتىبە شۆرشگىرپىهكان،
ئۆتۆمبىلە بىرەقەمەكانى حكومەت لەنىو يەكترىدا ساغ
دەكرانەوه، پەنجەرەو دەرگا لەگەل يەك لا قەنەفەم
دىت بەسەر پشتى كەسىكەوه تالانى دەكرد، بە
نقەنقىش ھاوارى دەكرد بروخى بەعس.

لهوسهروبهندهدا چوومه بهنداوی بيخمه، بهچاوی
 خؤم كهئهزموونی بهرهی كوردستاني و ههئوشاندنی
 ژیرخانی ئابووری نیشتمانم دیت، بینیم ههموو
 ئامیرهکانی ئهوی بهسهر سنگی پشدهرو بالهكایهتی
 دارماودا ئاودیو دهکریڻ، لهکاتیڤدا چهندين شاروچکه
 لهگهه زهوی تهخت کرابوون و تهواو پئویستیمان
 پئیان بوو، داهاتهکانی گومرگیش پارتیه سیاسیهکان
 وهکو برا که ههرگیز باوهپریان بهبرایهتی نهبوو
 دابهشیاندهکرد، بهچاوی خؤم بهرميله تی ئین تیم
 دیت لهناو بهنداوی دووکانیان هاویشته و تهفاندیانهوه،
 ماسی هولهو درشت و وردیان سهه ئاو خسته، قرانیان
 لهماسی نیو ئهوه بهنداوه کرد، دهشیان گوت: لهخوای
 بهزیاد بی.

ههر لهوه سهروبهندهدا ههوائی بردنی کارتهکانی
 بهنداوی دووکان بهئیمه گهیی، هیژیکی گهورهمان
 کوکردهوهو دهستوبرد رژاینه سهه بهنداوهکهو ههرچوار
 دهوری فیرقهمان گرت، لهبهه ئهوهی یهکگرتوو بووین،

نەك نەمانھېشت كارتەكان بەرن، بەلكو پاشەكشەشمان
 بە فیرقەوہ كرددو روشتنەوہ ئەودیوی كركوك، ئیدی
 بۇ چەندین سال ئەرکی پاراستنی بەنداوہكەیان
 بەھیزیکى ئیمە سپارد، بەلام تا ئیمە كە ھەفتەیەكى
 خایاند و لە بەنداوہكە ماینەوہو ھیزیکمان لەوئ
 جیھېشت، چى گەلابەو شوڤل و بلدۆزەرو ئۆتۆمبیلی
 جوان ھەبوو لە ریگەى كیلپوہ گەشیتبوونە سەردەشت
 و خەریكى خواردنی جووجە كەباب و فالۆدە بوون.
 ریکخراوہكانى مافی مرۆقم دیت، دەھاتن و
 بەبارستایى خزمەتەكانیان كەوتبوونە ناو ئەو
 گەندەلییەى دواتر نیشتمانى لەخۆیدا نقوومكرد، ئاخىر
 دەیانگوت بیانیهكان كەمخۆرن، كەچى ھەر بەچەند
 مانگیك لە ئیمەیان زیاتر ھەلدەلووشى، قازى
 چۆمخپركەیان بەبى سەربېرن دەبەرژاندوو بە دوان تەنیا
 ئیسكەكانیان دەھیشتەوہ، لە ئیمەشیان زیاتر
 كۆكردەوہو بوى دەرچوون.

لەنيۇ ئەو ئالۆزى و بېنەو بەردەيدەدا، لەنيۇ ئەو
ھەموو ميليشيا چەكدارەى كە ليوان ليۇ بوون لە جاش
و خوڧرۆش كار بو ھەلبژاردن كرا.

ئىدى ھەر بەدوای ھەلبژاردنى يەكەم پەرلەمانى
كوردستان، روو ھەولپىر شارى دووھەم كەوتمە رپو
لەوئى چوومە مالى باوان و كەوتمە كارى راگەياندن،
بارەگاي پارتەكەمان لەسەر چوارپانى عەنكاوہ بوو،
بەرامبەر سەربازخانە گەورەكەى پيشترى بەعس، ھەر
لە بەلەكۆنەى ژوورەكەمەوہ تىكوپپىكشكانى دەسەلاتى
پيشترم دەدى، پيم سەير بوو ئەو سەربازخانە گەورەيە
كە ھىندەى شاريك دەبوو ببووہ دەشتىكى كاكى بەكاكى
لەوسەرى تا ئەوسەرى ديار بوو، ئەورۆژەم بىر ھاتەوہ
كە لەو سەربازخانەيە بەندكرام، لە گەياندى نامەى
پيشمەرگەيەك بو كەسوكارى قۆلبەست كرام، ھەر لەناو
ھەولپىر چاويان بەستم و ھەلياندامە ژوورپىك لەو
سەربازخانەيەى كە تەنيا بۆن مىزى ليئدەھات،
ئاخرجگە لەوہى پيناسەكەم بو درووستكرابوو، نامەى

پېشمەرگەشم لەنيو گۆريه كاندا شاردبووه بەلام بەخت
و ئەزموون و ئازايەتى خۆم فریام كەوت و لە
گواستنهووم بۆ شوینیکی ناديارخۆم لە ئیفايه كه
فریداو زۆر بەسەیری رزگارم بوو، هەمیشە كه چیرۆکی
رزگار بوونم بۆ خانەوادهكەم و هاوڕیيان دەگیڕایهوه،
لەمن زیاتر ترسیان لیدەنیشت، چوونكه گوللەى
راستهقینه كه هەرهموویان ئاگردار بوون، بەنيو لاق
و دەورووبەرم گاسكەى دەکرد، كه چى یهکیانم
وینەكەوت، ئیدی هەر لەو بەلهكۆنەوه هەولیری
گەورەى رەنگاو رەنگ، لەگەڵ لەشكرى پارتەكاندا خۆى
نمایش دەکردوو خەيالى منیش كەوتبووه نیو
هەزەكانى ئاویتەبوون و عاشق بوون تا بەمەۆیهوه
هەنگاویك لە چوون بۆنیو هەسارەكان و دلخوازەكەم
نزيك بمهوه.

نەدەكرا چیدی بەتەنیا بم و ئەو ئازیزەى ساڵانىك لە
چاوەروانیمدا بوو، هەروا بمینیتەوه، ئاخر دەیان
خوازیبىنى هاتبوو هەر هەمووی رەتدەکردنەوهو بابیشى

يەكدووچاران پىي گوتبوو دياره شتيكت له ژير كهولى
خۇتدا حەشارداوہ بۇيە ئەو كورہ باشانہ رەتدەكەيەوہ.
جاريك پىي گوتبوو كچم ئەو كورہى ھاوپۇلت هيچ
عەيبي نىيە بابى برادەرمەو خيزانىكى شايستەن بۇ
رەتيدەكەيەوہ؟ ئەويش درۇيەكى شاخدارى كردبوو و
بەبابى گوتبوو: ئەو كورہ چەند ساليك دلى بە
كچيكەوہ بووہ بۇيە دلم بۇيناچى، بابيشى له وەلامى
بابى كورہكەدا راستورەوان ئەو درۇيەى كچەكەى
لەمستى كردبوو، بابەش دەچيئەوہ مال و سەرزەنشتى
كورہكەى خوى دەكات و دەلى: ئەگەر كچيكيديت له
ميشكيدايە كورم بۇ خيانەتى ليدەكەى و ئەمنىشت
شەرمەزارى ئەو پياوہ ماقولە كرد؟ كورەش چەندى
سويندى بۇ دەخوا بابە باوہرناكات، تا كورەكە ديتە
مالى نازيزەكەى من و ئەو گلەييەى ليدەكات، ئەويش
بەشەرمەزارىەوہ راستيەكەى پيدەليت و دەليت: بۇتوى
كور هيچ نابى بەلام بۇمن كيشەى گەورە رودەدات،
بۇيە تكايە ئەو باسەى ديزە بەدەرخۇنە بكە، كورەش

زۆر پياوانه بوو، چونكه ئهو چيرۆكهم له دەمی
 كورەكەوه بیست هاته لام و بۆیگیپرامهوه، منیش دوای
 سوپاسکردنی ئهو ههستمکرد له بهرامبهر ئازیزه کهم
 کهمتهرخه مەم، داخۆ چهند کیشهی هاوشیوهی ئهوهی
 چارهسەر کردوووه و ئهمن بیئاگام، بۆیه بیرم کردهوه و
 ئهو چاوهروانیهی ئهو ئازاریدام، تیگهیشتم که ناکری
 دوای وەرگرتنهوهی زهویه زهوت کراوهکانمان و ئازاد
 بوونی نیشتمان به دووی گهر دوون بکهوم و بهوهی
 ئهویش بدۆزمهوه و داگیری کهم و ئهوجار بیر له خیزان
 بکهمهوه، دلتیا بووم ئهو له بهرمن زۆر کۆسپی
 لابر دوون و بهتایبهتیش ئهوانهی خوازبیینیان کردوووه،
 زۆرینهیان ژنیان هیئاوه و ههروابیتهوه
 دهسته خوشکهکانیشی مندالیان ههیه و زوو زوو که
 سهردانیان دهکات بهمن دهلی و منیش لهو نهینیه
 شاراوانهی ئهو بیئاگام، تیگهیشتم که ئیدی نابیت بیلّم
 زیاتر له چاوهروانیدا بیت.

لەبەر ئەۋەدى لە راگەياندىن كارمىدەكرد، بۆيە كەۋتمە
 نىۋ كىچ و ژنانەۋە ھەموان راگەياندىن كار بوون، يەك
 لەۋانە زۆر نەيىنى كچانى بۇ باس كردم ئەۋ دەيگوت:
 كە كىچ خوازبىنى دىت و رەتيدەكاتەۋە، تاخۇى
 شوونەكات ھەزناكات كورە خوازبىنى كەرەكە ژنەيىنى،
 ئەۋە خۇپەرستىيەكى شاراۋەى كچانەۋ لە نىۋ
 زۆرىنەياندا ھەيە، خۇشيان نازان بۇۋان؟ ھەروابىتەۋە
 ھەر ئەۋ ژنە پىي گوتەم:

كە كچان دەستە خوشكىيان شوودەكات، نىگەرانيان
 زياترە لە خۇشيان لەۋكاتەى كە لەئاھەنگەكەى ئەۋ
 ھەلدەپەرن و شايى دەكەن ئىرەيى لە ھەناوياندا
 سەمادەكا، بەلام بەسەرخۇيان ناھىنن و كە دەگەرپىنەۋە
 مال و سەربەسەرىن دەكەن فرمىسكى نىگەرانى
 بالىفەكەيان تەر دەكات، ئەۋ ژنە مامۇستا بوو زۆر
 نەيىنى كچانى بۇ باس كردم، دەيگوت:

ئەۋانەى دلخوزيان نىيە و لەمالەۋەن، ھەمىشە چاۋ
 لەدەرگان ھەزدەكەن ھەرچى زوۋە كەسىكى نامۇ بىت

و خوازبېنى بكات ، كه دەرگای حەوشەیان دەكریتهوه
 باب و بریایان دەبینن و ئەو دیمەنە رۆژانە دووبارە
 دەبیتەوه ئیسکیان قورس دەبیت و حەزدەكات دەرگا له
 نامۆكان بکاتهوه، زۆر جارانیس كه ریگهی بهكۆلان
 دهكهوی زۆرتیرین کات لهوی دەمینیتەوه تا کورانی
 گەرەك و دەوروبەر بیبینن.

هەموو ئەو قسانەى ژنە راگەیاندارەكه وهك
 تیسكەى تفهنگ به میسكەدا تیپه‌رین، کاریگه‌رییه‌كى
 زۆرى له‌سهرم جیهیشت و ئەو شیعرەم نووسى كه زۆر
 له چیرۆك ده‌چى:

جیرانه‌كه‌مان كچىكى جوانى هه‌یه
 له خویندن دهریان هیناوه
 مۆبایلى نییه‌و
 ناشتوانى بیه بهر دەرگا
 به‌لام

كە بابى دەچىتە مزگەوت
لە حەوشە گۆرانى دەلى و
دەنگى دەگاتە

كورانى ھەموو گەرەك.
* * *

كە لە ژىر دەرگاۋە
ئاو دەپرژىتە كۆلان
دەزانم كچەكەيە.
* * *

ھەر گوۋى لە دەنگى من بى
بانگى دايكى دەكا
وہك بلى منىش ھەم.
* * *

دايكي پۇشاكى بۇدەكرى
بۇيە كەسۋارى ئۆتۈمبىلەكەيان دەبن
دەلىي دوانەن.
* * *

کورپکی گچکه م ههيه
که تۆپه که ی ده که ویته مائیان
تا تیر ماچی نه کا نایداته وه.
* * *

که میوانی پیاویان دی
ئه و دهر ناکه وی
به لام که رۆیشتن
ده چیته ژووری میوان
چونکه بۆنیان جیهیشتو وه.
* * *

ئه و کچه که زی زۆر له خه وه
تا تیر خه یال بی.
* * *

خوازبینی زۆری هه یه
به ختی ئه و
هیچیان نویتز ناکه ن.
* * *

ھەمىشە تىنوويە
بەئىۋى مالىھە تىر نابل
ھەزى
لە قومىك ئاۋى دەرەوھىە.

لەبەرەمبەر خۇشەوئىستەكەشم ھەستم بە تاوان کرد،
زۆر نىگەرەن بووم و خۇشەوئىستى ئەو دەھىندە زىاتر
رژايە ناخمەوھو سەبرى لىپریم، بىرپارمدا ھەموو کاتە
بۇ گەئىشتن بەو تەرخانکەم؟

چوومەوھە مال، ئەگەرچى چەند سالىك بوو دايکەم
کۆچى ھەمىشەئى کردبوو، بەئام خوشک و براژنەکانەم
راسپاردوو ھەر ئەو شەوھە وەئىو مالىان وەربووين،
خوازبىئىمان کردوو لەبەر ئەوھى ھەردوولا رازى
بووين بەبى کىشە تىپەرى، زۆرى نەبرد ئاھەنگمان
سازکردوو ھەردووکمان ئاسوودە بووين، بووئىنە خىزان
و تىنوۋاتى چەندىن سالىمان لەئىو يەکتىردا خالىکردوھە،
بەئام ھىشتا بەبى ھىلانەو دوورلەمالە باوان، بەئکو

دوای ئەو ھەموو ماندوو بوونە بۇ نیشتمان، بوومە
 کریچی، کریچی ئەوانەى لە کتیبەکاندا خویندبوومەو
 (کە خەئکی شۆرشگىرو تىکۆشەر شەھید دەبن و
 بازگان و ترسنۆکەکانیش دەبخۆن) ئەو رۆژانە
 تىگەيشتم کە ئىمە داشى دامەين و لە چەندین ئۆیندا
 بەکار ھاتووين، چەند خوین بۇ نیشتمان برپىژى ھيئە
 زیاتر مشەخۆرو ديوەزمەکان ورگیان قەبەتر دەبى، ئەو
 رۆژانەبوو جياوازیەکانم دۆزییەووە مامۆستای بىرکارى
 راستیدەکرد کە ھیلە یەکتەر برەکان ھەمیشە یەکتەرى
 ھەلا ھەلا دەکەن، ھەرودەك زانیارییەکانى ناو کتیبى
 زیندەوهرزانى کە لەشى مرؤف گەردوونىكى فراوانەو
 لەناویدا چەندین فايروسی زیان بەخش و ئەمیبای
 نەدیو ھەن ، بەلام لەناویشیاندا بەرگرییەكى بەھيژ
 دژيان وەستاووە بەردەوام لە جەنگىكى نەبپراوەدان،
 فيربووم کە ئەستیرەکەى ئىمەش ھەر لە جەستەى
 خۆمان دەچيئت جەنگى سنوورەکان ھەزو خولیاى
 زلھيژەکان جیھانیان پارچە پارچە کردووە و ئىمەشیان

بۇ خۇيان كىردۆتە كۆيلە، لەھوئوھ بۆم دەرکەوت لە شاریکی بچوکی تازە ئازادکراودا چىنايەتى دەستى لە بىنەققاقای ھەموان ناوھو كەچى بىدەنگىەك لە پىناوى نەگەرآنەھوى كئاو سوورەكان تادى دەستەمۆترمان دەكات، ئاخر ئەو رۇژانە ماندوو بوون و تىكۆشانى كەمىنەيەك لەنيو ئەشكەوتەكاندا بەجى مابوون و كەس نەبوو بيانھىنئىتەھو، بۆيە تا دەھات گىانى نىشتمانى نەخۆش دەكەوت و مشە خۆرەكانىش لە سەر ئەو جەستە ماندوو قەبەتردەبوون، منىش لەگەل خىزانە بچوگەكەمدا خەرىكى درووستكردى نىشتمانىكى بچوك بووين ، ھەموو ئەو بىرەودەريانەم لەخۆم دوورخستەھو كە لاويەتيان لىستاندم، ھەزەملىبوو جارئكيدى بگەرپمەھو ناو ئەستىرەكان تا بزائەم نھىنى ئەم گەردوونە چىيە! ئەو ھەموو جىاوازيانەى بۇ فرىداوينە سەر زەوى و خۆشيان بەردەوام لە گەشەو درەوشانەوھدان، ھەزم لىبوو بچمەھو مندالى گەمان بەئەستىرەكان بكەم، لەوى

مالۇچكەيەك بۇخۇم درووستبكەم و ھەم لە كرىچيەتى
قوتار دەبەم و دوور لە ئەستىرەكەى خۇشمان ژيانىكى
يەكسان دەدۆزمەو، ژيانىبى شايستەى مرۇف و ھەموو
ئەوانەى ماندوو بوونيان لىدەتكى.

ھەروا ھەزم بوو پىش ئەو زانايانە بكەومەو ھەم
ھەندىكىان گەشتنە سەرمانگ و ھەندىكى ديشيان ھەتا
ئىستا بە دەوریدا دەسورپنەو، ئاخىر ئەوى خەونى
ھەموانە بەلام من بە تەنيا بوى دەچم، نەينىەكانى
ئەوى دەدەمە ئىو دەئوش دەتوانن بىن، بەلام وەك
ئەوى من دەمەوى دەبىت ئاوا بىن، چوونكە ئەوى
بەشى ھەموان دەكاو بەلام كەس ناتوانى بە ئارەزووى
خۇى فىللا درووست كات، خەيال و خەونى مندالىمە
لەنىو سى ھىواو ئامانجا تەنيا ئەوھيان ماو، گەشتىك
بەبى ئىو دەكەم و دواتر نىشتەمانىكى نوئ لە
ئەستىرەيەكى نوئ دەدۆزمەو، چىرۆكەكانى ئىرە بۇ
ئەوى و روداوەكانى ئەوى بۇ ئىرە دەھىنمەو، ئەوھتان
بۇ روون دەكەمەو كە كىپركىي زلھىزەكان گەورەترىن

مەترسىن لەسەر تەمەنى ئەو زەۋىيەى خۇمان و ئەگەر
ئاوا بىروات ھەموان دەبىت ئىرە چۆل كەين و ئىدى
ئەوسا نە سنوورىك دەمىنى و نە قىلاو نەمائيكى
كرىچى، ھەمووان وەكو يەك دەبن و ئەۋەى مرۇفایەتى
بنيادیناۋە جىدەمىنى، وەك جىمانى دروشمەكانى
ئەۋىرپۇژى سەردىۋارەكان و ئەو نووسىنە سەيرو
سەمەرانەى سەردەرگای ئاۋدەستەكان، كە بە خەباتى
نەپنى ئەژماركران.

مىۋانى ناۋەشت

ھاتنەۋەى كارەباۋ بران و فرەفرى مودەلىدەكان
ھەممۋانى ھەراسان كەردبوو، ئىمەش واتا خىزانە
بچوكەكەمان ھەموو شەۋى گەرما دەبىردىنە سەربان
و لە ئارەقەيدا شەئال دەكرىن، بەئام بۆمن باشتىن
ھۆكارى دۆزىنەۋەى نەينىيەكانى گەردوون بوو،
نووستى شەۋانەى سەربان لە ھەسارەكانى نىكتىر
دەكرەمەۋە، بىنىنى ئەۋان دۆزىنەۋەى مندالى و
چوونەۋە ناۋئەۋ خەۋانە بوو كە ھەموان ھەزمان
لېيەتى، منىش دەمتۋانى بگەرپمەۋە ناۋى و ئەۋ
زانىارىانەى ۋەرمگرتبوون لەۋپياندا بەئال كەمەۋە،
بە مندالى زۆر ھەۋلى ئاشكرا كەردنى نەينىيەكانم دەدا
بەئام دەستم نەدەكەۋت، بۆيە گەرەبوون ھەندىك لە
ھۆكارەكانى بۇ نىكتەكرەمەۋە، ئەگەرچى ئەۋەى لە
ئازادى نىشتاماندا دىتم جىاۋاز بوو لەۋ خەۋنە

گەورانەى گەورەكان بۇيان باس دەكردين،
 ھەروابىتەوۈە دروستكردىنى خىزانىش گەيشتنە بە
 ئارەزوۈە خۇشەويستى و سىكسىيەكان، بەلام لە
 دەستدانى زۇر ئازادىترە كە لەژيانى رەبەنىدا
 ھەتبوۈە، تا نىشتمان داگىركرابوو ھەموان خۇيان لە
 پىناويدا دەبەخشى، ھەر ئەۋەندەش لە ئازادى
 تىربوون ئىدى كەوتنە مژىنى ئەۋ نىشتمانە قور
 بەسەرەۋ ھەر بابا بوۈ بەشىخۆى جيا دەكردەۋە، ئەۋ
 رۇژانە نان كەوتبوۈە قورگى شىرو مىلىشياكان
 دەستيان بەسەر تەۋاۋى ژىرخانى ولتدا گرتبوۈ،
 ئەۋەى لەگەئيانبا تىروتەسەل و ئەۋانىدى برسى،
 ھەمىشە ماندوۈبوۈونى رۇژانى سەخت و دژۋارى ژيانى
 چياكانيان بەم گەلە داماوە دەفرۇشتەۋەۋە لە
 راگەياندەكانيان ئەۋ غولەيان ۋەبىر ھاۈنىشتمانىيان
 دەھىنايەۋە كە تەرووشكى بەيەكەۋە دەسوتاند.

لەو رۇژانەشدا دروستکردنى خىزان پىرپو و لە ماندووبوون و ئەو بەرپىرسيارىيەتییە کە نىشتمانىكى بچووک پىويستى پىي بوو، ھەروا دەبوو ئەورۇژانە بۇ پشودان بە مېشکو دوورکەوتنەو لە يانە پىر لە چەكدارەکان لەمالەو خۆت مەستکەى و بچيە نيو جيهانى تايبەتى خۆتەو، تا کاتى ئەووت ھەبى بەسادىيى بىر بکەيەو ھەر بەخەيال شتە لە دەستچووەکان بگىرپيەو، ھەرەك ئەووى من کردم.

لەو رۇژگارەدا تەنيا ھەفتەى رۇژيک بۇ مەستبوون ھيشتەو، ئەويدى سەرجم کارکردن بوو، ئەو رۇژانە خاوەنى مالىخۆم و سەرچاوى داھاتى خۆم بووم، بەتايبەتیش دوو کارمەکرد ھەم لە دەزگايەكى راگەياندن و ھەم کارى سەربەخۆى بازار ئاخىر لە شارى ھەولپىرکرىچى بووم و دەبوو ھەولئى دروستکردنى بناغەيەكى تۆکمە بدەم، تاتووشى قەرزارى و برسەيەتى نەبينەو، ھەروا بە

خېزانەكەشم بلىيم دەتوانم سەربەرزانە خېزان
 بەرپوۋەببەم بەبى ئەۋەدى دەست بۆكەسەكانم و حزب
 و ئەوانىدى پانېكەمەۋە، بۆيە ئازادانەۋ لە بەرچاۋى
 ھاۋزىنەكەم مەيم نۆش دەگرد، تا ناشىرىنىيەكانى
 مەست بوون پاككەمەۋە، لەبەر ئەۋەدى وئىنەيەكى
 ناشىرىنى مەستەكانى پيشان درابوو، دەبوو كارىبكەم
 جوانىيەكانى كاتى مەستبوون بەچاۋى خۇى ببىنى،
 ھەر بۆيە ئەۋجارانەى دەمخورادەۋە دواتر كۆيى
 ئارەزوو كردبا بەيەكەۋە دەچووین و دئىيام كردهۋە
 كە مەستبوون جوانىيەكانى زياترە لە ناشىرىنى،
 تىمگەيانند سەرخۆشبوون لە دەستى مروڤ خۇيدايەۋ
 دەتوانى ئەۋەدى لە كاتى ئاسايى پىتتاكرى بە
 مەستبوون ئەنجامى بەدى و سەرگەۋتووش بى، ئەۋ
 سەرەتايانە بۆمن پربوو لە ئارامى، ئارامىيەك لەنىۋ
 ئالۆزىدا لەنىۋ گرانىيەكى لە رادەبەدەر خەلگى
 پەرىشان كردهبوو، بەئام سادەيەكانى ئىمەۋ رازى

بوون به ژيانىكى مامناوهند زۆر به خته وهرتر بووين
لهو چهته و قوئېرو مافيايانهى لهنيو ميليشياكاندا
درووستبوون.

ئىدى خواردنهوى مهى ببوه بهرنامهى ههفتانهى و
ئاسودهيم لهوئدا دهديتهوه، ههئبته دهرفهتى
سهرنجدان له ئهستيرهكان و چوونه ناو جيهانى پر
لهنهينى ئهوان هيشتا ئه و خهونه بهدى نههاتووه
بوو كه ههولئ گهيشتم بؤيدهدا، بؤيه شهوانه بهديار
ههسارهكانهوه خووم لهبير دهكردو له دوورى ئهوان
رادهمام، پياسهه بهناوياندا دهكردو سهرنجهكانى
منداليم لهوئ ههئدهگرتنهوه، پيم وابوو دهفره
فريوهكانى ئهوان گهيشتونه ئيمه و دهكرئ منيش
بياندوزمهوه و گهشتيكيان لهگهئ بكم، ههموو
نهينيهكان بينمهوه و بيمه ئه و قارهمانهى خهلكى
هسووديم پيبهن، ههئدى جاريش وامبير دهكردوه
چوون بؤوى هاوشيوهئ وه گهشانه نيه كه پيشتر

کردوومن، دوورنييه بوونه وهرهگانی سهر ئهستیرهگان لهوانه ی ئیره درنده تر بن و به کونفه یه کونیک تیگوپیکت بشکینن، هیچ دهر فته تیگ بو ئه وه نه هیلنه وه په یوهندی به زهویه وه بکه ی، یان هه ولئی گهرانه وه بده ی، خو ههندی جاریدی وامبیرده کرده وه باشه چکارم به و بیر کردنه وانیه خو لیره ش ده توانی خو له جیاوازیه زورهگان گیلکه ی و له کونجیکی کریدا ژیانیکی شایسته بدؤزیه وه، ههروهک ئه وه ی ئیستا هه مه.

هه روا بیته وه لیره مرؤفی هه موو شارو ولاتهگان له یهک دهچن، جگه له جیاوازی زمان و رهنگ به لام کیده لئی بوونه وهرهگانی ئه وی ئه گهر هه بن وه کو ئیمه ن، دوورنييه ترسناکبن و ئیمه به دووژمن دانین، خو پیچه وانه که شی راسته، به لام له هه موو بارهگاندا باشتره ئه گهر ئه وه دهر فته هاته پیش یه کدوو پیک بخویه وه ئه و جار سه فهرکه ی دهنه هه موو

ئەو وشەو پلانانەى پېشتر ئامادەت كىردوون لەبىرت دەچنەو دەو وەك ئەو رۇژانەى كە خۆت ئامادەدە كىرد قسە لەگەل كچىك بىكەى و دواتر ھەموو وشەكانت بىردەچوونەو، يان ئەو كۆرۈ كۆبۈونەوانەى دەمانبەستىن و ھەر كە نۆبەى مەن دەھات ئەو پېشەكەى دامنابوو بىلەم، وەھام لىون دەبوو دەتگوت قەت بىرم لىنە كىردۆتەو، يان لە بەرنامەمدا نەبوو دەمانم تەتەلەو پەپەلەى دەكرد، ھەموو ئەو خەيالانە پىيان دەگوتەم زىاتر بىر بىكەو دەو جار دەگەى ئەو خەونانەى ھەتتەبوون، تا ئەو ئىوارەى كە لە ھاوینىكى گەرمدا بوو پىداوئىستىيەكانى مەستبوونم ھەموو حازر كىرد، ھەل بەتە كىچى بووم و لەنھۇمى دوو دەمى خانوئىكى قەراغ شارى ھەولپىر دەژيان، كات ئىوارەو سەردەمىش فركانفركانى مىلشيا بوو لەسەر شەقامە تازە ئازادكراوەكان، نەبوونى ئا و كارەبا نەدانى مووچەو بەرەللاى ھەرگىز خەلكى تۈرە

نەدەگرد، چونکه هیئده خولیاو تینووی ئازادی بوون
ئەگەر ریشنه نوورانیه‌کان هه‌موو نیشتمانیان ئاودیو
کردبا هه‌روهك واشیان کرد، کەس نقه‌ی لیوه
نەدەهات، ئەو رۆژانە به‌فری چیا له‌بازارەکان
دەفرۆشراو چەندین کەسی بێتاوانیش له‌سه‌ره‌ی
سه‌هۆلی کارخانه‌کان کوژران، شه‌ری براکان و
سه‌نگه‌ری سه‌ر کۆشکه‌ به‌رزەکان هه‌مان سیناریوی
سه‌رده‌می داگیرکاری بوو، به‌لام به‌ شیوازیکی نویتر،
شه‌قامه‌کان بۆنی خوینیان لیده‌هات و کەس خاوه‌نی
خۆی نه‌بوو، بازرگانانی شه‌ر هه‌رگیز نه‌یانده‌هیشت
ناشتی پشوو بدات، ده‌سکه‌وته‌کانیان به‌لوله‌ی
تفه‌نگه‌کانیان به‌ده‌ست ده‌هینا، که‌چی منیش له‌نیو
ئەم بارودۆخه‌ پەر له‌ مەملانییه‌دا خه‌ریکی
ده‌وله‌مه‌ندکردنی ئەو خاوه‌نه‌ بووم که نیو قاپ جنی
ئەبووشه‌بکه‌ له‌ناوه‌راستی زه‌لاته‌و پاقله‌ی کول‌اودا
سه‌مای ده‌کرد، چاوه‌ری بوو بیچۆرینمه‌ نیو

پەرداخىڭى شوشەى پىر لە بەفرى چىاو فىنكى
 كەمەو، ئەوئىش جەستەم گەرم داهىنى و بە يەكەم
 دەستلىدان مەستمكاو بەشدارى ئەو سەمايەم پىبكات
 كە لەگەل درووستكردى يەكەم پىكدا تۈانەوئى خۇى
 لە نىو خۇينى ياخىمدا بەدەدەكات و تەواوى خەون و
 خەيال و خولياكانەم بۇ ھىندە ئاسان دەكات كە
 دەتۈانەم لە دواھەمىن پىكدا بە دەستيان بىنەم.

ئەو ئىۋارە تارىكو گەرمە، ئاۋىتە بە منىكى تىنوۋى
 مەست بوون، يان خۇ قوتاركردن لە ژاۋە ژاۋى سەر
 شەقامەكان و يەكترى بىرپنەو خەرىكى دۈزىنەوئى
 خۇم بووم لەسەر ئەو خوانەى كە لە پارچەيەك زەۋى
 ئەو ئەستىرانە دەچوو كە ھەموو خەون و خولىام
 بوون، كەچى مىۋانى ناۋەخت ساتى مەست بوونى بۇ
 درەنگانى شەو دواخستەم، پىدەچوو روداۋەكانى ئەو
 شەو دەرگاي بەخت و ئاسمانى بۇمن ۋاللا كىردى،
 بىانوۋىكى دابىتە دەستەم تا لەگەل مىۋانە دىندارو

خودا پەرستەكەدا باس لە بوون و دۆزەخ و بەهەشت
بکەين، ئەو میوانە هات و جیقونی خوئی بۆ کاتیکی
نادیار گەرمکرد، ئەو جیرانەمان بەهۆی ئەو
چەندین جار لە تەلەفزیۆن دیتبوومی دەیزانی
شیوعیم، دەشیزانی نوێژناکەم و سەردانی مزگەوتیش
ناکەم، بەلام زیانەم بۆ کەس نیە و ریژی هەموانیش
وہکو یەك دەگرم.

بۆیە تا خودا خیریکی بۆ بنووسی زوو زوو دەهات و
هەولیدەدا بەمگەرینیتەو،

لەوکاتەى ئەو باسی روباری شەراب و حۆریەکان و
بەهەشتی بۆ دەکردم، ئەمن هەر بیرم لای خوانە
رازاوہکەى سەرەوہ بوو، کە هەموو ئەو شتانەى لەسەر
بوو کەئەو باسیدەکرد، بۆ نمونە نیو قاپ جنەکە هەر
لە روبارە شەرابەکە دەچوو، زەلالتەو پاقلەکەش
میوہکانی بەهەشت و هاوژینەکەشم بارتەقای هەموو
حۆریەکانی ئەوئى، هەر لەو کاتەشدا ترسی ئەوہم

ھەبوو پشیلە برسپەکان کە ھەمیشە سەریان بەنیو
 تەنەکەکاندا دەکردوو ھیچیان دەست نەدەگەوت،
 بەگژ ژیشکو درکودالیشدا دەھاتن تا زگیان تیڤرکەن،
 بچنە سەرخوانەکەم و ریسەکەم بکەنەوہ خوری،
 میوانە دیندارە ناوہختەکەم ھەمیشە باسی گەرانەوہ
 بۆلای خوداو بەھەشتی بۆ دەکردم، بیئاگالەوہی
 منیش حەزم لیبوو بگەمە بەھەشتی خولیاکانم و
 گەشتیک بەو شوینەدا بکەم کە ئەو باسی دەکا، ئەو
 دەیگوت:

قور بەسەر، لە دوای مردن گیانەکان بەرەو ئاسمان
 دەرۆن لەوئ دۆزەخ و بەھەشت ئامادەییە، ئاخرنەو
 گوتانەیی ئەووم ھەزاران جاریدی بیستبوو، نەدەکرا
 دلی میوان بشکینی، بۆیە منیش دەمگوت زۆر حەزم
 لەو فرینەییەو دەخوایم بەر لە مردن ئەوہ بکەم،
 ھەرودەك چۆن یەکەم خەونم فرین بوو بۆ ئاسمان،
 لەگەل ئامانج پیاسەمان دەکردوو شامان بەسەپان

نەدەزانی، ئىستاش ھەزمە نھىنيەکانى ئەوى بۇ
ئىرە بىنمەوۈ پىش ھەموو ئەو زاناiane بکەوم کە
لەوہتەى شارستانىيەت درووستبووۈ بەدووی
کەوتوون، بچەم و سرووشتى ھەسارەکان بۇ میوانەکەو
ھەموان بەینمەوۈ.

دیندارەکەى میوانم دەیگوت: ئەوہى تۆ باسى دەکەى
بە زیندوویى نایبىنى بەلام بە گەرانەوہى تۆ بۇ
رئیراست دواى مردن دەیبىنى و خوداش خیریک
بۆمن دەنووسى، منیش جگەلەوہى بیرم ھەرلای
خوانەکەى سەرەوہم بوو پىمدەگوت:

ئەو رىيەى جەنابت باسى دەکەى، ھەزملیيە
بەزیندوویى بیبىنم تا دواى مردنم شارەزایم لەوى
ھەبى بزرنبەم و کەسەکانم ببىنمەوۈ، ھەرئابیتەوۈ
ئەو رىيەى جەنابتان خولیاى منە، زۆرم ھەزلیيەو
نەمرم گەشتیک دەکەم، خۆ دواى مردنیش ھەبى و
بیبىنم ھەر باشتر و شەرتبى بەتینتر بەدووی ئەو

رۈيەي جەنابتان بگەوم، بەو قسانەي من ميوانەكەم
دەموچاوى دەگەشايەووە دەستى بەریشيدا دیناۋ ھەر
ئەلحەمدولايلا ئەلحەمدولايلا بوو.

ھاۋزىنەكەم چاي ھيئا، ميوانە ناوہختەكەشم كەتير
تەماشاي كرد گوتى: ئيشاللا براژنىش بۇ لەمەودوا
سەرپۇشى لەسەر دەكا.

ئەميش گوتەم: لەناۋ مائيشدا؟

ميوانە چاۋحيزەكەش گوتى:

بۇنا، ئەگەر ميوانتان ھەبوو باشە سەرپۇشى
لەسەركاۋ خوداش بەخيىرى بۇ دەنۋوسى.

ئەميش رقم ھەستابوو ھەم لە دواكەوتنم بۇ
خوانەكەي سەرەووە ھەم لەو تەمasha كرنە
حيزانەيەي ميوانەكەم بۇيە گوتەم:

ئەدى ناكري لەميواندارى و لەو كاتانەدا كە
حورمەي مائەكە شتيك بۇ ميوان دەھيىنى، ميوانەكە
چاۋى خۇي داخا؟

ميوانه ناوہختہکہ گوتی:

ئاخرچاۋ ناگيرى ئيمہ مانانیش بہ نہزردوہ تہ ماشا
ناکہین.

لہو شہوہدا ہیچ باسوخواسیکم نہدہوروزاند، ہہتا
ئہو نہئاخافتبا وەئامم نہدہداوہ، چوونکہ
حہزمدہکرد زوو برۋا، تا بچم لہ سہرہوہ سہمایہکی
دہرویشانہ لہگہل ئہو جنہ بکہم کہ لہچاۋہروانی
مندابوو، ميوانه ئیسک گرانہکہشم میوہشی خوارد
ئہوجار رۆیشت، بۆیہ ہەر دوای وی چومہ سہری و
سہرنجمدا تہنہا بہشی یہک پیك بہفری شاخی مابوو،
بہفرہکہم تیگردوو یہکہم پیکم زۆر بہخیرایى
خواردہوہ، چوونکہ لہسہر برسبوون و بہخہستیش
خواردمہوہ ہہستم بہ شلبوونى جہستہو سربوونى
سہرمکرد، قاپیک بہفری شاخی دیم نامادہکرد، کہ
لہناو فلینہ سپیہکہدا شل ببۆوہ، ئاخر ئہو رۆژانہ
کارہبا ئى بہقایہ نہبوو، بۆیہ زۆرینہی مالہکان

فلينه يان هه بوو خواردنى ماوهو هه ندى ميوهو ماست
له ناو ويدا داده نرا تا خرانه بن، به فرده كه م له سهر
خوانه كه دانا، سهرنجمدا جنه كه ي هاورييم به ماتي له
سيبهره كه ي منى دهرواني، ئاخر ئهو له چاوهرواني
مندابوو چه زى ليبوو له نيؤ جهسته مدا شايى بكات و
سه مايه كي شيتانه ش فيرى دهماره گانى منكا، چه زى
ليبوو ههرچى زووه له جيهانى خوّم بباته دهره وهو
هه لمدا ته نيؤ خه ياله بيشه رمه كان و فيره نامؤيمكا،
جنه كه ي هاورييم باش دهناسى هه رگيز دلؤپيكي
به خه سار نادم و وهك به شيك له خويني جهسته ي
خوّم ته ماشاي ده كه م، بويه ههر جاريك كه ئاويته ي
يه كترى ده بين نه شئهو دواتر خه ويكي قولم ده داتى،
ئهو وه جگه له پي كه نين و ئهو نوكته بيپه ردانه ي
له گه ل هاورييان باسى ليوه ده كه ين.

ئهو جنه هه موو كون و كه له به رى من شاره زايه
ده زانى له كوئ پشوو بدات و به كوئيشدا بروا، ههر

خەنيم دەكا، بۇيە كە پىكى دووھى دەرژىتە
 جەستەم ئاسودەيىك ھەردووكمان ھەلدەپەرپىنى،
 دەستى يەكترى دەگرين و پىكەوۋە بەدەم گۇرانىيە
 خىراكانەوۋە سەمادەكەين، لە نىو يەكترىدا جىھانىكى
 ئەفسوناۋى درووست دەبىت، رىك وەكو ئەو ھەزو
 خەونانەى ھەموان دەيبىنن، ھەرچەند جارىك زياتر
 بچۇرپتە نىو جەستەم چوونكە يەكەم جار بەر لىوم
 دەكەۋى يەكترى لستەنەوۋە دەست پىدەكات و ئارامى
 تەواۋى گيانم دەتەنى، خەمەكانم بىر دەباتەوۋە
 دەمباتە سەر نوينەكەم، لەوئىش لە جىياتى داىكەم
 لايلايەم بۇ دەكات، باوھشىنم دەكاو وردە وردە دەست
 بە پىلۋەكانمدا دىنى، دەمباتە خەۋىكى ھىندە قولەوۋە
 لەو شەوۋەدا ھەولپىر شارە ئاژن ئاژن كراوۋەكەم
 چوارجار لەلايەن ھىزە ناكۆكەكانەوۋە بگىرى و
 بەسەندرىتەوۋە بەخەبەر نايەم، ئاخىر بۇيە ھەرگىز
 دەستبەردارى جەنكەى ھاورپىم نابم، ھاۋزىنەكەشم

كه ئەم شىۋازى مەست بوونەى من دەبىنى ھەرگىز
 نابىتە رىگرو ھاوکارىشەم دەكات، لەسەر خوانەكەم
 دادەنىشى و بەدەم مەزە خوارنەوہە حىكايەتى
 عاشقبوونمان دەگىرپتەوہە، باس لە نىگا
 ئەفسوناوئەگان دەكەين، لەو چىرايانەى دەمانگوت
 قەت ناكوژپنەوہە، ھەرودەك ھەتا ئىستاش پىن، لەم
 خەيال و بىرکردنەوانەدا ئاويتەى يەكترى دەبوين و
 تەواوى جەنكەش دەچۆ نىو جەستەى منەوہە، جەزم
 لىنەبوو ئەو جەنە سەرشىتە قەت بىتە دەرەوہە، رىك
 پىچەوانەى ئەو شىت و شورانەى دەچوونە لای مەلاو
 موشايەخان، تا جەنكەيان لە جەستە دەرکا، بوخۆم و
 بە دەستى خۆم پىشوازىم لىدەکردوو دەمچۆراندە نىو
 جەستەمەوہە، ئەو لە ناوہوہەم كارى خۆى دەکردوو
 لەبرى ئەوہى شىتمكا بىرکردنەوہى فراوان دەکردم،
 ھەستە ناديارەگانى وريادەکردمەوہە وى خۆش
 دەکردم و زۆر جارەن ھەر لە رىگەى جەنكەى

هاورپمەوۈ گۆرۈم دەبەستىن و بەرامبەر يەك ھۆردوۈ
بەشەر شيعرم دەخویندەوۈ، دەچوومە ستۇدېوۈ ھەر
بەراستەوخۇيى ھەوالەكانم پېشكەش دەکرد، سەرەتا
ئەو دەرھینەرەى لەسەر مېكسەر بوو بۇنى دەکردم،
دەتگوت ئامېرى ئىستای دەست پۇلىسى ھاتوو چۆپە،
بزانى خواردوومەوۈ ياننا، كەدەيزانى سەرخۆشم يەك
دنیا بۆلەبۆلى دەکرد، بەلام ھېچ چارەى نەبوو
چوونكە ھەر چەند خولەكىكى دەماو بە توورەيىەوۈ
دەيگوت: ھەلەش بكەى ھەقم نىيە، كەچى بە
پېچەوانەوۈ دەرەچوو، نەك ھەلەم نەدەکرد دەنگم
ھىندە گروخۆش دەبوو دەسخۆشى لیدەکردم، كە
شارەزاشم بوو ئەوجارەى پېش ھەوالەكان ئەویش لە
گەلم دادەنىشت و دەيخواردەوۈ.

خۇ ئەگەر ميوانە ناوہختەكەى جيرانمان دواى
خواردنەوۈى ئەو جنەى ھاورپم ھاتبا قەت
نەمدەھىشت بېزار بېت، دنيايەك نوكتەى خۆشم بۇ

دەگرد، شيعرم بۇ دەخوئندەوہو کہمىك پرسىارى دين
و ديانەتیشم دەگردوو باسوخواسى گەردوونیشم
لیدەپرسى، ئاخىر ھەمیشە مەستەکان وان دلئان
فراوانترو سەخى و زۇرجارىش مندال دەبنەوہ،
ھەندىجار بەگريان و زۇر جارانیس بە پیکەنینەوہى
دەگرن، بۇیە من لەوانەبووم کہ دلّم بەقسەى خوڭش و
پیکەنین دەگرایەوہ، ھەر لەم رییەشەوہ زۇرجاران
ئەوانەى بەرامبەرم دلخوڭش کردوون، دەمتوانى ئەو
میوانەش دلخوڭش بکہم و دوور نەبوو لە رپی گالتەو
گەپەکانمەوہ ئەو بکہمە مارکسى و خوڭشم دیندار،
یان ھەر لەجیاتى ئاو پیکىك جنى بدەمى و
بەسەرخوڭشى رەوانەى کەمەوہ، تا لەگەل مەلاژن تیر
قسەى خوڭش بکەن، بەلام چبکہم ئەو پیش
مەستبوونم ھات، ئاخىر وینەیەكى وام پیشاندەدا
ئەگەر شارەکەى چوارجار لەم شەوہدا گیراباو
بەسەندرابایەوہ میس میوانى نەبا، فیّرە مەقامەکەى

بوونە پالەوان

ھەر جەنەكەى ھاۋرپمە ئەمنى بە گەردوون و زۆر
ھاۋرپى ناساند و تەنانەت بىردمىيە سەر ئەستىرەيەكو
ھىنامىيەو، راستە ھىشتا بۆم باس نەگردوون، بەلام
زۆرى نەماۋە دەيخويناھەو، ئەوبوو لەناو برادەرەكانە
كردمىيە پالەوان و دواترىش بە ئەستىرەى بەختى
ناساندم، ھەرگىز ئەو رۆژەم بىر ناچىتەوۋە كە
چەندىن سال لە مەوبەر لەسەر زىيى بچوكى پشدرەو
لەسەر گۆمى خاسى، لەگەل چەند برادەرىك لەگەل
جنى ھاۋرپم، خەرىكى سەما كردن بووين نىمە
لەناۋەندى پىكەكاندا پىاسەمان دەكرد كە چۆرچۆر
دەرژايە ناخمانەوۋە شەپۆلى زىيەكەش ئاوازو
شەنەيەكى فىنكى دەداينى، كاتىك پۆلىك پىشمەرگە
ھاتنە سەر خوانەكەمان و لەبرسان لىويان وشك وشك
ببۆۋە، بۆن ئارەقەيان رۆژەرىيەك دەرپۆى، ماندوو و

كەنەفت، ھەستت دەگرد تفەنگ و تاقمەكانيان
بوونەتە بارگرانی بەشان و ملیانەو، كاله و
جلوبەرگەكانيان له خۇيان ماندووئر دیار بوون، له
پییستی دەموچاویانەوہ برسیتیت دەخویندەوہ، چرچ
داگەر ابوون و ئارەقە یەخەى كراسەكانى بۆر
کردبوون.

له گەل ئەو كاتەباشى ئەوان ئیمەش ھەموان
لەبەریان ھەستاین و توند باوہشمان پیداکردن، تاقم
تفەنگو نارنجۆك و ئەو شروشیتالەى له خۇيان
بەستبوو له كەلەكەو و رگى ئیمە دەچەقى و
ماچەكانیشیان سویر سویر بوون، خەلكى
شارۆچكەكەى خۆمان دەرچوون و یەكتریمان باش
دەناسى، ئەو خواردنەى ھینابووومان لەبەردەمیان
دامانناو وەكو ھار خەرىكى پاروو كردن بوون، یەك
دووئیكان ئەو دندەیان برسى بوو قەراغى نانەكانى
سەرخوانەكەیان لولدەداو پئیش پشكەگۆشتەكان
ئاودیویان دەگرد، ئەمن ئەوساتە زۆر نیگەرەن بووم،

جەنكەي ناو جەستەم پالينام و چەند فرميسكيك
 رزان، تيگەيشتم ئيمە لە كەيفوسەفای خۇمانداين و
 ئەو پيشمەرگانەش بە برسپهتی و شرودری بوونەتە
 پاريزەری ئيمە، چەند رقم لەخۆم و ئەوانیدی
 هەستا، دوو هیندە پيشمەرگەکانم خۆش ویست، هەر
 بۆووی تەریق نەبینهو بە دەستی خۆم گوشتەم بۆ
 دەبرزانەدن و دەدانى، بە دەوریاندا دەهاتین و
 دەچووین و چۆنیان حەزلیبا وامان دەکرد، ئەوانیش
 ئەمەیان دادەنیشتان دەو دەیانگوت:

دانیشتنەكەشمان لیئتیکدان، ئەگەرچی هیشتا ئیمە
 قوتابی بووین و هەمووشمان سەر بەوان بووین،
 دوای نانخواردن کەوتنە هەوال پرسینی ناو شارو وردە
 وردەش پیکیان بۆ خۆیان دەکرد، لەگەل چۆرانەووی
 پیکەکان بۆناو جەستەیان جەنكەي هاورپیم سەمای
 دەکردو ئەوانیشی دەکردە یەکپارچە پۆلا، شەرمی
 دەشکاندن و ترسی دەرهواندەو، لیویان تەر بۆووە
 کوئمەکانیان سوورداگەرانهو، خەندەو خۆشی

گەراپەۋە سەر لىۋەكانيان، تاقم تىفەنگەكانيان
لەخۇيان كىردبۇۋەۋە لەگەل ئىمە بەشدارى خۇشپەكان
بوون، ئامۇژگارىيان دەكردىن و هانىيان دەداين لە
خۇيىندن بەردەوام بىن، ئەو رۇژانە وەكو ئىستا نەبوو،
پىشمەرگە هېچى نەبوو بۇيە لە هېچىش نەدەترسا،
چاۋەرپى پۇست و پاداشت و قىلاو مووچە نەبوو،
خۇشەويستى ئەوان دلى هەموانى تىر كىردبوو، ئومىد
بوون و لەسايەى ئەوانەۋە بوو ئىمە دەمانتوانى دەنگ
بەرز كەينەۋە، ئەوساتە ئىمە لەناو خانوخواردنەۋە
خۇشى خۇماندا بووين، كە يەكىك لە پىشمەرگەكان
قەت نەبخواردبۇۋەۋە ئەو رۇژەش تەنيا نانى لەگەل
دەخواردىن، دواى نوپىژ كىردن، لەسەر ئەو چەۋە
خاۋىنانەى ئاو لايدا بوون، جىلەكانى داناو چوۋە ناو
گۆمى خاسى تاخۇى بشوا كەچى بە پەلەقاژە كەوت،
يەكەم كەس كە خۇى هاويشتە ناو گۆمەكە من بووم،
چونكە ئاگردانەكەى بەبەرد درووستمانكىردبوو نىكى

گۆمەكە بوو و منیش خەرىكى چالینان بووم، ھەروا
بیتەوہ جنەكەى ھاورپیشم بوو پىپى گوتەم:

دەى رۇژى تۆيە، باوہشم لىداو ريشە دريژە
خوساوەكەى كە ھيشتا ئارەقەى نيو چىاي پيوہبوو،
كەوتە سەرشانەم، كە سەرنجەم لە چاوەكانيدا پىرپىر بوو
لەتەرس، پەلەقاژەى مردن منى توند بەخۆيەوہ
نوساند، رەنگى سىپى و دەستەكانى سارد سارد بوون،
زۆر بەخىرايى ھەناسەى دەداو دەيويست بايى چەند
كاتر ميريك لە يەك ساتدا ھەناسە وەرگرى
نەكو جاريكىدى نقومبى، چستە چستىكى ليوہ دەھات
پيموابى شادەى دەھينا، دەيگوت: خودايە فريام كەوہ،
بەلام لەمن بترازى يەك كەسىدى لەناو ئاوەكە نەبوو،
ھەر تەكانىكىش كە بەرەو كەنارى دەدا شەپۆلىكى
بازنەيى بەدەورى ھەردوو كماندا دەكردوو ئەركيشى
گرانتر دەكردم، ھەستم دەكرد ئەو بەھەردوو پىپى
لەزەوى دەگەرپى لاقى ناگاتى و دەيەوى خۆ بەمنەوہ
ھەئواسى، منيش چوونكە ماسى نيو ئەو زييە بووم،

رۆژنەبوو دوو کاتزمير له ویدا مه له نه کهم، خۆم له دهستی قوتار کردوو له پشته وه پرا پرچيم گرتوو به رزمکردوه، به هه موو هي زي خۆم و هي زي رويشتنی زييه که پاليکم به ره و که نار پيوه ناو دواتر به دووی خۆمدا رامکيشا، له ماوهی ته نيا يه ک خوله کدا زيتر له بيست مه تر ئاوه که به ره و خوار رايدايين هيشتا هاوړي و هاوسه نگه ره کانی که ئه وانيش به هانايه وه هاتن، ئا و نه گه يشت بووه ناوکیان که لاقی هه ردوو کمان گه يشته زه وی، ئه و ساته تيگه يشتم مردن کهس ناناسی و ترسيکه پاله وانه کانيش له په لويۆ دهخا، ئه وان له دیدی ئيمه وه ئه فسانه بوون جيگه ی ئوميدو له ئيمه جياوازتر بوون، که چی يه ک له و شه هيئانه توند خوی به منه وه نوساندوه و بوومه ته جيگه ی ئوميدی ئه و، هاوار بؤ خودا دهباو خؤ به منه وه هه لده واسی، هه رچؤنيک بيت به و شاره زاييه ی له مه له کردندا هه مبوو پيشمه رگه کهم گه يانده رۆخی گو مه که و به هاوکاری ئه وانيدی

بەھۇش خۇيمان ھىنايەۋە جەلەكانى لەبەر كىردەۋە
 دوور لە زىيەكە دانىشت، ئەۋانى دىش ھىندەيان
 باسى پالەۋانىيەتى منكىرد، چوبوومە پەپەرە
 ئاسمان و زياتر لە دووجار بەرپىسى پىشمەرگەكان
 بەدەستى خۇي پىكى بۇ تىكىردم، لەلای برادەرەكانىشم
 ھىندەيدى شىرىن بووم، ئاخىر ئەۋەدى پىشتر كەداۋاي
 كەۋچكىكم لىكىردبا نەيدەدايە دەستم و دەيگوت: خۇ
 تىتدا نەشكاۋە دەستدرىژكەو بىبە، ئەو ۋەختە
 خەرىكى وشكىردنەۋەدى جەلەكانى من بوو.

بەيەكىك لە ھاۋرپىيەكانم گوت:

چايەكە بوۋە ئەگەر ئەزىت نەبى؟

ئەۋىش يەك پى راست بوۋە چوو چاي بۇ
 ھەموومان ھىنا، دىنيام پىش روداۋەكە پىمگوتبا
 جىرتى بۇ لىدەدام، كە چايەكە لەبەردەمم دانا
 ھەستام و چايەكىشم بۇ پىشمەرگە نىۋە خىكاۋەكە
 برد، ئاخىر ئەو دوورلە زىيەكە دانىشتبوو دەترسا،
 ترسانىك پىم وانىيە قەت لەبىرى بچىتەۋە، بەيەكەۋە

دەستمان بەچاخواردنهوه کرد، ئەو لەوکاتەیدا که زۆر سوپاسی منیدەکرد، پێشی گوتم:

لەوکاتەى نقوومبووم مندالیم هاتەوه یاد، لەژیر ئاودا رستهیهك له بیرەوهریهکان وهکو تیسکهی تفتهنگ بەمیشکمدارەتیبوون، هەردوو مندالەکهەم زۆر بەجوانی دیتن، بۆیە هیئەندەى خەمى ئەوانم بوو نیوھیئەندە خەمى خۆم نەبوو، خەمى ئەوهم بوو، دوو مندالەم هەیهو دەزانن ئەوشەو دەچمە لایان، لە نەغەدەى ولاتی ئێران دیاریم بۆ کپیون و تەمام وایە ئەمشەو بیاندهمى، شتیکم لیئەتبايە ئەوان هەر لە چاوه‌روانى من و دیاریه‌کاندا دەمانه‌وه، راستیه‌که‌شى شەش مانگ دەبیئت نەمدیون لەوانه‌یه هەرنه‌یان ناسمه‌وه، ئەدى ژنه‌که‌م به بیلاهی ئەوه‌ندەى غەریبی دەکه‌م خەریکه شیتبم بۆی.

که قسه‌ى ده‌کرد لیوی زه‌رد ببوون، ده‌ستی ده‌له‌رزى و به‌زه‌حمه‌ت چایه‌که‌ى بۆ هه‌لده‌گیرا، پشتیشی له ئاوه‌که کردبوو، دیاربوو مردنى به‌چاوى خۆی دیبوو،

له راستيشدا روح شيرينه، كه مردن نزيك دهبيتته وه
 ترس داواى خوبه دهسته وه دانت ليده كا، خو ئه گهر
 رووبه رووى ببيه وه ترس هه لىدى، ئه گهر خوش
 به دهسته وه بدهى بوخويت دهبأ.

ئەمنيش دلخوشيم دايه وه وه هيوام خواست هه رگيز
 مندالكانى بى باب نه بن، ئيدى ئەو رۆژه بو من
 كرانه وهى بهخت بوو، ده رگاي چوونه چيام بو كه وه ته
 سه ر گازهر اى پشت، پيشمه رگه كان به تيروپرى، به
 سه ريكي مه ست و دواى تاريك داهاتن خو يان
 به شاريدا كر دوو به ره و ئامانجه كهى خو يان رو يشتن،
 منيش له وكاته وه هينده يدى بوومه هاورپى جنه
 سه رشيتته كه، هه ميشه له سه ر خوانه كان ته نيا و ته نيا
 سه مام له گه ل ئەو ده كرد، ئەو منيكرده پالەوان و
 منيش برپارمدا هه رگيز نه يگورم، ئيدى چؤن ئەو
 رۆژه له بير ده كم و هه ميشه له ياده وه ريمدا
 ده مينيتته وه، ئيستاش كه ده مه وئ گه شتيكى دوور
 بكه م ئەوه جنى هاورپمه له گه لم ديت و ده مپاريى،

جن بۇ خۇيم

ئاشناي سورى خوينمه و ههنگاوهكانيشم نهرم و
حهليم دهكا، ههركويى بوى لهگهلى دهپوم
دهيچورينمه نيو خوينمه وهو با لهگهلى خوى بمبا.

چوونە ناو گەردوون

خوانى ئەو ئىۋارەيە لە تەنكىدەدا، مەبەستم ئەو
ئىۋارەى مىوانە ناوختەكەمان خواردنهوۋى دواخستم،
دووا پىكى جنەكەى ھاۋرپىم لە چاۋەرۋانى چۆرانهوۋى
بوو بۇناو جەستم ، لەگەل يەك دوو دەنكە پاقلى
كوڭاو پىكەكەم ئاۋديوۋى گەدەم كرددو ئىدى خوانى ئەم
شەۋە درەنگە بەكۆتا ھات، نەبوونى كارەباۋ تارىكى
شەۋ ھىندەيدى ئەستىرەكانى دەگەشاندهۋە چوومە
سەر تەختەى نووستن و سەرنجەم كەۋتە سەر ئەو گەلە
ئەستىرانەى لە مندالىيەۋە رژابوونە نىۋ بىرمەۋە، ئاخىر
خەيالى مندالى ئاۋايە پىتۋايە دەتۋانى بە ئارەزوۋى
خۆت ئەستىرەكان كۆكەيەۋەۋە لە باغەئيان ھاۋيى،
چەندت حەزلىيە بۇخۆت بيانبەى ، ئەو ئەستىرانە لە
خەيالى مندالىدا ۋەكو ئەو وردە چەۋانەن روبار
لايداون، يان ئەو ماسىيە بچووكانەن كەنارگىر بوون،
بەلام بەگەۋرە بوونى تەمەنت ئەۋانېش لەنىۋ ھزرتدا

گەورە دەبن ھەربۆيە سەرنجى ئەو شەووم بۇ ئەوان
جياواز بوو، ئاخىر ميوانە ناوختەكەمان بەدرەنگى
خستبووم ، بۆيە زووتر جنەكەى ھاوپپم رژانده نيۇ
جەستەمەو، سەرم دەسوراو لە گەورەيى و زەبەللاحي
ئەستىرەكانم دەروانى، يەككە لەو ئەستىرانەى لە
ھەموان گەشترو جوانتر بوو لە دیدى مندا چاوى
لیدادەگرتەم، جنەكەى ھاوپپشم لە ناووه كارى خوى
دەكردوو بەرەو سەربوونى دەبردم، پىي دەگوتەم:

تۇ پالەوانى چۆن توانيت شەھيئەك لەناو گووميكى
قول رزگار بكەى ئىستاش دەتوانى گەشتىكى دوور
بكەى، ئەوي جىگەى خەونەكانتەو برۆ نەينىيەكان
بىنەو، لەوكاتانەدا سەرم وەك ئەو دەفرانە دەسورا كە
لە گوڤارەكان خويندبوومنەو لە فيلمە خەيالئەكان و
گريندايزەردا ديبوومن، نازانم بۇ ھەر جاريك كە
مەستدەبم و دەكەومە سەريشت ئاسمان خول دەخوا،
دەسورئ و وادەزانى ھەرچى خوينى جەستەتە بۆتە
جن و ھوروژم بۇ ناو ميشكت دىنى.

جەنەكەي ھاۋرېم ئەوجارەش كارى خۇي كىردوۋ
ھەئىدەمە نىۋ دەرياي گەردوۋنەۋە، ۋەكو سۇپەرمان
لەنىۋ گەردوۋندا لە گەشتدا بووم، يەك يەك
ئەستىرەكانم بەسەر دەكردەۋە، ھەندىكىان وشكوبىرىنگ
ۋ تۇزاۋى ھەندىكى تىران ھىندە سوتا بوون، ببون بە
خەلۋز، بەچاۋى خۇم ئەۋكونە رەشە زەبەللاخانەم
دىتن كە دايەنى يان جىگەي لەدايك بوونى
ئەستىرەكان بوون، جگە لە دووربىنى ھابل ۋ بنكەي
ناساۋ ھەندى ئامىرى بالدار كە مانگى دەستكردىان
پىدەلئىن چىدىم لە خولگەي ئەستىرەكەي خۇمان
نەدى، ئامانجى برادەرى تەمەن پىنج سائەم ھاتەۋە ياد،
چاۋم لىدەگىرا ئومىدم بوو ببىنمەۋە چونكە داىكم
گوتى: لە گەل فرىشتەكان چۆتە ئاسمان، منىش ھەر
لەۋ ئاسمانەدا بەخەۋن دىتم ۋ پىاسەمان دەگرد، ئى
خۇ منىش ئىستا لەنىۋ ئاسمانم بەلام لەۋىش
نەمدۇزىەۋە، تىگەشىتم كەئىدى ئامانج بۇ ھەمىشە
بىزبوۋە، يان خۇي بىزكردوۋە ھەروەك ھەموۋ ئەۋ

كەسانەم كە رۇيشتن و بۇ ھەمىشە نەمدىتنەو،
دەرپۇيشتەم و وەكو بالئندە بە بۇشايدا دەفپريم، جگە
لەمن ھىچ تەنىكى دىكە لە بۇشايدا نەبوو ، بالئندە
لەوئ نەدەژيان و بىدەنگى تەواوى گەردوونى داگير
كردبوو، ئەو روناكىە تيشك باوانەى نيازگان
پىدەگوتن كە ھەندئ شەو دەماندىتن و بەبەرگە
ھەواى زەوى دەكەوتن، دەيان گوت ئەوە گيانى پياوئىكى
گەورەيە دەرپۇي، لەوئ ھەبوون، بەلام روناكيان نەبوو
ھەروا بىتەوە زۆر گەورەو زەبەللاخ بوون ، كە
بەتەنىشتەما رەتدەبوون ھەستەم بەگەرمى و ئەو
ھاشەيە دەكرد كە لىيانەوە دەردەچوو، بە ھەزارانىان
بەنىو گەردووندا وەك تىسكەى تەفەنگ لە
كەوتندابوون، لەو ساتانەدا رىك تەقىنەوە گەورەكەم
ھاتەوە ياد كە زانايان دەلئىن ھىشتا گەردوون لە
تەقىنەوەدەدەيوە دواتر ھەموو بەردە زەبەللاخەكان بە
ئەستىرەكەى ئىمەشەوە دەگەرپنەوە شوئنى خۇيان،
ئەو جىھانە ھىندە فراوان بوو رىك ئەو ھىلە تەرىبانەم

هاتەوہ یاد کہ مامۆستای بیرکاری دەیگوت هەرگیز
بەیەك ناگەن، تیگەیشتم ئەو گەردوونە نە سەرەتای
هەیهو نەکۆتایی، خو کاتیك ترسی بزربوون و
گەرانیەوہ بۆسەر ئەستیرەکەهی خۆمان دئی
دادەخورپاندم، ئەوہ جنەکەهی هاوریئم دئیای
دەکردمەوہ کہ ئەو شارەزای گەردوونە، جگە لە
سەرسوران و گەرمی ئەستیرەکانیدی کہ وەکو
رەشەبایەکەهی لای خۆمان دەیلەراندەوہ، هەستم بە
ماندوو بوون نەدەکرد، زۆر گەپام چەندین گەلەستیرەو
هەسارەو کۆمەلەم دیتن، بەلام رەنگی هیچیان وەکو
ئەستیرەکەیمە جوان نەبوو، زۆرینەیان لەنیو تەمدا
بزر و هەندیکیان خۆلەمیشی، لەسەر چەندین
ئەستیرەش نیشتمەوہ، جگە لە بەردی زەبەللاح و
قۆرت و شوینی سوتان یەك گیانلەبەریشم نەدیت،
زۆرینەهی ئەو راستیانەم بۆ روون بۆوہ کہ زانیەکان
پشتراستیان کردبۆوہ، ئەوہندە نەبی کەمن بەبی
پۆشاکى ئاسمانى و ئەو بوتلە ئۆکسجینانە بووم کہ

پياۋانى ئاسمانى لە خۇيانى دەبەستن و نەشده خنكام،
بەتەنى و بەنيو جوانيەكانى گەردووندا لەھاتووچۇدا
بووم، بىرم لە گەورەيى گەردوون و درووستكەرەكەي
دەكردەو، ھەندىچار چاوم لىدەگىرا، ئەگەر
درەوشانەو دەيەكى جوانم دىبا پىم وابوو ئەو خەو
نابىت لىي نزيك بىمەو، چونكە دوور نىيە بە
روناكيەكەي بىمە خۆلەمىش، بەلام كەبەناويدا
رەتدەبووم ئارامىەك گيانى دادەگرتەم و جگە لە تەم و
ئەستىرەيەكيدى ھىچم نەدەدى، بۇيە ھەر ئەوكاتانە
بىرم بۇ ئەو دەچوو كە ھەلەيەك لە تىگەيشتنى من بۇ
خودا ھەيە، ناشى ئەو ئەو روخسارو ويىنە پاك و
بىگەردانە بىت، كە لەسەرزەوى لە ئىمەيان گەياندوو،
بەلكو ئەو توانايەكى ونە، وەك ئەو موگناتىسەي كە
ھىزى كىشكردى ھەيەو نايىبىن، بەلام بە توانايەكى
زۆر بەھىزترى ناديار كە زالە بەسەر ئەو خولانەوانەي
ئىستاكە من لە گەردووندا دەيانىنم، گەردوونىك جگە
لەمنىكى زىندوو يەك گيانلەبەريشى لىنيە.

خه ريكده بوو دننيا بيمه وه كه نه ستيره كه ي ئيمه
تافانه يه و جگه له و ژيان له هيچ شوي نيكيدي نيه،
به لام جنه كه ي هاورپم هه ر سه ر منا ته و اوي جه سته مي
داگر كرد بوو، دهيسور اندمه وه و له نه ستيره يه كي نزيك
كردمه وه رهنكاو رهنكا، جيا واز بوو له هه مو و نه و
نه ستيرانه ي سه ر دانم كردن، يان له دووره وه ده مديتن،
دل مكر ايه وه و خه ونه كانم له وي كه وتبوون، چونكه جگه
له رهنكا نه كانى ئيره چه ندين رهنكا جيا واز
ده دره وشانه وه، به ره و نه وي به خيرا ييه كي زور
ده رويشتم، له گه ل نزيك بوونه وه م به ر به رگه هه و اوي
نه وي كه وتم، چاوه رپي بووم بسو وتيم يان له سه ر مان
ببمه سه هؤل، به لام واده رنه چو و سه ر هتا هه و ايه كي
فينك نارامى كردمه وه دواتر بوئي گيا و گول و نه و
روه كه به هاريانه م كرد كه له سه ر زه وي ئيمه هه بوون،
هه رچه ند نزيكتر ده بوومه وه، زياتر خه ونه كانم
ده هاتنه دي، فرين له نيو به رگه هه و اوي نه وي دا زور
خوش بوو، هه رگيز نه و ترسه له دل مدا نه بوو كه به ر

زەھىيەكى رەق و تەق دەكەوم و ھەموو گيانم دەشكى،
 لەساتيىكى زۆر خۆشدا بووم ھەستەمکرد جاريىكى ديش
 فرپوم بەلام وا بەرزو دوور نا، ھەر لەوكتەدا بوو كە
 فرپنەكەى سەر زەويم بىر كەوتەو كاتيىك ميڤرەمندا
 بووم و تازە پايىسكلىكى نويم كرى بوو، لەنيو گەرەكى
 خۇمان پياسەم دەكردوو پيم وابوو لەم دنيايەدا جگە
 لەمن كەسى دى تيدا نييە، پايەدرم ليڤەداو چاوم لە
 درزى دەرگاو ئەو سەربانانە دەگيڤا كە ھەميشە كچە
 ناسكۆلەكانيان ليڤەدەكەوتن، ئاخىر بۇ ئەوكتات پايىسك
 وەك ئۆتۆمبيل وابوو، ھەموان تواناي كرىنيان نەبوو،
 ئەمن لە خەيالى خۇمدا بووم، كاتى كۆتريىكى پەرلەپيى
 بەلەكى سىپى و قاوھييم ديت لەسەر سويبانىكى تازە
 درووست كراو نىشتبوو، خانووكە ھيشتا ديوارى
 ھەوشەى بۇ نەكرابوو ھەربۆيە ليىكى زۆر لە سەر
 شەقامەكە رۆ كرابوو، ئەميش لەخوشى كۆترەكە
 چوونكە خۆشم كۆترم بەخيو دەكرد پاسكيلەكەم لە
 تەنيشت لەكە داناو بەديوارى پشتەو سەركەوتەمە

سەربانەكە تا كۆترەكە بگرم، خۆم گەياندە سەرى و
 دئیشم ھەر لای پاسکیلەكەم بوو، سەرەتا سەرنجم لە
 پاسکیلەكەدا چ ببینم چاوم چۆ پشٹی سەرم، مندائیک
 كە نەمدەناسی خەریك بوو سواری پایسکیلەكە دەبوو
 تا بیدزی، منیش دەرفەتی ئەووم نەما بە جیگەى
 سەرکەوتنم بیئەووخوارى، بۆیە برپارمدا بازدمە
 سەر لەكە ئیدی جگە لەو ریگەیه چیدیم بە میشكدا
 نەهات رام کردوو بەهەموو هیزم لە سەربانەووخۆم
 فریدا، بۆ یەكەم جار فرینی ماوه دریزمدی هیشتا لە
 ئاسمان بووم دیتەم كورە دزەكە ئاورى لەمن دایەو،
 ئەویش كەدیتی پرچوكراسەكەم لە ئاسمان با دەییات و
 كەسیك بالی گرتوو بەرەو روویدی، بۆیە خیرا
 پایسکیلەكەى فریداو رایكرد، فرینی من چەند
 چرکەیهكى خایاند، بەلام ھەر لە ئاسمانیش بووم كاتى
 ھەستمکرد ناگەمە سەر لەكەو لەسەر قیرتاوئەكە
 دەكەوم ھەربۆیە خۆم ئامادەكرد بۆ كەوتن، ھەناوم
 چوبوو سەرى لاقەكانم بە مامناوئەندى رەفكردن

لەگەل بەرزەوى كەوتەم شەپۆلئىك لە بنى پييميداو لە
 تەپلى سەرم دەرچوو، بۆيە ھەر لەو كاتەدا بە ھىزى
 كەوتنەكە خۆم خلۆر كەردەو جگە لە ئازارپكى سەختى
 جومگەكانەم نەمەھىشت ھىچ شوپننىكم بشكى، بەلام سەرو
 گىژو وىژ بووم، پايىسكىلەكەم لەسەر شەقام كەوتبوو و
 منىش خۆم گەيانەدە سەر لەكەو لەسەر گازەراي پىشت
 لىي درىژ بووم، لەنيو ئەو ھەموو ئازارەي خۆمەو
 سەرنجەم كەوتەو سەر كۆترەكە، ئەو ھەر لە جىگەي
 خۆي بوو، منىش شەكەتومانىدوو تواناي ھەستانەم
 نەمابوو، كاوسىنى جىرانىشمان ئەو دىمەنەي بەچاوي
 خۆي دىبوو بۆيە خۆي گەيانەدە لام و پىي گوتەم:

ھەتيو ئەو لەخۆت بىزاري؟ لە ئاسمان دىتمى
 دەفري، ئەو بۆوات كەرد؟ ئەمىش لەراستيدا نەك
 تواناي وەلامدانەو نەمابوو خواخوام بوو كەس
 لەجىيخۆم نەجولئىنى، پىم گوت:

ھىچ نىيە سەلامەتەم.

ئەويش ھەلى گرتەو دەو لەبەر خۆيەو گوتى:

دەلئىن مندال فرىشتەى لەگەلن بەو خودايەى وانەبا
وہك شوتى دەتەقى شوكر هيچت لىنەھاتوۋە،
پاسكىلەكەم ھىنايەوۋە لايخۇم و سەرنجىدا كۆترەكە ھەر
لە جيگەى خۇيەتى، بەلام ئەوۋى زۆر سەرسامى كردم
نەمزانى بە چ عەقلىك لەو دوورىە خۇم ھەلداۋە، دلەم
ھەرلای كۆترەكە بوو، مندالە چەتوونەكەم لەياد نەماو
ھىندە نازارېشم ھەبوو ھەر نەمتوانى سوارى
پاسكىلەكەم بېمەوۋە.

ئىدى ھەر لە ئاسمانى ئەستېرە نوپيەكە بووم و
نزىكى خاكى ئەوئ بوومەوۋە كە ئەوۋرېنەى بۇم باس
كردن ھاتەوۋە يادەوۋەرىم، زۆرى نەبردوۋ بە ئارام و
نەرمى پىيەكانم كەوتە سەر خاكىكى نامۇ و پىلاۋەكانم
لەناو مېرگىكى نەرمونياندا تەربوون، بۇنى پونگ و
خورەى ئاۋىكى كرىستالى ئاۋىتە بەھەوايەكى پاك،
(گەشتى ھەورامانى مامۇستا گۆرانى شاعىر) زەويە
كلۆلەكەى خۇمانى بىر ھىنامەوۋە، دەموچاۋم شوشت و
تېر لەوئاۋەم خواردەوۋە كە رىك لەئاۋى كانىەكانى

خۇمان دەچوو، كە لەدەم روبارەكان و بە قەدپال و
 چياكاندا شۆردەبنەوہو ریبوارەكان تیر ئا و دەكەن، ئەو
 پروسكو كاریزانەیان بیر هیئامەوہ، كە لەگوندەكان
 ھەبوون و سەقاو تیری كەرەكانی لیپردەكردن و بۆ
 مالانی دەبردن، بەخواردنەوہی ئاوەكە كەمیک ھیور
 بوومەوہو ئەو سەرسورانەم نەما كە پیشتەر جنەكەى
 ھاوریپم دایبوومی، كەللەم ئاسایی بوۆو، بەلام
 ھەرچەندی ئاوم دەخواردەوہ بېرم نەدەشكاو ھەستم
 بەتیربوون نەدەكرد، چیاو زەمەندی كاكی بەكاكیم
 دیتن، جۆرەھا بالئەدی ھاوشیۆوہی سەر زەویەكەى
 خۇمان دەفرین، ھەندیکیان چینەیان دەكردو ئەوہی
 ترس بیئ نەیان بوو، لەمن نزیك دەكەوتنەوہو لەسەر
 شانوملم دەنیشتنەوہ، نەمەى باران و سروشتە
 دلگیرەكەى زۆرى دارودەوہن و میوہ جۆراو جۆرەكان
 ئەو بەھەشتەى بیر خستمەوہ كەمیوانە ناوہختەكەمان
 بۆیباس دەكردم، پیموابوو ئەمن بەھەشتیم و بەبى
 فیزاو لیپچینەوہ، بەبى پەرىنەوہ بەسەر تالە موەكەدا

گەشتومەتە شوينى خۇم و ھەربىنە خۇرىھەكان
بەپىرمەو ھاتن، ئامانجى برادەرى منداليم ديتو
فرىشتەكانىشى لەگەلە، ماموخالەكانم باب و داك و
خوشك و برا مردووھەكانم لەوین و دەيان دۆزمەو،
ئىستا ئەوان لە چاوپروانى مندان و زۆرنابا دەست
لەملانى يەكترى دەبين، لەویش بىرم لەلای ھاوسەرەكەم
بوو ئاخىر ئەگەر خۇرىھەكان بىن ئەو لەوینىيە كەواتە
نابىتە يەككە لەوان، چونكە ئەو ھەرزىندوو لەسەر
زەويەكەى خۇمانە، چاوم لە روبارى شەراب دەگىپرا
تەواوى ئەو جۇگەو ئاوانەى دىتمن رىك وەكو ئەوانەى
لايخۇمان خورەيان دەھات و بىپرەنگ بوون، ھەستم
بەھىلاكى جنەكەى ھاوپریم دەگرد، بۇيە ھەزم
چووبوو قومىك لەو شەرابە كەچى ھىچم نەدى، بەلام
سرووشتە ناوازەكەى منى بۇخوى بردبوو چاوم
كەوتبوو ھەر جوانىھەكان و خەيالىش تەواوى منداليم
و لاويەتى دەدواندم، ئەو رۇژانەى بىر دەھىنامەو كە
بەدواى لىكردەنەو ھى خرنووكو ھەلكەندى گىرگازو

خواردنى توترپكەۋە منداليمانى ھەراش دەگرد، ئەو
رۇژانەى لايۋەتى كەنىگى كچىك بەس بوو تا خەيالى
شەۋانەمان ئاۋدا، رۇژانىك بەنيو گوللەكاندا دەرۋىشتىن
و دوژمنمان ھەراسان كوردبوو، ئەوكاتوساتانەى لەنيو
ئاهەنگى ژنگواستنەۋەدا بىرم ھەر لايقورسى ژيان بوو،
ئاخۇ دەرۋەتتىك دەبىت تا بتوانىن ژيانىكى شايستە بۇ
خىزانەكەمان درووستكەين؟

لەو خەيالانەدا بووم كە جنەكەى ھاۋرپم سەرنجى
خستە سەر ئەو جىپپيانەى كە ھەر لەھى پىي خۇمان
دەچوون، بەرىگەيەكى وشكى ناودارستاندا دياربوون و
جىمابوون، خەيالم پچپراۋ پىموابوو خەلكى تىرىش
پىش من ھاتونە ئىرە بۇيە بەۋىدا رۇشتم،
جىپپىيەكانم ھەلگرتن و دىمەنى سەرنج راكىشى ئەۋلاو
ئەۋلاى رىيەكە ھەمىشە خەيالى دەبردەمە لايخۇى،
پىدەچوو ئەو شوينەى من بۇى چووم ھەمىشە بەھار
بىت، چوونكە گىاي زەردوو وشك نەبوون، ھەنگاۋەكانم
لەسەر ئەو ئەستىرەيە زۇر شلوخاۋ بوون، ھەستم

بەماندوو بوون نەدەکرد، دياربوو ھيىزى كيشكردن
لەلای ئيمە زياتر بوو، بەردەوام دەرؤيشتەم و چاويشم
لە جوانيەكان دەگيپرا، لە دوورەوہ ئاواييەكم ديت،
پيدەچوو ئەو ژيانە بيټ كە من بەدوویدا دەگەرپيم،
تيشكى خور ئاواييەكەى روناك كرددبوو، پيم سەير
بوو بەرؤژ گەيشتومە ئەوئ، ئاخىر من بەنزيكى
نيوہشەو بوو چوومە ناو گەردوون كەچى ليپرە رؤژەو
سروشتيكى بەھارى دەبينم، لەوئ ھيچ ترسم نەبوو
دەروونم بە جوريك ئارام بوو دەمتوانى بەبئ جنەكەى
ھاورپيم ئەو پالەوانەبم كە لەئەفسانەكاندا ھەن، ئاخىر
ئەوہتا لەنيو قولايى گەردووندا ئەستيرەيەكى لە
ئىخومان جوانترم دؤزيوہتەوہ، گەيشتومەتە شوينيك
ژيانى لئيو دەتوانم بيانبينم، ئەوہى تەواوى زاناكانى
دنيا نەيانتوانيوە بيكەن يان نەيگەيشتونئ والەوييم،
بەدەم بيركردنەوہو رؤيشتن تادەھات لە ئاواييەكە
نزيك دەبوومەوہ، سەرم بەرزكردەوہ تەماشاي بؤشايى
ئاسمانم كرد ئەستيرەكەى خومان لەنيو مليارەھا

ئەستىردا بزر ببو، ھەموان وەگو يەك بوون، جگە لە
تروسكە يەك كە لىيانەو ە دەردە چوو ھىچىدەيت نە دەدى،
لەيدى منەو تەواوى ئەو كەسايەتى و گەورە
پياوانەى خۇيان بە ھىچ نە دەگۆرپەو، بە تايبەت
ئەوانەى پىياناويە نەمرن و لەوان بالاتر نىيە، يان
لوتيان لە بەرزەو بەرپىي خۇيان نابىنن، بوونە تە
گەردىكى ھىندە بچووك ئەگەر ئەو تۈزە ترووسكە يەى
ئەستىرەكەى خۇمان نەبىت ئەوان ھىندە ونن تا ئاستى
وشەى ھىچ، ھەر لەو ساتە وەختە دابوو بۇيەكەمجار
نامۇيەكى قول داگىرى كردم، ھەستەمكرد ئەوشوئىنەى
بۇيەتووم پىناچى كەسى منى لىبىت، نەمردوو ەكانمان
و نەدۆستەكانم، تەنيايى لەوى زۆر قورسە ئەگەر
نەتوانم بگەرپمەو ە يان رىگريم لىبەكەن ئەو ە لە نامۇيدا
و ەزگ دەدەم، جارىكىدى خىزانەكەم بىر كەوتەو ە
پىمسەير بوو لەگەلخۇم نەھىناو ە ئاخىر جگە لە چوونە
سەركار بەبى ئەو يەك بست نارۆم، زۆر بىرم كردن
ھەستەدەكرد نەبەمردوو ەكانم و نەبەزىندوو ەكانم شاد

نابمەو، كى دەلى سىماي ئەوانەى ئىرە و ھى ئىمە
 وەكو يەكە؟ خوارىيان ئەدى جلوبەرگ و مال و حالىيان
 ھەموو ئەو بىر كىردنەوانە لەوساتەدا بە مىشكەدا
 رەتبون كە سەرنجەم كەوتبوو سەر ئەستىرەگان، بىرم
 لە ھاوژىنەكەم لە كەسوكارو دۇستان دەكردەو،
 تەنىيى غوربەتى ھەستاندم فرمىسك گلىنەى
 پىر كىردبووم و لەسەرىشى دەرژا، زۆر ھەزمەدەكرد
 كەسىك ھاودەنگ و ھاوپىمبا، تازە پەشىمان بوونەو ھەش
 دادتەندا لە خاكى نامۆىدام و دەبىت بەو قەدەرە رازىبم
 كە سالىھايە خەونى پىو دەدەبىنم، لەو ساتانەدا بوو
 نىشتمانم زىاتر خۇشويست پىمسەير بوو ھەندىك
 نىشتمانى خۇيان جىدەھىلن و بەرەو ھەندەران بو
 ھەمىشە دەچنە خاكى نامۆىيەو، چۆن دلىان ناتەقى؟
 كاتىك چەندىن سالى لە خاكى خۇيان دادەبىرپىن و
 نىشتمان و كەسوكارىيان نابىننەو، ئاخىر ھەر چەند
 ساتىكە گەشىتومە ئەستىرەيەكىدى كەچى پىموايە
 سەدەيەكە لە نامۆىىدام، بۇيە روم سوراندەو پىش

خۆم، جولئەى بوونەوەرەكان لەبەرچاوم بوون، ئەوان سەر گەرمى كارى خۇيان بوون و مېش ميوانيان نەبوو، گەيشتمە ئەوئ و مرؤقى ھاوشىوئەى خۇمانم ديت، بەموو لەگەل ئيمە جياوازيان نەبوو، دەھاتن و دەچوون جگە لە سەرنجىكى نامۆيان ئاورپكى سادە هيچيان پينەگوتم.

هيشتاكە گومان منى داگير كردبوو بۇيە چاوم لەكەسەكانى خۇمان دەگيپرا، لەدئى خۇمدا دەمگوت دوورنيە ئيرە بەهەشت بىت، ئەو كەسانەى دەيانبينم دايكو باوكو خوشكو برا مردوہكانمن ھەموان لاو بوونەتەوہو لەوانەيە من نەيانناسمەوہ، ئەوانيش روخسارى منيان بير چووہو يان گەورە بووم و نامناسنەوہ، لەنيو ئەو بيركردنەوہ ئالۆزانەدا بووم، كە تىپەرپىنى يەك لە بوونەوەرەكان بەبەر دەمداو زۆر لە نزيكەوہ ئەمنى دئيا كردهوہ كە ئەوانەخەلكى مەنين و ھەرگيز كەسانى سەر ئەستىرەكەى خۇمان نين، ھەربۇيە پيموابوو دەمگرن و دوور نيە ھەموو گيانم

بشكىين، دهمخه نه زيندانه وه رهقو وشكم دهكه نه وه،
ئەوان بە بەرگيكي تەنكى زۆر سادە وه خەريكي
كاربوون، سەرگەرمى ژيانى رۆژانەى خۇيان بوون،
خانوەکانيان لەو دارو دەوونەى دەوروبەرى خۇيان
دروست كرابوو، لە نهخش و نيگارو بەرزى و نزميدا
وهكو يەك بوون و هيچ جياوازيه كيان نه بوو، كچه
ناسكونۆلەكانيان بەرانو پوزيكي سپيه وه خەريكي كار
بوون، هيئده جوان بوون هەر لەو حۆريانه دەچوون كه
ميوانه ناوهخته كه مان بۆى باسكردبووم، بەلام هيچيان
بەلای مندا نه هاتن، هەر حسابيشيان بۆنه كردم،
ئەوكاته تيگه يشتم كه ئيره بهههشت نييه بەلام
لهويده چى، چەند منداليكى ژيكه له خەريكي گەمان
بوون، راکه راکيان دەكردوو يەك تۆز لەمن نەدەترسان
هەر ئاوريشيان ليئەدەدامه وه، وهك ئەوهى كهسيان
نەديبى ئەميش بەدەرفەتم زانى و لە دليخۆمدا گوتەم
با بيانديوينم بزائەم كام قەومن؟ يەكيان ليمنزيك
كهوتە وهو گوتەم:

ئەوۋە گۆلگۆلئىن دەكەن؟

مندالکەش ھەر بەزمانى لەمەر خۇمان گوتى :بەئى
بۇ ئەوۋى دئىيا بېمەوۋە كە لەسەر ئەستېرەكەى
خۇمان نىم

گوتەم: رىالن يان بەرشلۈنە؟

پېمۋابى لىم تىنەگەيى بۆيە وەلامى نەدامەوۋە
رايکردەوۋە لای برادەرەكانى.

سەرنجىدا مندالەكان ھىچ لەمن نەترسان و تەنانەت
نەچوون شكات يان ھەوالئىش بە گەورەكانيان بدەن،
بۆيە زياتر ئارام بوومەوۋە، ئەو جارەيان لىيان نزيكتر
كەوتمەوۋە لە يەك بەيەكى مندالەكانم دەروانى، ئامانجى
برادەرى منداليم بەخىرايى بەمىشكىدا رەتبوو، منىش
لەنيو ئەو خەيالەدا پياسەيەكى نەرمم بەنيو
مندالكاندا دەکرد، سەرنجىم جارئىكىدى كەوتە سەر دوو
مندال ھەردووكان خەرىكى درووست كردنى ساروخ
بوون، رىك لەو ساروخانى بەر لە مردنى ئامانج
بەيەكەوۋە درووستمان دەکردن، زياتر لىيان چومەپىش

و له سيمای يه کيکيانم روانی، ريك به ئامانج ده چوو،
 خورپه يهك ليدانی دلی خيراترکردم به نهرمی و به
 ئەسپایی زیاتر لیان چوومه پيش، تهواو ديقه تم له
 مندالله کهدا گومانم نه بوو که ئەوه ئامانجه،
 به تايبه تيش ريك ئەو ساروخه کاغه زینانهی
 درووستده کرد که له سهر زهوی فير ببوو، به لام پيم
 سهير بوو ههر لهو ته مه نه ماوه ته وهو گه وره نه بووه،
 بۆيه بۇ دنيا بوونه وهم بانگم کردوو گوتم: ئامانج؟

ئەویش به بیستنی ناوی خوی ئاوری لیدامه وهو به لام
 هیچ گرنگیه کی پینه دام، زیاتر لی چوومه پیشی و بۇ
 دنيا بوونه وهم گوتم:

ئەتۆ ئامانجی؟

برادهره کهی که پیده چوو تازه فییری ساروخ
 درووستکردن بووبی وهلامی دامه وهو گوتم:

ههر کهسیک ههیه، ئەتۆ کیی لیمان گهری تا کاری
 خۆمان بکهین؟

نه مزانی له خوښيان بوو يان سه رسورمان فرميسك
جاريكيدى له سهر كولمه كانم ريزيان بهست و ته واو ليى
نزىك بوومه وهو دهستم خسته سهر ههردووك روومه تى
و ماچيكي تهرو بونيكي قولى ئامانجم كرد، ئەمن هيچ
گومانم نه ما له وهى ئامانجه بهلام نهو هيچ گرنگيه كى
بهمن نه دا، ته نانهت ته ماشاي ناو چاوى كردم و يهك
وشه شى نه دركاند، له بنگويى به چرپه پيمگوت:
برادهره كه تم نه وهى سه رزه وى.

نهو جگه له خو خهريك كردنى به دروست كردن و
فير كردنى برادهره كهى بهو ساروخانهى له بهر دهستيان
بوو ديسان هه گرنگى پينه دام، بويه هيندهيدى كولى
گريان نهوكى گرتم و نهو جار هيان هه ر به ناشكرا
ده گريام، تاهه رهيچ نه بيت سه رنجى بكه ويته سه رم و
توزيك بيت هه وه هوشخوى و بمناسى، بهلام ديسان هه
وهكو نه باى ديبى و نه باران هيچ گرنگى پينه دام.

چاره م نه ما روم له برادهره كهى كرده وه و پيم گوت:
ئه رى نهو كورهى برادهرت ئامانجه وه خهلكى ئيرهيه؟

له سىمايدا بىزارىم خویندهوه، ههستم کرد کاتيان
 لیدهگرم و ئەوان له پرسىارهکانى من بىزارن.
 گومانم نەمابوو که ئەو ژیکەلەیه ئامانجە، بەلام
 ئیমে واين هەردەبیت لەدەمى خۆيانەوه ببیستين،
 بۆیه هەرچى پرسىارم دەکرد وەلامیان نەبوو، ئەوهى
 کەزۆریش دووچارى سەرسورمانى کردم ئەوه بوو که
 گرنگیم پیناداو هەروەك خۆشى ماوتەوهو گەوره
 نەبووه، هەرچى دەمکرد نەمدەتوانى لىى دوور
 کەومەوه، بەلام بەناچارى تا نەئەو دووچارى کیشە بى
 و نەمنیش، لىیان دوور کەوتەوهو ئاورپکم لە
 ئاوايیه کە دایەوه تا گەورەکانیان ببینم و ئەو نەینییە
 ئاشکرا بکەم، بەتایبەتیش کەمن توانیومە هەم
 گەردوون ببینم و هەم ئامانجیش لەئەستىرەیه کى نوئ
 بدۆزمەوه، هەرwa بىتەوه بە دیتنى کەسىکى هاوشیوهى
 ئامانج کە کەمترین گومانیشم هەبوو، فرمىسکەکانم
 وشک بوون و سەرنجم خستە سەر گەورەکانیان، تا
 لەودش دلتیابمەوه ئەو شوینەى بۆى هاتووم بەهەشته

يان ئەستېرىھەكى ئاسايى، دىتم پياوھكان خەرىكى كاربوون و ريش و سميلىكى تەنك كەسايەتتەكى نازدارى بۇ درووست كردبوون، جگە لە جلو بەرگەكانيان كە لەھى ئىمە جياواز بوون، تەواو مروقى ئاسايى لايخۇمان بوون، ئەو ديمەن و جوانى و سادەبىيەى ئەوان پالى پيوھنام زياتر لىيان بچمە پيش، كچولەى جوانم زور دىتن بەلام نەمويرا قسە لەگەل يەكىكىشيان بكم، لە دلخۇمدا دەمگوت نەبادا پياوھكانيان هيرشم بكنە سەرو سەرو گوياكەم بشكىنن، ئاخىر قەد ئەو رۇژە لەبىر ناكەم كە كابرالى شوفىرى تەكسيەك ھەر لەكن مالى خۇمان پرسىارى لە كچەكەى جيرانمان كردبوو تا مالى دۇستىكى پيشاندا، پياوھكان لىى ھاتنە دەرو ئەگەر ئەمن و يەك دوانىكىكە فرىاي نەكەوتباين كەلوپارچەيان دەكرد، دواتر كەزانيان ميوانى جيرانەكەيانەو لە دوورەو ھاتووە ھەر ئەوھندە مابوو دەستوپىي ماچنەكەن، ھەربۇيە بەدزى نەبى ھەر

نەمدەوئىرا تەماشاشيان بىكەم، تا لە دوو پياويان نزيك
كەتتەوئەو بەزمانى خۇمان گوتەم: سەلام و عەلىك ؟
پىموابى تىنەگەيشتن بۇيە وەلاميان نەدامەوئە.
بە دەست سلاؤمكرد تا لەزمانى هېماكان بىگەن
بەسەر وەلامياندامەوئەو گوتيان: ها...كەسى نامۇ چى
ئەتۇى بۇ ئىرە هېناوئە؟

پىش ئەوئە وەلاميان بەدمەوئە، زانىم ئەوانىش وەك
ئىمەن و دەتوانم تەواوى نەينىهكانيان لىوئەرگرم، هەروا
زمانى ئىمەش دەزانن بۇيە پىم گوتن:

تەنيا بۇ گەشتىك هاتووم و دەرپۇمەوئە، بەلام
پرسىارم زۆرەو لە وەلامەكان دەگەرپىم، پىدەچىت
يەكەم كەسبم هاتبە ئىرەو نابىت بەدەستبەتالى
بچمەوئە، يەكەم پرسىار كە بەمىشكمداهات پىم گوتن:
بە پەنجە ئىشارەتم بۇ ئامانچ كرد ئەرئى ئەو مندالە
ژىكەلە دەناسن؟

يەككىيان وەلامى دامەوئەو گوتى:
ئەوانە هەموان مندالى مەن،

پيّم گوت: لەنيوياندا مندالتيكى ناسياوى منى تيدايه.
ئەويش گوتى:

ئەگەر دەكو مەبن ھەموان ناسياوى تۆن بەمەشەو.
گوتەم: ئاخىر ئەو ناوى ئامانجەو ئى ولاتى مەيە.
بە دەموچاويكى گرژەو گوتى:

كەسيان ئى ولاتى ئيوە نىيە و ھەموان ئى خۇمانن.
منيش ھيما ناشيرنەكەى نيوچەوانيم خويندەو بو
ئەوئى باشتىر بيان ناسم بىرپارمدا پىرسىارى وردتريان
ليبکەم تا دلنيا بىمەو کەمن لەسەر ئەستىرەكەى
خۇماننيم، سەرو سەگوتيان زۆر بەئى ئيمە دەچوون
بەتايبەتتیش کە ئامانجم ديت.

لەوساتەدا بىرم کردەو بزانم چ دىنيکن پيوستە بىمە
دىنى ئەوان نەبادا بەزنجىر يان شمشير ليئمدەن ياخود
لە ئاگرم ھاوین و بمسوتینن پيوستە ليئره وريابم و
سەرکيشى نەکەم چونکە بەتەنيّم و پيئمدەويئرن، بۇيە
بىرپارمدا شەيتانیش بپەرستن شەھادى پيئينم، کورە
مانگا و پەيکەر و کەريشيان خوشبوئ ئەمنيش ئەوہبم،

ئاخر ناههقم نهبوو چونکه دين تهواوی زهوی خۆمانی
سهرقالا کردوو، غیره تم دایه بهرخۆم و لیم پرسین: چ
دینیکن؟

ههردووکیان تهماشای یهکتریان کردوو یهکیان گوتی:
دين چیه؟

وهلامم نهदानهوه بهلام تیگهیشتم ئەم ئەستیرهیه
هیشتا دینی نهگهیشتوتی و بۆیه سهرقالی ژيانی ناسایی
خۆيانن، ئەو دابونهريتانه پهیرهو دهکهن که خۆيان بۆ
خۆيان درووستکردوو کهس بهسهریدا نهسپاندوون.
جنهکهی هاوړپم هیشتا لهگهلم بوو و بهرينهدابووم،
چونکه نهمن لهوان دهترسام و نه ئەوانیش لهمن،
گومان لای هیچمان نهبوو بۆیه راستهوخۆ پیمگوتن
سهربه چ پارتیکن؟

بهم دوو پرسیارهه لهوان ئەمنیان خویندهوه زانیا
هیشتا له قوناغه سهرهتاییهکانداين، سهرنج و
تهماشاکردنی یهکتری لهوان ناویته به
زهردهخهنهکهیان جرتیکی دووردریژ بوو بۆ

پرسيارهكەم، بەلام شەرم وشكۆي پر له ريزو نيانيان
 بۆيان نهكيشام و پييان گوتەم: ئيمە پيويستيمان
 بهوشتانە نييه كهباسى دهكەي، چونكه ئەوانەي
 پرسيارت لەبارەيانەوه کرد بۇ ئيمە بوونەتە ميژوو،
 ئيمە هەموومان وهكويهك کاردهكەين و لەژيانىكى
 سادەدا خۆمان دۆزيوتەوه، پيشتر باپيرانى ئيمەش
 بههوى ئەو پرسياره كۆنانەي ئيوهوه زۆر ماندوو بوون،
 دەزانين خەلگى ئەم ئەستيرەيهنى و دەتەوى
 زانياريهکانى ئيمە بوخۆت بەرى، وه دەشزانين له نيو
 هزرتدا خەرىكى درووستکردنى دوو شتى يەكەم
 مالۆچكەيهك تا تييدا بژى دووم خەرىكى پيکهوهنانى
 ريخراويكى سياسى تا ئەستيرەكەي ئيمەش
 بگەرپينيهوه سەدان سەده لەمەوبەر، باشتر وايه خۆت
 بهو شتانەوه سەرقال نهكەي دەنا پيشوازيت ليئاگریت
 و وهكو كهسيكى گەمژە يان بوونەوهريكى درنده سەير
 دەکریي.

سادھىي و زيرەكى ئەوان سەرسامى كردم، بۆيە
يەكسەر بيرەوهرىهكانم بوونە بالئندەو لە زەويهكەى
خۇمان دەگەرا، نيگام بە ئاسمانى ئەويدا گيپرا مليۇنان
ئەستيرە دەردەوشانەو ئەستيرەكەى خۇمان كە
هەرەك ئەوانيدى دەهاتە بەرچاو زۆر بچوك دياربوو،
پيىم سەيربوو ئەو شتە بچوكە جيگەى ملياران مروڤ و
گيانەوهرە، لە هەرگۆرانكارىهك لە گەردوون و
تيكچوونى سورانەوہى ئەستيرەكان گيانەكانى ئەوى
دەكەونە مەترسيەوہ، ئەو ساتەبوو كەنيگاو
بيرەوهرىهكانم ئاويته بوون ئاخىر مروڤهكانى زەوى زۆر
گەورە ديارن، بەلام كە لەگەردوونەوہ سەرنج لە زەوى
دەدەى ئەوكات دەزانى مروڤ چەند بچووكە، مامۆستاي
زانست بوو پيى گوتم :

ژيان لە خانەيەكەوہ دەستى پيكردووه تا گەيشتوتە
ئيرە، ئيدى بۇ خۇمان بە گەورەتر بزانيں؟ مامۆستاي
بيركاريش گوتى هيلە تەريبەكان قەت ناگەنە يەك و

يەكتر برەكانيش خەرىكى لەتكردىنى يەكترن، ئەوۋە
 ياساى زەۋىيە، ئەۋەدى خۇمان بۇ خۇمان نووسىۋەتەۋە.
 بىرم لە خىزانەكەم و خىزانەكان و نىشتمانەكەم
 دەكردەۋە، ئىستا ئەۋان لە خەۋىكى قولدا يان
 لەھاتوچوونىكى پرمەترسىدان، دەنگى تەقەو
 گەرماۋ نەبوونى كارەباۋ پىداۋىستىيەكانى ژيانەم
 دەھاتنەۋە بەرچاۋ، كە لەگەل ئىرە بەراۋردم دەكرد
 جىاۋازىيەكان زەق دەبوونەۋە، ئاخىر كىپر كىيەكەى
 ئەۋى و سادەبىيەكەى ئىرە لەكوئى؟ ئىمە بۇ دژايەتى
 يەكتر و خۇ گەرەكردن و گەندەلى ھەموو شتىك
 دەكەين، كەچى لىرە بۇ خۇشگوزەرانى ئەۋانىدى كار
 دەكەن، ھەرۋەك نەۋەى پىشترمان كەبۇ خۇشگوزەرانى
 ئەۋانەى ئىستا كارىان كىردوۋە، ئىرەى ئەۋىم ھاتە
 پىش چاۋ كەچۇن برا ئىرەى بەبراۋ خوشك ھەرۋاۋ
 ھاۋرپىيەتىش خراتر، كەچى لىرە ئەۋ رەفتارە ناشىرنە
 بەدى ناكرى، ھەموان بەردەۋام لەكاردان تا دلى

ئەوانىدى پيخۇش كەن، نەسەندىكاي كرىكاران و نە پارتى ھەژاران و نە بزوتنەوھى چىنايەتيان ھەيە، كەچى ھەموو كاروبارەكانيان ريچكەي ئاسايى خۇي وەرگرتووه.

سەرنجەم ھەر لەسەر ئاسمانى ئەوئ بوو لەنيو ئەو خەيالانەدا پياسەم دەکرد كاتيك فريشتهيەكى نازدار كە ھەر لەپەرى دەچوو بەبەرچاومدا رەتبوو، نيگاي منى پياو لەسەر پوزو سمتە نازدارەكەي نىشت و تەواوى ئاسمانم لەياد كرد، لەزەتيك كەنازانم چۆن و لە كوئو ھات لەنيو جەستەمدا رژا، نيانى و لەرينەوھى مەمكەكانى كە لەژير قوماشيكي ئاوريشمىنى تەنكدا خۇيان نمايش دەکرد، دەتگوت مەلەبى تازە درووستكراوه و شير لەژير پيستهكەيەوھ دياربوو، ھات و چوونى سمتە خرپەكەي كە چەپوراستى دەکرد، منى بەتەواوى بوخۇي برد، حەزم ليبوو قسەى ميوانە ناوختەكەمان ھاتبايەدى

و لەجياتى ھەر ھەفتا خۇريەگە ئەو ھيان دابامايە،
ياخود لەسەر زەھى بام و لە خەويىكى قولدا وەكو
شەيتان ھاتبايە نىو جيگەگەم و بە كەيفى خۆم
نیشبامايە سەرى، بەگەوزاندبايە و جەستەى
ھەردووگمان لەنيو ئارەقەى يەكتريدا شەلال بووبان،
دەنگو ھانكە ھانك بەھەركوئ دەگەشت با
بگەيشتبايە.

رەتبوونى ئەو نازدارە خەيالى منى بوخوى برد،
گەراندەميەو ھەواھشى نازدارەکانى لاخۆمان كە
ھەميشە بەدزىەو ھەواھشى مالىەکان لە درزى
دەرگاگانەو بە ھەمان شيوە خويان نيشانى ئيمە
دەداو سەرنجى پەر لە ھەزو ترسى ئاشكرابوونيان
دەداينى، لە ھوساتەدا جوانيكم ديت جياواز بوو لەو
ھەموو جوانانەى لە زيانمدا ديتومن، ھەزمەدەگرد
پياوھتيم بگەويتە ھەواھشى ئەو فریشتەيەى كە لە
ئەفسانەگاندا بيستبوومن، ئەو تەنيا چەند ساتيک

خۆى نيشاندام بەلام من بايى سەدەيەك جوانى و
حەزم لىۋەرگرت.

پىم سەيربوو كە دوو پياوۋەكەى ئەوى غىرەيان لى
نەكردم و جنەكەى ھاورپىشم نەبوو بەر بەستى
تەماشاكەنم، ھەر بۆيەو لەھەمان ساتى خەيالە پەرش
و بلاۋەكەمدا، ئەو رۆژەى سەر زەويم ھاتەو ىاد، كە
حەمەى ھاورپى لاويەتيم، بەدل كچە جيرانەكەيانى
خۆش دەويست و ھەميشە باسى جوانى وعيشقە
پاكەكەى بؤ دەكردم، چەندىن مانگ بەسەر ئەو
باسو خواسانەدا تىپەرى، كەرۋژىك منى بردو
خۆشەويستەكەى پيشاندام، ئەو رۆژە ھەمان
ھەستونەستى ئەورپى دامى، جوانىكم ديت پيشتر
نەمدى بوو، بۆيە بەچەند جارىك دىتنى
خۆشەويستەكەى ھاورپىم، ئەميش وردە وردە حەزم
دەچوويەو ئارەزووم دەكرد ئەميش جوانىكى ئاوام
ھەبى، چەند بىرم لەكچە خزم و جيرانەكان دەكردەو

كەچى جگە لە دەزگىرانەكەى ھەمەى ھاوړپى
 لاويەتيم، چاوم كەسى نەدەدى، ئەمن لەدلى خۆم و
 بەتەنى و بەنھيىنى تەنيا ھەزم لەو بوو، لەكاتيكدە
 دەمزانى ئەو منى ناوئ و خاوەنى ھەيەو بە خيانەتى
 گەورەش ئەژمار دەكرى، بەلام دلم واینەدەگوت و
 بەتەنيا ھەر ئەوى دەويست، ئاخىر پيشتەر ھيچ كچيكي
 سەرزەوى خۆمان نيگاي خۆشەويستى نەدابووئى،
 كچانى ئەوكات ترسى ئەوئەندە گەورە ئاخىرابۆ
 دليانەو بە گالتەش نەياندەوئرا سەرنجيان بچەنە
 سەر كورەكان ئەوئەندەنا خۆ ئەگەر لە قوتابخانە يان
 كۆلان و شوينىكى گشتى لەگەل كورپك وەستابان
 باسى خويندن و ھەندى بابەتى گشتيشيان كردبا
 ئەو ھەندىن چيرۆكى جورا و جوريان بۆ درووست
 دەكراو ناويان دەچوو لىستى ياخيەكانەو، بۆ منيش
 ھەروا بوو جگە لە دەزگىرانەكەى ھەمەى ھاوړپى
 تەمەنى لاويەتيم، ئەويش بە متمانەيەكى زۆرو وەك

هاورپهكى گيانى به گيانى نيگاي دهدامى، به لام دلى
من به جور يكيدي نيگاكي ليورده گرت و له
شوينيكي هه لهى ناو دلمى داده نا، ئهوروژانه منيكي
عاشق ئيرهيم به هاورپهكم ده بردو غه ميشم له
عاشق بوونى خوم ده خوارد، چوونكه دهمزاني
جگه له وهى سهر جهم هه وله كاني دلم بيهوده ده بيت،
كه چى به خيانهت و ته نانهت رسوا بوونيش كو تايى
ديت، به لام ديسانه وه دلم ده يگوت : نا لهو بترازى
جيگه يه كيديم بو كه سيدى نيه، خهريك ده بوو
شيتانه عاشقبم، عاشق بوونىكي يهك لايه نه كه جگه
له من كهس به نه نيه كهى ناو دلمى نه ده زاني،
ئهوروژانه ههزو خولياو عيشقه پاكه كانيش به
ده ستى بچووكه كان نه بوو، بو يه ئه من به سهر دلى
خومدا زال بووم و دواى نازاريكي قولى ناخ و
خوجوينه وه كه هه ر من ده زانم چه ند شه وان
فرميسك باليفه كه مى ته ر كر دووه، بو هه ميشه

نازدارەكەى ھاۋرپىم لىدەرھىنا، ھەرۈەك باۋانى
كچەكەش بەزۇر بەشۋىانداۋ لە دلى ھاۋرپىكەى
منىشيان دەرھىنا، ئىستا ھەرىەك لە ئىمە كەسانىدى
كەۋتوونە ژىانىانەۋە دلىشمان لەبەردەم ئىرادەى
گەرەكان و ئىمە چۆكىان داداۋ ھەئىزاردەكانى خۇيان
بەجىھانىك گرىەۋ فرمىسكى شەۋانە دوورخستەۋە،
بەلام ھەمىشە ئاۋرپىك ھەىە بۇ دواۋەۋە ئەرۋۇژانە
دىنەۋە ناۋ بىرەۋەرەىەكان و ئازارمان دەدەن، لىمان
نابنەۋەۋە يەكەم خۇشەۋىست كە خەتىكى رەنگاۋ
رەنگ بە دلتدا دەھىنى ھەرگىز ناسردىتەۋە.

ھەرۈەك ئەۋ برىنە قولانەى بەھۋى كارەساتىكەۋە
شۋىنەكانى خۇيان جىدەھىلن، ۋەك خزىنى ئەۋ تاشە
گەرۋانەى لە بەرزىەۋە خلۇردەبنەۋە، بۇ ھەتايە
ناگەرپىنەۋە جىگەى خۇيان، دواترىش ئەگەرچى
ھەمىشە چاۋىكمان لەسەر جۋانەكانە، بەلام دل

شتيكيدي يان نهينيهكى گورهترى لهنيو خويدا
حهشارداوه كه بهئامان و زهمان ليئتنابيتهوه.
ههروهك نهو خهيالهي كه ئهمرؤ كهوتوته سهر
بوونهوهريكي ئاسمانى نيان كهتهنيا بهچهند ساتيک
دلّم جوانيهكهي وهرگرت و بهلام بايي سهديهك
خوشمويست.

لهوساتهى كچه نيانهكهي سهر ئهستيرهكهي بهختم
نزىك بووه ئاورى دايهوهو سيما ئاگرينهكهيم زؤر
بهروونيدى، ديتنى نهو بوونهوهره ناسكه لهنزىكهوهو
نيگا جاويدانيهكهي كه ههر له (دلگهش)هكهي سهر
زهوى دهچوو شهقيک بوو له بيرهوهريهكانمى ههئداو
نهو خهتا دژوارهى فريڊايهوه بهردهمم كه دهرههق
بهدلگهش كرا، دلگهش سوتهمهنى نهريتته
ناشيرنهكانى لاي خؤمان، كاتيک لهنيو يهكيک له
بهنديخانهكانى ناو بهنديخانه گورهكهي سهر زهوى
ديتم و چيروكى خوى بو گيرامهوه.

جن بۇ خۇيم

ھېكايەتى دىلگەش

دىلگەشى سەر زەوى كە لە كچە خرىنەكەى سەر
ئەستىرەكە دەچوو گوتى:

(لەرىگەى مۇبايلەوہ كورپىكم ناسى، ناوى شەمال
بوو، دوواتر ھاتە لای قوتابخانەكەمان و يەكتريمان ديت،
زۇر زۇر يەكتريمان خۇش دەويست، لەراستيشدا
ئەوہندەيان بۇ باس كىر دبووم كە كور بەكچان
رادەبورپىرن و نايان ھىنن، بۇيە داوام لىكىرد بىتە
خوازبىنم، ماوہى شەش مانگ بەم شىوہيە ماينەوہ لەم
ماوہدا نەيىنى ئەو پەيوہنديەم بەخوشكە گەورەكەم
گوت، ئەويش سەرەتا زۇرى پىخۇشبوو، بۇيە داوايىكىرد
بىيىنى، ئەمجارەيان لەبازار يەكتريمان ديت و تەنھا پىنج
خولەك توانيمان قسە بكەين، خوشكە گەورەكەم پىيى
گوت:

ئىمە لەو جۇرە خىزانانە نىن قۇلى خوشكە بېرى
دەبىت بىتە خوازبىنى، ئەويش زۇر لە بەئىنەكانى

راستگۆبۈۋو ھەر دۋاي ئەۋەى قوتابخانەمان تەۋاۋ بوۋ،
ھاتە خۋازبىنى، بەئام بۇ يەكەمجار لەژيانەم كە لەپۆلى
شەشى ئەدەبى بووم، دوو وانەم ھىشتبۆۋە، باۋكەم
كابرايەكى زۆر تورەبوۋ، خۋىندنى تەۋاۋ نەكردبوۋ
بەئام زۆرى ھەز دەگرد ئىمە شتى بەشتى بکەين و
قوتابخانە تەۋاۋكەين.

خىزانى (شەمال) ئىۋارەيەك ھاتن و دۋاي بەخىرھاتن
خوشكە گەورەكەم كەناۋى (خاتوون) بوۋ، چاي بۇ
بردن، دايكى (شەمال) كە زۆر زۆرزان بوۋ ئاگاي لە
ھەموو شتى بوۋ، كەچى لەگەل ئەۋەشدا بەدايكىمى
گوتبوۋ بۇ ئەۋەيان ھاتووين، لەراستيدا خوشكەكەم
بەرچاۋ و جوانتربوۋ منىش لەگەل خوشكە گەورەكەم
چەند جارېك چوۋينە ژوورى پىشۋازى، بەئام جگە لە
دانانى چايەو ھەندىك شتىدى نەماينەۋەو دەھاتينە
دەر، بۇ خۇمان لە چىشتخانەكە ھەر قسەى خۇشمان
دەگرد، كەمىۋانەكان رۇيشتن مائەكەمان كۆگردەۋەو
چوۋينە لاي دايكمان پىم گوت:

ها بەدلت بوون؟

ئەویش گوتى: كچم جارى نازانم، با باوكت بېتەوہ
پىي دەلئيم.

بەلام لەيەك لەقسەكانيدا دايكم گوتى كچم ئينشاللا
بەختى توش ھەلدەستى، ئەمن لەوكتەدا خورپەيەك
بەدلەدا ھات، بەلام شەرمم كرد پرسىياري لىبكەم
ھىچم نەگوت.

شەو بابم ھاتبۇوہ دايكم ھەموو شتىكى پىگوتبوو
ماوہى يەك ھەفتەى مؤلەت دابوونى بۇ وەلامەكە.

من لەو ماوہيەدا دەيان تەلەفونم بۇ (شەمال) كرد
ئەو يەكجار وەلامى دامەوہ، دەيگوت سەرقالم، ھەر لەو
ماوہشدا بابم پرسىياري كردبوو براو كەسەكانى خوشى
تىگەياندبوو كە كورپىكى باش لە خىزانىكى باش داواى
كچەكەيان كردووم، لەپر ئىوارەيەك دايكم بە خوشكە
گەورەكەمى گوت:

سبەى ئەو مائە دىنەوہ و بابىشت وەلامى داونەتەوہ،
خوت حارزكە.

دلم داخوريپاو گوتەم:

دايه هاتنه خوازبيني كاممان؟

ئەويش گوتى: خاتونى خوشكت گوتيان ئەوهمان دەوى.

وەكو ئاويكى ساردم پيداكەن وابوو، بۇيە گوتەم:

دايه ئاخىر ئەوانە بۇ من هاتبوون

گوتى: نا كچەم نا، ئەوان بۇ خاتوون هاتوونو

بابيشت گفتى ئەوى پيداون، جا حەيامان مەبەن.

لەراستيدا هيئەدى شەمالەم خوشدەويست هيئەدى
خاتوونى خوشكەم، ئەو چەند ساليك بوو خويئەدى
تەواوگر دبوو، بەينمان پيئىچ سال بوو ئەو رۇژەدى
شەمال هاتە خوازبيني دلخوشى ئەوم داو، چوونكە من
لەو بچووكتر بووم، بەلام هيشتاش دووا رۇژيكي رۇشن
لەچاوەرپى دابوو.

بە دلتهنگيەو چوومە لاي خاتوونو گوتەم :

ئاگات ليئە ئەويش گوتى: خووشكەم هەر لەو رۇژەو
ئاگام ليئە، دايكەم بەهەلە گوتوويەتى ئەگەرباوكو

ئەوان رازى بن پيشكەشە، ھەروا لەلای بابيشم ھەر
 ناوى منى ھىناوہ يەكسەر ئەميش بەچاوى فرميسكەوہ
 گوتەم:

جا ئەتۆ رازى دەبى؟ ئەویش گوتى:
 بەدەست خۇم نىيە دەزانم يەكتريتان خۇشدەوى،
 بەئام بابم برپار دەدات.

كە گويم لەو قسانە بوو يەكسەر چوومە ژوورەكەى
 سەرەوہ كە من و خوشكەكەم لىي دەنووستين زۆر گريام،
 دلم بە خورپە كەوتبوو بە جورىك لىيدەدا دەمگوت
 ئىستانا ئىستا دەردەپەرى، ھەرچەندە تەلەفۇنیشم
 دەکرد شەمال وەئامى نەبوو. ھىندەيدى دلم تەنگ
 بوو لەسەر دەم لىي راکشام و لە گەل ھەر ھەنسكىم
 سىسەمەكەى بنم دەجولايەوہ.

ئىدى سبەى ئىوارە بەبى ئەوہى پرسم پىبكەن مالى
 شەمال ھاتنو (خاتوون) ى خوشكەميان لە شەمال
 مارەکرد، ، منيش لەخەمان لەژوورى سەرەوہ تەنيا
 دەرگريام و بەھەنسكەوہ بەخوشكەكەم گوت:

لەدەرەۋەى ئەم خىزانە تەنھا ئەۋم شىكەبىرد مادام
شەمال رازى بوۋە ئەۋە پېشكەش بەتۆم كىرد.

ئەۋ رىزو خۇشەۋىستىيەى لەنىۋان منو خاتووندا
هەبوۋ گەلى زىاتىر بوۋ لە خۇشەۋىستى منو شەمال،
بەلام من بەدەست خۇم نەبوۋ لەمېشكەم نەدەچۇ دەر،
راستە چەند مانگىك يەكترمان ناسىۋ دەستى بەدەستم
نەكەۋت، تەنانەت فرىاي ئەۋەش نەكەۋتىن بەيەكەۋە
پىساسەيەك بىكەين، بەلام دواتر تىگەيشتەم كە ئەۋ
رۇژەى لەبازار لەگەل خوشكەكەم شەمالمان دىت ئىدى
ۋەك جاران تەلەفۇنى نەدەكردو كەمىنىش بۆمدەكرد،
دەرفەتى ئەۋەى نەدەدام زۇر قسە بىكەم تەنھا دەيگوت:
بەمزوانە دەنىرمە خوازبىنىت بۆيە هەر ئەۋ رۇژەى
خوشكەكەمىدى پەيوەندىيەكەمان سارد بۆۋە.

دىكەش كە قسەى بۇ دەكردم لەچاۋىدا لەروخسارو
لەنىۋان وشەكانىدا هەمىشە شەمالم دەدى، كە
فرمىسكىشى دەھاتە خوار لەسەر كۆلمەكانى سادەيىۋ
بى خەتايىم دەخویندەۋە لەۋ كاتەش كە بەكلىنىس

دەموچاۋى دەسپىرەۋە، ھەستەم دەگرد دەپەۋى رابردوۋى
لەگەل كەسو كارەكەى ئەۋانەى زۆرى لىۋە نزيكبوون
لەگەل كلينسەكە فرىيان دەداتە نىۋ تەنەكەى
زبلەكەۋە، ئاوردانەۋەكانى بۇ پەنجەرەى ژوورو
دەروبەرىش يەك پارچە گومانو بى متمانەىى بوو،
بۇيە بەچاۋى فرمىسكەۋە درىژەيدايەۋ گوتى:

بىۋەفایى شەمال و خیانەتى خاتوون شەۋانە ھەر
سىكمانى بەگریان دەھینا، بەلام من بەئاشكراۋ بەتەنى،
ئەۋانیش بەدزى يەكتەۋەۋە بەلام كەتەلەفونيان بۇ
يەكتى دەگرد، يان چەند جارىك بۇ مارەگردنى دادگاۋ
كړینی جلوبەرگ دەرچوون، ھەستەمدەگرد بەدزى
منەۋە بوو و نەیاندەھیشت بزائەم، ھیشتا بۇ
تافیگردنەۋەكانى دەۋرى دوۋەم دەمخویند كە
پیداویستیهكانى ئاھەنگیان سازدا ، ئەمن بەفیلى
خویندن كە بابیشەم بى ئاگابوو لەچىرۆكى من و
شەمال، ھەرۋای پىباش بوو، بۇيە ئاھەنگو
گواستەۋەى خاتوون زوو تىپەرى، بەلام ھەلپەرىنى

ناووهى من كه تهنها گريان بوو نهيددهيشت بخوينم،
لهدهستداني شهمال و خيانهته قهبهكهى خاتوونى
خوشكم كه شهوانه رازو نيازمان دهگۆريهوه بهخييراى
بهميشكمدا تيددهپهپين و بارى نا ناسايان رادهگهياندا،
بؤيه ههر نهچوومه تافيكردنهوهكان لهسهر ئهوه بابم
زۆر لييمتوره بوو ئهوه دهعهوتانهش كه لهنيوان نييمهوه
مالي باوانى شهمال دهكرا لهيهكيشيان ناماده نهبووم،
بؤيه بابم ههستى به نانسايى بوونى من كردو چهند
جاريك پرسيارى له داىكم كردبوو، ئهوه گوتبووى لهگهلا
خوشكى چهند ساله بهيهكهوه بوون ئيستا ليك
جيابوونهتهوه لهوانهيه لهبهر ئهوهبى بهلام داىكم لهم
ماوهدا رۆزيك كه بهتهنى بووين، ههموو شتيكم بؤ
باس كردبوو، بهلام ئهوه زۆر گرنگى پينهدا، چوونكه
نهيدهزانى خوشهويستى چييه ههستى به گهرمى
سينهم نهدهكرد كه چ ئاگرىك لهويدا له كلپهدايه ئهوه
پيى وابوو به (قهستى يهكتريمان خوش دهوى بؤيه
بهراستى خوشكمى پيشكەش بهوان كرد)،

دەيگوت: كچم كه له بابت مارەگرام، نەمدى بوو ، بابم
هەموو شتىكى كۆتايى پيھينا بوو ، لەبەغداو لەمانگى
هەنگوينى يەكتريماندى، بۆيە ئينشاللا بەختى تۆش
باش دەبى.

ئاخر ئەو بېئاگا بوو لە توانەوھى من، جگە
لەدەستدانى خۆشەويستەكەم خوشكيشم لەدەستدا،
هەروا بەدەست خۆشم نەبوو شەمال لەبەرچاوم
نەدەكەوت.

دریژەيدايەو گوتى:

تيكەئاو بوونى هەردوو خيزانەكە دواى گواستەنەو،
بەتايبەتیش كه هەفتانە شەمال خاتوونى دەھيناىەو
مال، ناچاربووم خۆم دەرخەم، چونكە نەدەكرا تاسەر
من لەژوریدا خۆم عاسيکەم، لەيەك لە هەينىەكانى
يەكەم بەھاردا سەيرانىكيان بۆ دەرەوھى شار سازدا، من
بۆ يەكەمجار دواى سى مانگ لەگواستەنەوھى خوشكەم
رووبەرۋوى شەمال بوومەو، لەيەكەم چاك و چۆنیشدا
كەگويم لەدەنگى بۆو، لەژير چاودىرى خوشكەمدا زۆر

بەتورەيى دەلاممداۋە، بەلام لەناخەۋە شتېك پىي دەگوتەم، نەدەبوو ئەو كورە قۆزە ئاۋا بەئاسانى بەخشى، ئاخىر راستە خىانەتى لەمن كىرد، بەلام ئەو خۇشەۋىستىيەى من بۇ ئەۋم ھەبوو زۆر پاكبوو، بۇيە پەلەقاژەى ناخەم، پىزەۋت نەدەكرا ئەو كلىپەيەش كەلەدلەدا ھەلگىرسابوو پىيم نەدەكوزايەۋە بەلام ھەرچۇنىك بىت زال بووم بەسەر خۇمداۋ ۋەك كچىكى عاقل خۇم گىلكردوو چووم لەگەل مندالە گچكەكەى براكەم لەژىر دارىكدا دانىشتەم، براكەم زۆر لەئىمە گەۋرەتربوو، ئەو خاۋەنى چۈار مندال بوو، بەلام ۋەك بابەم تورەۋتۆسن ھەر لەيەكەم مانگى ژن ھىنانى لەگەل ئىمە نەحەۋاۋەۋە مالى خۇى لىكردىن، چوونكە تاقانەش بوو بابەم خانوۋى بۇ كرىۋ دايمەزراند، ئىمەش لەمالەۋە تەنھا ئەو دوو خوشكە مابوۋىنەۋە.

ماۋەى كاترۇمىرېك زىاتر لەژىر ئەو دارە دانىشتەم شەمالىش سۋارى سەيارەبوو رۇى، زۆرى نەبىرد بۇ يەكەم جار رەقەمى شەمال ھاتەۋە نىۋ مۇبايلەكەم

بەدەست خۇم نەبوو وە ئامم داو، بە ئام تورەييم ھەر
پيۈە دياربوو، بۇيە نەمەيشت قسان زۆر بکاتو
بەتايبەتیش کە ھەمیشە لەژیر چاودیری
خوشکمدابووم، ئیدی لەم سەيرانەوہ پەيوەندیە
تەلەفۇنیەکان لەکاتە گونجاوہکاندا بەتايبەتیش کە من
لەمالەوہ بەتەنى بووم دەستیان پیکردەوہ، ئالیروہ
منیکی بیتاوان، ھەئخلیسکامەوہ نیو خۆشەویستیەک
کە پیشتر ھی خۇم بوو لییان ستانذبووم، چوومەوہ زۆر
کاریگەری ئەو وشانەى شەمال پيۈ دەگوتەم، ئاخەر ئەمن
دەمزانی بەشى ھەرە زۆرى ئەو قسانەى بۆى دەکردم
راست نین، بە ئام ئاگری ناخم فیلى لیدەکردم و بەراستم
وہردەگرت، ئەو دەیگوت:

دایکەم کە خاتوونی خوشکتی دیوہ، عەشقى بووہ، پيۈ
گوتەم لەو بترازی کە سیدی ناکەمە بوکی خۇم، ئەو ئاگای
لەخۆشەویستی بەینی من و تۆ نەبووہ، کە داواشى
کردووہ، دایکت پیشکەشى کردووہ، رازی بوونی منیش
فشاری مالەوہ بوو کە دەھاتنە ویژەم و دەیانگوت

خاتوون بىنى قەت پەشىمان نابىھە ئىستاش كە تۆ دەبىنەم ھەست بەشەرمە زارى دەكەم، بۆيە ھەتا لەناو گۆر بەردەكەم دەخەنە سەر سىنگ لەبىرت ناكەم.

ئەم قسانەى شەمال كە لەنيوان درۆو راستگۆيدا بوو، راستىيەكانەم ھەلدەبژاردوو دۆريەكانەم فرىدەدا، ھەلبەتە خەتام نەبوو كە درۆيەكانەم فرىدا لىرەشدا خۆشەويستى فيلى لىكردم، لەراستىشدا ئىستاش ھەر ئەوم خۆش دەوى، چەند كارەساتى دىشم بەسەربى ئەو بۆ من يەكەم خۆشەويستەو ئەگەر چى لىيان دزىم يان خوى لىونكردم بۆ ھەتايە جىي ھىشتم.

گىرانەوى چىرۆكەكە بەھەنسكەو دەبوو، بۆيە پىموابى لەگەل ھەر ھەنسكىدا ئەو دەمرى و جارىكىتر بۆ بەتالكردنەوى ئازارەكانى، بۆ فرىدانى راستىيەكانەم خۆ ناساندنى بەدەوروبەر، كە ئەو خەتايەكى نەكردووو جگە لەخۆشەويستى دەھاتەو سەرى دىرو دەيگوت: پەيوەندىيەكەمان بەتەلەفون گەشىتە يەكتر بىنين، ئەو بەھارە ھىشتا بەكوتا نەھاتبوو كە چەند جارىك بەتەنى

سەردانى مالمانى دەکرد، ئاگرى خۆشەويستى جارئك
منى فرىدايه ناو باوەشى و ماوهى دەخولەك بەس
گريام، دايكەم و خاتوون ھەستيان بەم پەيوەندييه نوپيه
کرد، بۇيه كارەسات ئەو رۇژەبوو كە خاتوون بۇسەى بۇ
شەمال دانابوو ئاخىر من گۇرابووم ھەستم دەکرد
ئەوهى لەمن سەندراوہ دەبيت وەريبگرمەوہ، بۇيه دواى
نيوەرۇپيەك كە دايكيشم چووبووہ بازار من بەتەنى
بووم شەمال ھاتو ھەر لەناو ھۆلى مالى بى ئەوهى
يەكتەر ماچكەين كە قەت ماچى نەکردووم ئاويزانى
يەكتەر بووين، بەدەستى خۇم دەرگاي ھەوشەم داخست
بەئام دەرگاي ھۆلەكە لەدەرەوہش دەكرايەوہ، خاتوون
بەژوووييدا كرددو چريكاندى ئەمن رەنگم زەرد داگەرا
ئەوهى دەمزانى لەبىرم چۆوہ، دايكەم كەتازە رۇيشتبوو
ئەويش پەيدابۆوہ بەھەردووکیان ھيرشيان كرده
سەرمو ھەرايەكەش بەشەمال دانەمرکايەوہ ئەويش
بۆى دەرچوو، ئەمن تا ئەوكاتيش ھەستم نەدەکرد كە
خوشكەكەم ئەوہەندە خراپە لەگەئەم، پىرچى دەگرتەم و

رايدەكيشا، دەيگوت بەبرام دەلئيم بتكوژى، بۇ خيانەتم
 ليدەكەى جيران بەسەرمان وەربوون، ھەوال لەريگەى
 تەلەفۇنەوہ گەشتە برامو بابم، تا ئەوان گەشتنەوہ
 جيرانئىكمان كە ئەفسەرى پۇلىسەو ئىستاش زۇر ناگای
 ليمە دال دەيدام، بردمى بۇ مالى خۇيان براكەشم ھەر
 كەدەگاتەوہ مال و بەم ھەرايە دەزانى بەتايبەتیش كە
 خوشكم چەندە دوو ئەوہندەى دى پيوہ دەنى، ھەر
 بەبى پرس دەچيۋتە دەرو لەبەردەرگای مالى خاتوون
 لەناو ئۆتۆمبيلەكەى سى گوللە لەسەرى شەمال دەدات،
 براكەم دەگەرپيۋتەوہ بۇ مال منيش بكوژى، بابو براى
 شەمال دىن و لەناو مالى خۇمان دەستريژ دەكەن و برامو
 بابم و خاتوون دەكوژى، ناگام لەھيچ نيبە تەنيا
 ئەوہندە مەفرەزەيەكى پۇلىس دىن و بەدزيەوہ سوارم
 دەكەن و دەمبەنە زىندانئىك كە ئىستاش نازانم كوئيە،
 ئيدى دوو رۇژ دواى رووداوەكە، دادوہر ھاتو وتەكانى
 لى وەرگرتەم منيش چۆنم بۇ ئيوہ گيرايەوہ ئاواش بۇ
 دادوہر، ئيدى چەند جارى ديش پيۋمبلىن ھەر ئەوہبوو

كەگۈيتان لىبوو، دادوهر پىي گوتەم كە بابو براو خوشكەم و شەمال كورژاون، ئىستا بابى شەمال و كورەكەى لەزىندانن، منىش لىرەو دايكىشم پىموابى چۆتە شارەكەى خۇى بۇ لاي خالەكانەم، كەسم نەماوہ لەگەل خەيالەكانەم دەژىم و ئەگەر چاكەى ئەو ئەفسەرە نەبايە ئەمنىش لەگۆردابووم، خۆزگە ئەو رۆژەى هاتنە خوازبىنىم خۆشەويستەكەم نەبەخشىبا.

(دلگەش) قسەكانى تەواوكرد، من دەمزانى كات زۆر لايداوہ، بەلام لەنيو ئەم چىرۆكەدا توابوومەوہ، ھەرۈەك چۆن ئىستا لەنيو جوانىكى ئەستىرەيەكى ديدا سڤ بووم، ئەو جوانەى سىماى دلگەشى لە خۇى بەستووہو خەرىكە جارىكىدى عاشقم دەكاتەوہ، ھەستمكرد، درندەيى پياوہكان كەلتورىكە لەنيو دارستانە چىرەكانى ئەفريقاۋە گەيشتۆتە ئەو بىشەئانانەى كە تەنھا گيانلەبەرۈ درندەكانى لىيە، ئەوانەى بەرامبەرەكانيان ونجرونجىر دەكەن و ئەو

جن بۇ خۇيم

ياسايانهيان بهسهردا دسهپينن، كه بهتوانا دهمينو
ئەوانيدى دهبيت ببنه سوتهمهنى.)

جولانى گيانى شەرانگىزىيە

دلگەشم جېھېشت و بەئام سىبەرى ئەو ھەر
 لەمنداىيە، ھەربۆيە بەدیتنى ئەو جوانە ئاسمانىيە كە
 ھەر لە دلگەش دەچوو، روحیانەتەكانم بىرھاتەووە لە
 دلى خۇمدا گوتەم:

چ خەتايەكە ئەگەر لە بەھەشت ئەو دژانە بگەنەووە
 يەك بەتايبەت كە باب كچى خۇى دەكوژى، يان مېرد
 ژنى خۇى و كور باوك و دايك و خوشك و ئەو كوشت و
 بپىيە لەسەر زەوى ھەيە، ھەر ھەمووى بگوازىتەووە
 ئەوئ، ئاخىر دواتر دەبى لەوئ چكارەساتيەك بقەومئ،
 بلىئى گيانى تۆلە ئەويش خەلتانى خوئين نەكا؟! ئىدى
 لەو خەيالانەدا بووم ھاتمەووە سەر خۇم و زۆر بە
 خىرايى سەرنجەكانم گواستەنەووە ئەوئ زۆرىش
 سەرسامى كردم نە جنەكەى ھاوړېم و نە
 بوونەووەرەكانىدى بەنىگاو سەرنجەكانم نىگەران
 نەبوون.

به ئاگاوه دهمويست به پرسياى زياتر سهرنج و
بیرکردنه وه كانم لای ئەوان نه هیلم به لام وه لامه
پیشوه خته کهى ئەوان و زانیاریه کانیاى سهرسامیاى
کردبووم، نه شم ده توانی بیدهنگ دانیشم و ئەوان
وه لامى من بدهنه وه، ههر لهو ساته پر له خهیا لانه دا
بووم که ساروخیکی دروستکراوى دهستی ئامانج به
نیوان ئیمه دا تیپه ری، منیش سهرنجم که وته سهر ئەو
منداله ی که دئیا بووم ئامانجه و به لام نه مده توانی
پرسياى زياترى له باره وه بکه م، ئامانجی براده رى
مندالی من و نه ناسیا وه کهى ئیستای سهر
ئه ستیره یه کیدی، بؤ یه که مجار ئاورپکی پر له مانای
لیدامه وه، ئەوه یه که م گرنگی دانى ئەو بوو به من،
خورپه یه که وهك بروسکه یه کی بارگاوى جهسته ی
سپرکردم و به لام دیسانه وه نه متوانی یه که پرسيا ریدی
له باره وه بکه م، بؤیه تا سهرنجی ئەوان له خو م و
ئاوره کهى ئامانج دوور خه مه وه پرسیم ئاشنا ی
که ردوون یان ئه ستیره کهى ئیمه ن؟

ئەوان پېكەننن و يەكېكيان گوتى:

هەتا ئىستاش ئەستېرەكەى ئىوہ بەدەست خاوەن
هېزەكانەوہیە، تاوہكو ہەر خەرىكى بەرہەمھېنانى وزەو
ئاسن بن، ئاشتى و ئارامى نابىنن، لەلای ئىوہ پارت و
حكومت و بەرپرس ھەيە، ئەوانە دەسەلاتيان لەسەر
كەولئى ئىوہ فراوان دەكەن، بۆيە سەدان جار ئىوہ
كۆيلايەتيتان زياترە لە ئازادى، پىتوانەبى دۆزىنەوہى
ئەو ژيانە سەرەتاييەى ئىمە لە دواكەوتوييەوہبى
نەخىر باپىرانمان دواى ئەزمونىكى زۆر دواجار
سەرەتاكانى ژيانيان كردۆتە پىوہرى ئەو
خۆشگوزەرانىەى تىيدايىن، رىك پىچەوانەى ئىوہ كە
ھەر خەرىكى درووستكردى ھىزو زالبونن بەسەر
يەكترىدا.

يەك لەو دوو بوونەوہرە كە لەراستىدا مرۆفئىكى
ئاسايى لاىخۆمان بوو ھەئىدايەو گوتى:
تا ھەمووتان لە ژيان و بەرھەم و ماندوووبوندا
يەكسان نەبن كۆيلەن.

ھەلمدايەو گوتەم:

ئىمە رىكخراو پارتى سۆشبالستىمان ھەيە و كار بۇ
ئەو يەكسانىيە دەكەين كە جەنابتان باسى دەكەن.
گوتى: پارتەكانى ئىوہ سەرۇكىان ھەيەو لەماف و
ئەركدا يەكسان نىن، بۇيە ئىوہ كۆيلەن باپىرانمان ئەو
حىكايەتانەى ئىوہيان بۇ تۆمار كردووین ئىستا
بوونەتە فۆلكلور مندالەكانمانى پىدەترسىنن، ھەرودەكو
ئەو كۆشكە بەرزانەى كە لەسەر ئەستىرەكەى ئىمەش
ھەن و بەزمانى خۆمان لەسەريان نووسراوہ) كۆشكى
دىكتاتورەكان)

كاتىك ويستم داواى چوونە ئەوئ بكام تا بەچاوى
خۆم ببىنم و پىيان بلیم ئىوہش بەو سەردەمەى
ئىمەدا تىپەرىون و دىكتاتورتان ھەبووہو جىاوازىتان
لەگەل ئىمە نىيە، ھەزم لىبوو تىيان بگەيەنم كە
ئەوانىش سياسىيانە بىر دەكەنەوہ ھەرودەك ئەو
گفتوگۆيەى ئىستای نىوانمان، دەمويست بلیم ئىوہش
دەمارىكى ئايدىؤلۆزى لە ھزرتان چەسپىوہو تا ئىستاش

نەتان تۈوانىۋە خۇي لى رزگار كەن، بەلام دەرفەت يان نەدامى و ئەۋىدى ھەلىدايە و گوتى:

پىۋىست ناكات داۋاي چۈنە ئەۋى بىكەى چۈنكە خۇت كرىچى دىكتاتورىكى، لەشارو ولات و ئەستىرەكەى ئىۋە چەندىن بەرامبەر كۆشكى دىكتاتورەكانى لىيە، تۆ لە ئەستىرەى دىكتاتورەكانەۋە ھاتوۋى، زۇرتان ماۋە بگەن بەۋ ژيانە سادەى ئىمە، پىشت وانەبى زانىارىمان لەسەر ئەستىرەكەى ئىۋە نىيە، وىنەى ئەستىرەكەى ئىۋەمان لايەۋ بە ولاتى ترس ناۋى دەبەين، چۈنكە خۇتان خودا بۇخۇتان و نوپنەرۈ سەر كرده بۇخۇتان دروست دەكەن و دواترىش لەناۋتان دەبەن، باپىرانمان سەردانى ئىۋەيان كردهۋ نەيان تۈانىۋە لەنىۋ ئەۋ ھەموۋ جىاۋازيانەى ئىۋەدا بىمىننەۋە، بەتايبەتەش ئەۋ زانىارىمانەمان لايە، كە ئىۋەى بوۋنەۋەر خەرىكى لەناۋبردنى ئەۋ ئەستىرە نازدارەن كە سەرچاۋەى ژيانى ئىۋەيە، لەسەرەۋە تۈيكلەكەى دادەتاشن و كۆشكى دىكتاتورەكانى پى درووست دەكەن، ناۋەكەشى دەكۆلن

و خۇتان و جوانيەكانى پيدەسوتينن، ئيوە بيئاگا
كەوتونە ويژهى خۇتان و بەدەستى خۇتان گۆر
بۇخۇتان ھەلدەكەنن، تەمەنى ئەستيرەكەى ئيوە زۆر
كورت بوەو ئاوا بپروا دەستان لەبنى ھەمبانەكەوە
دەردەچى.

زانيارىە وردو راستەكەى ئەوان، جيگەى سەرنجەم
بوون، دياربوو زۆر شتيان لەبارەى ئيمەوە دەزانى و
دەشيان زانى لەنيو ھزرى مندا چ ھەيە، بۇيە لە
بارودۇخىكى دەروونى زۆر خراپدا بووم، ئامانچ
جاريكىدى ساروخەكەى ھەلدايەوەو لەگەل برادەرە
نامۆكەى خەرىكى تاقىکردنەوەى ساروخى گەورەترو
بەرزفرتەر بوون، ئەگەرچى گرنگى پينەدام بەلام تىي
گەياندم كە خەرىكى ئەو داھيئانەيە كە بەمندالى ئيمە
بەدوویدا دەگەرپاين، دەيويست ليىم نزيك بيتەوەو پيم
بلى كە راستە ھيشتا بچوكم بەلام فيرە خویندەوارى
بووم و سالى ئيرەش جياوازه لە گەل سالى ولاتى مە،

ئەوانە خەيالئىكى كتوپر بوون بە مېشكەدا رەت دەبوون.

زۆرىنەى ئەو پرسىارانەى دامنابوو بيانكەم قوتەم دانەو، دەمزانى لەدى ئەوانەو ئەمە درندەين، تەواوى ئەو چاكسازى و پەيرەو ناوخۇييانەى حزب و دەستوورە جۇراوجۆرەكانى حكومەتان لای ئەوان بوونەتە فۆلكلۆر، دەزان لەبرى يەكسانى جياوازيەكان فراوانتر دەكات ، ئەوان نىگەرانى ئىمەن و ئەو قۇناغانەيان تىپەراندو، كەئىمە هېشتا لە سەرەتاكانىداين، بەلام بىرکردنەو سىاسى و قسە قەلەوەكانيان گومانى لا دروستدەكردم، بۇيە بەرلەوەى باس لە سىاسەت و ئەو شتانه بکەم كە دەمزانى ئەوانى پى تورە دەبن، بەر لەوەى ئەوان وەلامى حازر بەدەستم بۇ بهاوین و بىدەنگم كەن.

گوتەم: حەزدەكەم لای ئىو بەمىنەو و ماؤچكەيەكەم هەبى.

ھەردووکیان زۆر پیکەنین دیار بوو پرسیارەکم لای
ئەوان زۆر بیبايەخ بوو، تاقەتی وەلامدانەوہیان نەبوو،
یان لە دلی خۆیاندا گوتویانە ئەو بیمیشکە قەشمەری
سەر ئەستیرەکە ی خۆیانەو ھاتووہ تا ئیمەش
قەشمەرکا.

یەکیکیان پەنجە ی بۇ بناری چیا یەکی سەر بەتەم
راکیشا و گوتی:

ھەر لیروہ تا ئەوی خانۆچکە ی جوانن و
زۆرینەشیان بەتالن، ئیمە دروستیان دەکەین و
دەیدەینە ئەوانە ی نیانە، بۆ ئەو خیزانانە ی تازە
دروستدەبن، تا ھەموان وەکو یەک بن و کەس لەویدی
زیاتری نەبی، کەس بیمال نەبی و بوک و زاواکان
خەمی بیجیگەییان نەبی، بەلام تۆیەکی کریچی سەر
ئەستیرەکە ی خۆت، بە ھزریکی سیاسی و جیاوازی
دینی و خۆویستیەوہ دەتەوی ژیانیکی شایستەت
دەستکەوی، باشە نیشتمان و خیزانەکەت جیدەھیلی؟
تەنیا بیر لە خۆت دەکە یەوہ و دنیاین لیروش وادەبی

چونکہ ژيانى ھەر دەۋىزى لاي ئىۋە بەكۇتا ھاتوۋە
ھەر كەسەو خەمى خۇي دەخوۋا برا ئاگاي لەبرا نەماوۋە
ئەۋەتا تۆش بە تەنى بىر لەخۆت دەكەيەۋە.

ئەۋەيان زۆر زۆر بلى بوو ھەر لەو دەم وپلانەى سەر
تىقىھەكانى خۇمان دەچوو كە دەرفەتى كەس نادەن و
شەلم كويۇرم وەناو دەكەون بەبى ئەۋەى حساب بو
بەرامبەرەكەيان بکەن.

ھەر دريژەى دايەو گوتى:

ئاخر ئىرە جيگەى ئەۋانە نابىتەۋە كە لەۋانى دى
دەدەن، ئاسن بەكار دەھيىنن و توندوتىژى ئەنجام
دەدەن، خيانەت لە ھاۋژىنەكانيان دەكەن و چەند
ژنىكى ئاشكراۋ دەيانى نەيىنيان ھەيە، ھەرۋەك ئەو
سەرنجە سىكسىەى تۆ كە لە كەسەكانى ئىمەتدا، تۆ
بوئەۋەى لە شەرپە تەفەنگى سەر شەقامەكانى شارەكەت
و يەكتر كوشتن و راۋەدوۋان رزگارت بىت، پەنات بو
خواردنەۋە بردوۋە ، ئەۋە راگردنە و ئىرەش جيگەى
راگردوۋان نابىتەۋە، چونکہ جيگەى خيانەتكارو

چەتەو ياخى بوان نىيە، ئەگەرچى ئىمە رىز لە ميوان
 و تەواوى نامۇگان دەگرين بەئام دواى خوئندنەوہى
 ھزرى تۆو ئەو پرسىيارە ترسناكانەى لەبارەى دین و
 پارت و بەرىكخراو كوردنى ئىمەوہ كرددت، بەتايبەت كە
 دەتەوئى لىرەوہ نەخشەى جەنگىكى درىژخايەن
 داگىر سىنى بەرزگار كوردنى نىشتمانەكەت و
 تۆلەكردنەوہ لە رژیمە نەيارەكان.

بۆيە برۆوہ ئەوئى ھەولدە لە مائەكەى خۆتەوہ دەست
 بە گۆرانكارىيەكان بكەى، بىرىك لەو جىاوازيە زۆرانەى
 نىرو مى و گەورەو بچوك و رەشو سىپى بكەوہو ئەوسا
 تىدەگەى ئىرە بۆ تۆ ناشى، بەتايبەتى تۆ ھەلگىرى
 كلتورىكى ھىندە ناشىرىنى كە خانومان داىەى دەچىە
 ناوى و بىر لە سىملىدان و داگىر كوردنى زەويەكانى
 دەوروبەرى و تەنانەت بۆت بگرى لىرەش ھەولئى
 بەكرىدانى ئەوانىدى دەدەى چونكە خۆت كرىچى،
 گىانى ھاوكارى ئەوانىدى لای ئىوہ بزر بوہو گەندەلئى
 ھەموانى ناشىرىن كرددون، ھەروابىتەوہ گىانى

رابەراییهتی له گوتتهکانی تۆدا ههیه نابینی له
پیناسهکهت نوسراوه سهروک خیزان، لای ئیمه تاکی
خیزانهکان وهکو یهکن، ئەو کلتورانە ئاوا بهئاسانی لیت
نابنهوه دوور نییه لیره ههولدهی شانەو دواتر ریکخراو
ئەوجار حزبیش درووستکهی، دهزانی ئەو شتانه لیره
پروپووچن و بهمهترسی گهوره ئەژمار دهکرین، باشتره
خۆت بهخۆتبی و هیلانەکانی ئیمهش پیس نهکهی.

ههستم کرد زۆر بهنهرمی و حهلیمی ههموانیان
کردینه درنده و زهویهکهی ئیمهیان کردۆته مهگۆی
درندهکان، چهند ئەوان بهتایبەت رهزاگرانهکه قسهی
دهکرد هینده زیاتر دهمارى پیاوهتیم دهجوئا، ههستم
کرد ئەمن به شایستهی ئەوهش نازانن بيمه سهروکی
خیزانهکهی خوشم، یان زانیاری لهسهه برادهریکی
بیگوناخی مندالیم بزانه، چاوم سوور داگهراوو ههموو
گوتتهکانی ئەوانم به ههرهشهو سوکایهتی دانا، چونکه
هیچ بایهخیکیان بۆ منی کریچی سهه ئهستیرهکهی
خۆمان دانهنا، دواتر دهتگوت جاسوسی ناو هزری

ئىمەن و بەبى شەرم ھەموانيان كوردىنە خىو، رقم
ئەستوور ئەستوور ببوو، خەريك بوو بەھەموو ھىزم
بۆكسىك لەناو دەمى يەكيان دەم و كەللەيەكيش لە
تەختى نىوچەوانى ئەوى دىدەم، پىيان بلىم لە بەعس
نەترساوم، لە چياكان چەندىن سال شەقم لە دارو
بەردانداو، ھەى خويپرى و ناجنسىنە ئىوھ كىن
سەرزەنشتى ئىمە دەكەن، خودا شاھىدە ئەمەريكا و
روسيا پىتان بزەنن بەنەوھويەك مەھوتان دەكەنەو،
خۆ ئەگەر ئەو ھاوورپىيە چىن بزەنن بە درندەى
دادەنىن، ئەوھ رووى موشەكەكانيان ئەوانەى ھەلگىرى
كلاوھى نەوھووين لە ئىوھ دەكەن و تەفرو تووناتان دەكا.
ھەردووك دەمارى ئەولاول ئەولای نىوچەوانم ھەستا
بوون، سىپىنەى چاوم سوور داگەراپوو، پتت لىدابام
دەتەقىم، ئاخىم بۆ ئەوھ دەخواست كە بەبى چەك
ھاتووم، خۆئەگەر چەكم لەگەل خۆم ھىنابا ھەفتا
پىنجىھەكم لىخالى دەكردنەوھو دەمكردنە بىژىنگ،
ھەزم لىبوو بە چىرنووگەكانم دەموچاوى ھەردووكيان

دامالمە خوارى، پېشيان بلېم ھەي بېقىمەتېنە بۇ ئېمە
بەۋەحشى دادەنېن، سېقەتان ھەبېت ئەگەر جنەكەي
ھاۋرېم نەبۋايە شەقتىكى ئەۋەندە قايمم تېھەلدەدان
ھەردوۋوكيانم قۇر دەکردن، دەمخەساندن و واملىدەکردن
نانى ئىلەللاى لەت نەكەنەۋە، ئاخر نەمدەۋپرا
پرسياريشيان لېبكەم، ئەو پرسيارەى لەلای ئېمە
جوانترين و نەرمترين پرسيارە بۇ كەسايەتتەكانمان،
دەمويست لەۋانى بکەم كەچى پېمپېدەكەنين، ئامانجى
برادەرى خېرلەخۇ نەديوم دۇزىبۇۋە، بە قسەى ھەلەق
وبەلەق لېيان دوور دەخستەۋە، بەزاتى خۋاى ئەگەر
لەبەر خاترى سومعەى ئەستېرە داماوەكەى خۇمان
نەبا دەمارى كەرىەتى دەيگرتەم و) بەژنى خۇشم
تەماشە نەدەکردن و دەمکردنە پەروى بېنوۋىژى) ئاخر
ئەمن مىۋانى وان بووم نەمىۋەكيان بۇ ھىنام و
نەپىكىك خۋاردنەۋەيان دامى، بەلام چونكە جنەكەى
ھاۋرېم ھەمىشە دەيگردمە پالەۋان لەۋىش كارىخۋى
کردوۋ لەناخەۋە پىي گوتەم:

هەتيو ئەوۋە بىر لەچى دەكەيەوۋە ئەوانە پياۋى
چاكن، يەك ھەلە بەكى سىنورداشت دەكەنەوۋە،
دانبەخۇتدا بگرەو باشت تىيان بگە، نابىنى ھزرى تۇ
دەخويننەوۋە ھەر پىتپىدەكەنن.

ئى خۇ ئەمنىش داروبەرد نەبووم لەشەرمان و لەو
ھەموو ھىرشەى كرديانە سەر بنىادەمى سەر
ئەستىرەكەمان، ئارەقەى رەشوشىنم دەرکرد، بە قسەى
جنەكەى ھاورپم نەكردوو ويستم وەبن خۇمياندم و
كەمىك دەموچاويان بشىلم، چاوم لە خرپكە بەردىك
گىرا تا لە تەپلى سەرياندم، ئەمما دەستم نەكەوت،
دەستم بە ناوكو كەلەكەمدا ھىنا بەلكو چەقۇيان
خەنجەرىكم پىبىت تا وەك شوتى قاشقاشيان كەم ھەر
نەبوو، ناچار ھىرشم كرده سەريان و پىش ئەوۋەى
دەستم بگاتە دەموچاويان بەرلەوۋەى يەخەيان بگرم و
دەمو قەپۇزيان تەعدىلكەم، بەدووان گرتيانم و ھەئىيان
دامە ھەواى وەك كۆلارە بەگەردووندا ئاوارەيان كردم،
لەو ساتە نەھامەتییەدا بوو بۇيەكەم جار دەنگى

ئامانجى برادەرى منداليم هاتەوۋە بەرگويم و ھاۋارى
 كرد (رزگارمكە) لەگەل تەوژمى ھەلدا نەم بۇ ئاسمان
 دواجار سىماي ئامانجم بە گریانەوۋە دى كە گرنكى
 پیدەدام، بەلام نەیدەویرا بەئاشكرا راستییەكان دەرخا،
 ساروخىكى پتەو كە بەخیرایی من ئاسمانى دەبرى
 نامەییەكى روونى ئامانج بوو بۇ من، بەلام نەتوانیم
 بیگرم نە ئەویش گەشتە من، بەلام لەگەل من لە
 پیشبركیدا بوو، بەورپییە پیدایا ھاتبووم بە دەست
 بەتالی ھەربەوویاندا گەراندەوۋە بەكونفەییەكونیك
 لەسەر زەوى تەپەم لیھات، ھەر ريك وەك ئەو تەپەییە
 كە لەسەربانەوۋە خۆم ھەلدا بوۋسەر لەكەو نەیگەشتمى
 ، كە چاوم كردهوۋە لەسەر تەختەى نووستن كەوتوومە
 خوارو ئارەقەییەكى زۆرم كرددوۋە، ھاوژینەكەم یەك
 دۆلكە بەفراوى دامى بینم پیوھنا و نیوھم كرد، ئەوجار
 پیی گوتەم :

ھا كابرا ئەو ھاتوھاوارەت لەچ بوو؟

گوتەم:

هيچ، پياسه يه كم به گهردووندا كرد، بونيادهمى
ئەوئيم ديتنەوودو سەگبابانە لەوئوودە هەئياندامەوودە سەر
زەوى، ئەهويش دەيزانى مەستەم و بەخىرايى
خواردوو مەتەوودە پيى گوتەم:

ئەوودە پيىدەچيىت ميووانە دیندارە ناوختەگەى ئىوارى
دوعاى لىکردبى، بۆيە كەمىك تىكچووى، ئەميش دەمەم
بە نيودە دۆلكە ئاودەگەى دىكەوودە ناو چۆرايم لىبرى.

گوتەم: كارەبا نەهاتۆتەوودە؟

هاوژينەگەم گوتى: نا بەئام تەقەيەكى زۆر لەوبەرى
شار هەبوو پيىدەچيىت گىرابيىتەوودە.

هەر لە قسەگانى نەبووودە ريزىك گوللەى ئاگردار
بەسەر ئيمەدا تىپەرىن و ويزە ويزيان بەرگويمان
كەوت، ئيدى تەواو دئنيا بوومەوودە كە لەسەر
ئەستىرەگەى خۆمانەم و تۆزى نامۆيم بەم دەنگە
ئاشنايە لىبووودە.

لەبەر ئەوودەى بنيادەمەگانى ئەوئى شەروشۆريان زۆر
پيىناشیرين بوو پرسيارى ديم نەکرد تەنيا گوتەم:

هيچ پېكېك نەماوہ بيخۆمەوہ؟

گوتى:

ھا دەلئىي ھەزەت لىيە ئەو جارەش و دەبەر شەقانت دەن
و فرېتدەنەوہ سەر زەوى.
و دەلامم نەدايەوہ، بەلام تىگەيشتم ئەو ئاگاي لە
نەينىيەکانى گەردوون نىيە، نامۆيى نەديوہ و نازانى
ئىمەي خاراو لەناو جەنگو ئاوارەبوونەکاندا، بووينەتە
کەرەستەي نىگەرانيەکان و لە قورسى و نەھامەتییەکان
راھاتووين، نامۆکان و خەلکى بيانى، چيژى ھاتنەوہي
کارەباو شۆرەشۆرى ھاتنەوہي ئاوى بەلوعەيان
نەکردوہ، نازانن ئەو ساتەي کە لەمردن رزگارت
دەبىت چەندە خۆشە؟ ئەوان ئازادو فيرە ئارامين و
سىي بوونەوہي پىستى نىو بەنديخانەيان نەديوہ، قەت
فرۆکە بەسەرياندا نەرشاوتەوہو تۆزو خۆلى خاپوور
بوونى ولاتىکيان بەسەردا نەباريوہ، کوا تامى گوشتى
ئاسکو کەو و بالئدە کىويەکانيان کردوہ؟ پىموانىيە
مردنى بەکۆمەل و دەسکەوتى بە کۆمەليان دىبى.

بۇيە سەرم خستەوہ سەر سەرىنەكەو تەواو بەئاگاوہ
بیرم لە دوا سەرنجەکانی ئامانج دەکردەوہ پربوون لەو
کۆدە نھینیانەى كە تا سەردەمیكىدى ناکرینەوہ،
تیگەیشتم كە ئامانجی برادەرى مندالییم وریابوو
ئەگەرچى گۆرانكاریش بە سىماو بالاشمدا هاتوون،
بەلام ئەمنى ناسیوہتەوہ، ئیستاش لە سەرەتاکانى
شیوازی فرین دەگەرئى، تاخۆى لە بیکەسى و گۆشەگیرى
قوتاركا، مندالەکانى ئەویش فیڤە یاخى بوون دەكات و
ئەو پلانەکانى ئیڤرەى لەبیر ماوہو دەتوانئى (داو بۆ
بالندەو تەلە بۆ ئازەل و بۆسە بۆ مروڤەکانى ئەوئى
دانئى)، ئەو هیشتا مندالە بەلام دووا سەرنج و هاوارى
ئەو لەگویمدا دەزرنگیتەوہ، ھەر لەسەر ئەستیرەكە
نامەى بۆ هاویشتم بەلام تىئى نەگەیشتم، ھەلئیدایە
ئاسمان و بۆم نەگیرایەوہ، كەچى تیيگەیاندم كە گرنكى
نەدانەكەى بەمن بۆ خاترى من بووہ، ھىمايەك بوو پڤر
لەوہفاو خۆشەويستى، نەخشەيەك بوو بۆ جارئىكىدى
بىننەوہى يەكتڤر.

ئىستا ساروخەكەى ئەو لەنىو گەردووندايە نامەيەكى
پىچراوہى نھىنيیەو لە خولگەى ئەستىرەكەى خۇيان
دەرچووەو نازاندرى كەى دەگاتە خولگەى زەوى، بۇيە
تەنيا بە دۆزىنەوہى ئەم نامەيە نھىنيیەكانى گەردوون
ئاشكرا دەبن و دەبىتە يەكەم زانىارى كە لە ژيانىكىدى
سەر ئەستىرەيەكى نامۆ بۇ ئىمەى تەنيا نىردرابىت.

چاپكراوهكانى نووسەر

- ۱- چراكان ناکوژینەوہ.....شیعر
- ۲- نالەى چیا پەنایەك بو تاشەكان.....کۆمەلە
چیرۆك
- ۳- دلۆپە.....تایبەت بە لاوان
- ۴- سمە جاویدان.....کۆمەلە چیرۆك
- ۵- جن بۇ خۇيم دەبا.....رۆمان
- ۶- هیلانەیهك له پەشمەك ئامادەیه بو چاپ